

Miesięcznik Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej • nr 8/208 • październik 2014

Wiadomości Uniwersyteckie

ZJAZD ABSOLWENTÓW UMCS

PROF. ROMAN HAUSER DOKTOREM HONORIS CAUSA UMCS

25.06.2014 R., FOT. ANETA ADAMSKA

PROF. HENRYK SKARŻYŃSKI DOKTOREM HONORIS CAUSA UMCS

29.09.2014 R., FOT. ANETA ADAMSKA

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Adres redakcji:
pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5,
p. 1313, 20-031 Lublin
tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
www.wiadomosci.umcs.lublin.pl

Redakcja: Ewa Kawalko-Marczuk (redaktor naczelny), Aneta Adamska, Agnieszka Gałczyńska, Magdalena Kozak-Siemieńska

Współpracownicy: Karolina Bronisz, Monika Gabrys-Sławińska, Jolanta Jarzyńska, Jerzy Kasprzak, Konrad Koperwas, Eliza Kosieradzka, Wacław Kostko, Beata Kozłowska, Piotr Majewski, Monika Mielko-

-Remiszewska, Aneta Okuń, Przemysław Mroczek, Monika Pańczyk, Sylwester Spasiewicz, Krzysztof Trojnar, Iwona Wieleba

Okładka: Absolwenci pod Pomnikiem Patronki, fot. Agnieszka Gałczyńska

Druk: Multipress

Nakład: 830 egz.

Projekt graficzny i skład:

Studio DTP Academicon & Grzegorz Zychowicz, dtp@academicon.pl, www.wydawnictwo.academicon.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadesłanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

SPIS TREŚCI

Wydarzenia

Z życia Uczelni.....	4
Na Wydziałach.....	17

Kartka z kalendarza

70 lat Wydziału Biologii i Biotechnologii.....	29
Emanuel Iserzon o studiach i uniwersytecie.....	35
Prof. Stanisław Szpikowski.....	37
Zmarł mgr Z. Wichrowski.....	40
Grażyna Żurkowska (1944–2014) ..	40

Nauka i ludzie

Jan Karski. Misja kompletna.....	41
Najnowsze trendy we współczesnym bibliotekarstwie amerykańskim. ..	42
Biblioteka częścią „planetarnego układu uczelni” czy pozostająca poza orbitą przestrzeni akademickiej?..	44
Konferencja nt. rynku finansowego .	45
S jak spektroskopia czyli barwy szczęścia	46
Zasady prawa w gałęziowej strukturze systemu prawa.....	47
Skwer Józefa Conrada w Zakopanem.....	47
Wizyta z wizą.....	48
Współczesne wyzwania kreatywności	49
Archeolog na medal	50
Gala Mistrza i Kuźni Mowy Polskiej	50
Konferencja KAFU w Nidzie.....	51
Konferencja MakeLearn 2014 za nami	52
Sytuacja kobiet we współczesnym świecie	53

Spotkali się po latach! Zjazd Absolwentów oraz Piknik UMCS..	54
---	----

Nauka i przemysł. Metody spektroskopowe w praktyce, nowe wyzwania i możliwości.....	56
---	----

Konferencja tekstologiczna na Wydziale Humanistycznym	57
--	----

IV Sympozjum naukowe w zabytkowym jodłowskim kościółce	59
--	----

50 lat Instytutu Anglistyki UMCS.....

Sprawy studenckie

Lato Polonijne 2014.....	72
Reprezentacja UMCS na Europejskim Kongresie Finansowym	74
Chasydzkim szlakiem po Galicji ..	75
Studenci UMCS w Belgradzie.....	76
Lublin w biało-zielonych barwach .	78
Laureaci II edycji Stypendium im. Leopolda Ungera.....	79
Studenci UMCS na Białorusi	80
Rosja w zwierciadle symboli architektury	81
Turniej Alchemiczny rozstrzygnięty!.....	82

W świecie książek

Nowości wydawnicze Wydawnictwa UMCS	83
Fraszki Sergiusza Riabinina	85
Jubileuszowo – fraszkowo	86

Życie kulturalne

Włoskie tournée Chóru Akademickiego UMCS	87
M. Wells w Galerii Zajezdnia.....	88

Fot. Anna Kandys

UMCS BĘDZIE WSPÓŁPRACOWAĆ Z PZL-ŚWIDNIK

17 czerwca UMCS podpisał porozumienie o współpracy z Wytwórnią Sprzętu Komunikacyjnego „PZL-Świdnik” S.A., spółką z grupy AgustaWestland, będącej jednym z największych producentów śmigłowców na świecie. Założeniem umowy jest pełne wykorzystanie posiadanych możliwości, doświadczenia i wiedzy oraz optymalne współdziałanie na rzecz rozwoju gospodarczego regionu w oparciu o potencjał naukowo-badawczy UMCS i „PZL-Świdnik” S.A. Obie strony wspólnie dążyć będą do podniesienia efektywności i poziomu wykorzystania posiadanych zasobów naukowo-technicznych i personalnych poprzez edukację przyszłych inżynierów oraz realizację wspólnych projektów i badań naukowych. Powyższe założenia będą realizowane m.in. w ramach praktyk i staży dla studentów i absolwentów UMCS w „PZL-Świdnik” S.A. oraz pracowników „PZL-Świdnik” S.A. w UMCS, realizację zamawianych prac dyplomowych; prowadzenie i konsultowanie prac badawczych. Porozumienie przewiduje również wymianę pracowników w celach szkoleniowych.

Umowę ze strony UMCS podpisał rektor Stanisław Michałowski, a ze strony „PZL-Świdnik” S.A. prezes Zarządu Mieczysław Majewski i wiceprezes Zarządu, dyrektor zarządzający Nicola Bianco. W spotkaniu uczestniczyli także prorektor Ryszard Dębicki, kanclerz Grażyna Fiok, dziekan Wydziału Chemii Władysław Janusz, dziekan Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki Zbigniew Korczak, natomiast „PZL-Świdnik” S.A. reprezentowali: Ewa Kamińska, dr inż. Paweł Chojnacki i Tomasz Bilski.

Z ŻYCIA

Absolutoria 2014

W czerwcu, na zakończenie roku akademickiego na wszystkich Wydziałach naszego Uniwersytetu odbyły się Absolutoria organizowane przez Fundację Absolwentów UMCS, w których udział wzięły władze rektorskie i dziekańskie, promotorzy, wykładowcy, studenci/absolwenci oraz zaproszeni przez nich goście. Wyróżnieni przez dziekanów studenci z poszczególnych Wydziałów otrzymali pamiątkowe książki – biografie Marii Curie-Skłodowskiej. Wszyscy absolwenci, którzy wzięli udział w Absolutoriach, otrzymali pamiątkowe karty absolutoryjne, birety oraz płyty z fotorelacjami i filmami. Z roku na rok Absolutoria cieszą się coraz większą popularnością wśród studentów/absolwentów UMCS, co potwierdziła tegoroczna frekwencja.

Arkadiusz Wronowski

Fot. Anna Jakubczak

Wystawa filatelistyczna „Maria Skłodowska-Curie. Laureatka Nagród Nobla”

13 czerwca w Muzeum UMCS odbył się wernisaż wystawy filatelistycznej pt. „Maria Skłodowska-Curie. Laureatka Nagród Nobla”, zorganizowanej przez Biuro Promocji UMCS i Polski Związek Filatelistów o. Lubelski, Koło nr 80. Na wystawie zaprezentowano wydawnictwa filatelistyczno-promocyjne, m.in. datowniki, karty pocztowe czy znaczki poświęcone Noblistce i pochodzące z prywatnych zbiorów fi-

latelistów: Krzysztofa Sadowskiego i Józefa Domagały.

Współpraca UMCS z LLOT

13 czerwca UMCS podpisał umowę o współpracy z Lubelską Lokalną Organizacją Turystyczną. Założeniem porozumienia jest aktywne działanie na rzecz rozwoju gospodarczego regionu w oparciu o potencjał Uczelni i LLOT poprzez realizację wspólnych projektów oraz działania marketingowe i promocyjne. LLOT będzie aktywnie wspierał przedsięwzięcia UMCS dotyczące kształcenia, m.in. poprzez organizację konkursów na najlepsze prace dyplomowe czy konsultowanie wybranych programów kształcenia pod kątem wymagań rynku pracy. Umowę ze strony UMCS podpisał rektor Stanisław Michałowski, a ze strony LLOT prezes Wojciech Dec i wiceprezes Bogusław Misiak.

Prof. R. Hauser doktorem *honoris causa* UMCS

Prof. dr hab. Roman Hauser, Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa oraz Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego i profesor zwyczajny Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, został 76. doktorem *honoris causa* UMCS. Uroczystość nadania tego tytułu odbyła się 25 czerwca w Auli im. prof. K. Myślińskiego na Wydziale Humanistycznym UMCS. Promotorem doktoratu był prof. Leszek Leszczyński, kierownik Katedry Teorii i Filozofii Prawa.

Senat UMCS nadał tytuł doktora *honoris causa* prof. Romanowi Hauserowi za wybitne osiągnięcia w dziedzinie nauk prawnych w za-

UCZELNI

Opracowała Ewa Kawałko-Marczuk

kresie materialnego, proceduralnego i egzekucyjnego prawa administracyjnego oraz postępowania sądowo-administracyjnego, a także za szczególny wkład w kształtowanie nowego ładu publicznego Rzeczypospolitej Polskiej poprzez budowanie niezależności, prestiżu i pozycji sądownictwa administracyjnego.

Prof. dr hab. Roman Hauser to wybitny specjalista m.in. w dziedzinie ustrojowego i materialnego prawa administracyjnego. Swoją działalność zawodową związał także z sądownictwem administracyjnym. W latach 1992–2004 był Prezesem Naczelnego Sądu Administracyjnego, piastując ponownie to stanowisko od 2010 r., zaś od 2014 r. pełni funkcję Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa.

Obrady Senatu UMCS – 25 czerwca

Obradom Senatu przewodniczył rektor S. Michałowski. Posiedzenie rozpoczęło się od uczczenia chwili ciszy pamięci zmarłej dr B. Brylskiej. Następnie rektor S. Michałow-

ski pogratulował z okazji jubileuszu pracy zawodowej prof. dr. hab. J. Rogalskiemu, prof. dr. hab. A. Baranowi, dr hab. M. Janczarek, dr hab. J. Skubiszewskiej-Ziębie oraz mgr G. Fiok.

Następnie prof. dr hab. B. Kaszewski, wiceprzewodniczący Uczelnianej Komisji Wyborczej przedstawił informację nt. wyboru przez Kolegium Elektorów dr. hab. A. Berezy, prof. nadzw. na stanowisko prorektora ds. ogólnych w kadencji 2012–2016 w wyborach uzupełniających, które odbyły się 4 czerwca.

Senatorzy podjęli uchwałę ws. odstąpienia (od roku 2014/2015) od pobierania opłat za drugi i kolejny kierunek studiów stacjonarnych oraz za przekroczenie limitu punktów ECTS. Uchwała ta ma związek z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 5 czerwca br., który orzekł, że odpłatność za drugi kierunek studiów jest niezgodna z Konstytucją RP.

W dalszej części Senat UMCS jednogłośnie przyjął plan rzeczowo-finansowy na rok 2014. Głównym

źródłem przychodów są m.in.: dotacja podstawowa przyznana przez MNiSW na działalność dydaktyczną na rok 2014 w wysokości 178 595,5 zł; przychody z usług edukacyjnych; opłaty za studia podyplomowe, wynajem pomieszczeń, sal, sprzętu itp.

Senatorowie wyrazili zgodę na przejęcie majątku Puławskiej Szkoły Wyższej, na bazie której działać będzie Wydział Zamiejscowy UMCS w Puławach. Senat UMCS podjął uchwały inwestycyjne dot.: zgody na wydzierżawienie części działki pod budowę kortów tenisowych; zgody na wynajęcie w trybie bezprzetargowym Uniwersytetowi Medycznemu Przychodni przy ul. Langiewicza w Lublinie; realizacji II etapu remontu sal sportowych CKF wraz z adaptacją pawilonu szatniowego na cele sportowe KU AZS UMCS, a także wyraził zgodę na zawarcie przez Uczelnię umowy o współpracy w celu utworzenia klastra technologicznego pn. „Klaster Budownictwo Drogowe Lubelszczyzny”.

Następnie Senatorowie podjęli uchwałę ws. nadania tytułu doktora *honoris causa* UMCS prof. A. Rotfeldowi.

Senat UMCS zdecydował o utworzeniu nowych kierunków studiów: Tourism management, prowadzonego w języku angielskim przez Wydziały: Nauk o Ziemi i Gospodarki ►

WSPÓŁPRACA Z BOGDANKĄ

17 lipca UMCS podpisał porozumienie o współpracy badawczo-rozwojowej z firmą Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A. – liderem rynku producentów węgla kamiennego w Polsce. Założeniem umowy jest aktywne działanie na rzecz rozwoju gospodarczego regionu w oparciu o potencjał naukowo-badawczy UMCS, a także podejmowanie działań mających na celu stwarzanie dogodnych warunków do rozwoju oraz wzrostu konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw.

Porozumienie przewiduje realizację wspólnych projektów naukowo-badawczych i badawczo-rozwojowych oraz udzielenie wsparcia przez LW „Bogdanka” (poprzez organizację praktyk i staży) w podnoszeniu umiejętności oraz zdobywaniu przez studentów UMCS niezbędnego doświadczenia.

Umowę ze strony UMCS podpisał rektor Stanisław Michałowski, a ze strony LW „Bogdanka” S.A. prezes Zbigniew Stopa i prokurent Sławomir Karlikowski – dyrektor ds. produkcji.

Fot. Dagnara Kociuba

Fot. Paweł Kucharski

Fot. Paweł Kucharski

RODZINNY PIKNIK PRACOWNICZY UMCS

13 września na terenie Ogrodu Botanicznego odbył się Rodzinny Piknik Pracowniczy UMCS, w którym udział wzięło ok. 3000 obecnych i byłych pracowników wraz z rodzinami. Wśród wielu atrakcji były te skierowane do odbiorców dorosłych: zajęcia fitness i nordic walking w ramach akcji „Aktywny Piknik”, prowadzone przez pracowników Centrum Kultury Fizycznej, jak i te zorganizowane z myślą o najmłodszych, np. warsztaty z chemii i fizyki Uniwersytetu Dziecięcego UMCS, kucyki, dmuchańce czy też gry i zabawy prowadzone przez ani-

matorów kultury. Dużym zainteresowaniem cieszyło się wspólne pieczenie kiełbasek przy ognisku i spacer po alejkach Ogrodu, czemu sprzyjała piękna, słoneczna pogoda. Gwiazdą wieczoru był zespół Czerwone Gitary. Ze sceny zabrzmiały największe przeboje, m.in. *Historia jednej znajomości*, *No bo Ty się boisz myszy*, *Ciągle pada* czy też *Nie spocniemy*. W podziękowaniu za wspaniały koncert, rektor Stanisław Michałowski wręczył członkom zespołu statuetkę Marii Curie-Skłodowskiej, wykonaną z okazji 70-lecia UMCS.

Paweł Kucharski

Fot. Paweł Kucharski

Zajęcia z nordic walking prowadzi trener R. Skowroński

Fot. Paweł Kucharski

Wręczenie statuetki Marii Curie-Skłodowskiej zespołowi Czerwone Gitary

Przestrzennej, Politologii oraz Filozofii i Socjologii; oraz Matematyka i finanse, prowadzonego przez Wydziały Matematyki, Fizyki i Informatyki oraz Ekonomiczny.

Senat podjął także uchwały ws.: efektów kształcenia na nowych kierunkach studiów; uzupełnienia efektów kształcenia dla kierunku chemia techniczna; zmiany uchwały dot. zasad przyjęć na I rok studiów jednolitych magisterskich, I i II st. w roku akademickim 2015/2016; liczby studentów studiów stacjonarnych na UMCS w roku akademickim 2014/2015; optymalizacji systemu zarządzania w UMCS (poprzez wdrożenie w ramach modelu zarządzania jakością modułów zintegrowanego informatycznego systemu zarządzania Uczelnią klasy ERP) i reformę w obszarze jakości kształcenia.

W związku z rezygnacją dotychczasowego przewodniczącego Senackiej Komisji Rozwoju Kadry Naukowej, prof. dr. hab. K. Trębacz, w jego miejsce powołano dr. hab. A. Berezę. Uzupełniono również skład komisji dyscyplinarnych o przedstawicieli studentów.

Senat UMCS pozytywnie rozpatrzył odwołanie dr. A. Lesiuka od oceny Wydziałowej Komisji ds. Okresowej Oceny Pracowników Wydziału Chemii, dot. pracy na stanowisku adiunkta, jednocześnie zmieniając ocenę ww. Komisji.

Senat pozytywnie zaopiniował także utworzenie Centrum Badańczo-Rozwojowego e-Humanistyka oraz poparł wnioski Wydziału Humanistycznego w sprawach: zatrudnienia dr. hab. J. Łosowskiego na stanowisku prof. nadzw.; likwidacji Zakładu Aksjologii Kultury; przekształcenia Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej w Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa; przekształcenia Zakładu Dawnej Książki i Bibliografii oraz Zakładu Podstaw Kultury i Nauk Pomocniczych Bibliologii; przekształcenia Zakładu Bibliotekarstwa, Książki Współczesnej i Innych Środków

Przekazu oraz Zakładu Informacji Naukowej w Zakład Informologii; przekształcenia Zakładu Czytelnictwa i Semiotyki Przekazu Informacji w Zakład Kultury Informacyjnej i Czytelnictwa; przekształcenia Zakładu Historii Polski XIX w. oraz Zakładu Historii Powszechnej XIX w. w Zakład Historii XIX w.; przekształcenia Zakładu Historii Polski Średniowiecznej oraz Zakładu Historii Gospodarczej w Zakład Historii Polski Średniowiecznej i Dziejów Gospodarczych; podziału Zakładu Językoznawstwa Angielskiego na Zakład Językoznawstwa Kognitywnego i Zakład Językoznawstwa Kulturowego.

Akceptację Senatu uzyskały również wnioski Wydziałów: Biologii i Biotechnologii ws. zatrudnienia dr. hab. A. Chomy na stanowisku prof. nadzw.; Matematyki, Fizyki i Informatyki ws. utworzenia Pracowni Neuroinformatyki w Instytucie Informatyki; Prawa i Administracji ws. zatrudnienia dr. hab. K. Dudki na stanowisku prof. nadzw.; Ekonomicznego ws. zatrudnienia dr. hab. J. Szołno-Koguc na stanowisku prof. nadzw.; przekształcenia Katedry Funkcjonowania Gospodarki w Zakład Ubezpieczeń oraz Zakładu Zarządzania Przedsiębiorstwem w Zakład Zarządzania Zasobami Ludzkimi; Pedagogiki i Psychologii ws. utworzenia Zakładu Edukacji Międzykulturowej w Instytucie Pedagogiki; Filozofii i Socjologii ws. przekształcenia Zakładu Logiki i Filozofii Nauki w Zakład Logiki i Kognitywistyki; Artystycznego ws. przekształcenia Zakładu Kształcenia Wokalnego i Zakładu Muzyki Organowej, Sakralnej i Improwizacji w Zakład Muzyki Sakralnej i Kształcenia Wokalnego oraz włączenia Zakładu Dyrigatury do Zakładu Chóralistyki.

Magdalena Kozak-Siemieńska
Rzecznik Prasowy UMCS

Naukowcy z Ukrainy gośćmi UMCS

18 września na UMCS gościli przedstawiciele uczelni z Iwano-Frankowska (Ukraina). Wizyta była etapem

realizacji projektu „Student z inicjatywą. Wektor oszczędzania energii”, współfinansowanego z Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina. Projekt ma na celu wymianę wiedzy uczelni polskich i ukraińskich w zakresie ochrony środowiska, energetyki odnawialnej, oszczędzania energii oraz zwiększania efektywności energetycznej.

W wizycie wzięli udział naukowcy i studenci Przykarpackiego Narodowego Uniwersytetu im. W. Stefanyka, Narodowego Technicznego Uniwersytetu Ropy i Gazu w Iwano-Frankowsku, a także Krzysztof Łątka oraz Wiktor Swincicki z Urzędu Miasta Lublin. Ze strony UMCS w spotkaniu uczestniczyli dziekan Wydziału Chemii Władysław Janusz, prodziekan Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej Sławomir Terpiłowski, kierownik Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań Dagmara Kociuba oraz pracownicy naukowcy: Marcin Kozieł, Adam Lesiuk, Marek Rotko.

Podczas spotkania omówiono zagadnienia z obszaru ochrony środowiska realizowane na UMCS. Przedstawiono stan zaawansowania badań i zakres ich wdrażania w przemyśle, a także współpracę w zakresie praktycznego zastosowania wiedzy. 19 września odbyło się spotkanie warsztatowe organizowane przez Urząd Miasta Lublin, w ramach którego wypracowano projekt bazy wymiany studenckiej i naukowej pomiędzy uczelniami.

Współpraca z WUN im. Łesi Ukrainki

UMCS będzie współpracował ze Wschodnioeuropejskim Uniwersytetem Narodowym im. Łesi Ukrainki w Łucku. Porozumienie w tej sprawie podpisali 20 września w Lubelskim Urzędzie Wojewódzkim, rektor UMCS Stanisław Michałowski oraz rektor WUN Ihor Kocan w obecności wojewody lubelskiego Wojciecha Wilka i gubernatora obwodu wołyńskiego Wołodymyra Gunczyka.

Fot. Karolina Burno-Kaliszka

Wręczenie indeksów małym studentom

UNIwersytet Dziecięcy UMCS w Puławach

16 września rozpoczęła działalność Filia Uniwersytetu Dziecięcego UMCS w Puławach. W uroczystej inauguracji, która odbyła się w puławskim Parku Naukowo-Technologicznym, wzięli udział m.in. rektor Stanisław Michałowski oraz prezydent Puław Janusz Grobel, a także mali studenci wraz z rodzicami. W zajęciach organizowanych w Puławach weźmie udział blisko 3500 dzieci. Podczas uroczystości została podpisana także umowa o współpracy między UMCS a Urzędem Miasta Puławy.

Fot. Karolina Burno-Kaliszka

Pierwsze zajęcia

Umowa przewiduje m.in. współpracę w zakresie prowadzenia badań naukowych, wymianę wykładowców i studentów, organizowanie wspólnych konferencji naukowych i seminariów, wymianę publikacji oraz organizowanie przedsięwzięć kulturalnych. Na podobnych zasadach UMCS współpracuje już z wieloma uczelniami z Ukrainy oraz z innych państw (m.in. Chin, Rosji, Brazylii, Portugalii, Macedonii i Tajlandii).

Obrady Senatu UMCS – 24 września

Obradom przewodniczył rektor S. Michałowski. Posiedzenie rozpoczęło się od uczczenia chwilą ciszy pamięci zmarłych: prof. M. Sawczuka, prof. S. Szpikowskiego, prof. K. Gostkowskiej, dr M. Petrowicz oraz mgr. S. Gnatiuka.

Rektor pogratulował z okazji uzyskania tytułu naukowego profesora: A. Chomie, J. Supersonowi, J. Wronie oraz T. Urbanik-Sypniewskiej. Następnie złożył gratulacje z okazji jubileuszu pracy zawodowej: dr. hab. Z. Pastuszkowi, prof. nadzw., dr. hab. A. Sitko-Lutek, prof. nadzw., prof. dr. hab. M. Czepil, prof. dr. hab. G. Sobczyk, prof. dr. hab. W. Witkowskiemu, prof. dr. hab. M. Mozgawie i prof. dr. hab. W. Michowi.

Prorektor R. Dębicki zaprezentował protokół z posiedzenia Kapituły Nagrody Marii Curie, która przychyliła się do wniosku Rady Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Analityki Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie i jednogłośnie zagłosowała za przyznaniem tej nagrody interdyscyplinarnemu zespołowi badawczemu pod kierownictwem prof. dr. hab. G. Ginalskiej za „Hydroksypatytowo-polimerowy biomateriał implantacyjny nowej generacji opracowany dla medycyny regeneracyjnej”. Nowatorski kompozyt, określany potocznie mianem „sztucznej kości”, stanowi oryginalne rozwiązanie w zakresie nowoczesnych preparatów implantacyjnych III generacji, będąc jednocześnie konkurencyjnym materiałem w stosunku do innych na rynku.

W dalszej części Senat UMCS zatwierdził recenzję, przygotowaną przez prof. dr. hab. L. Leszczyńskiego, dotyczącą nadania prof. A. Visegrady'emu godności doktora *honoris causa* Uniwersytetu Łódzkiego. Wyraził pozytywną opinię ws. przedłużenia zatrudnienia dr G. Szymczak na stanowisku Dyrektora Ogrodu Botanicznego oraz zgodził się na utworzenie spółki spin-off, której celem będzie komercjalizacja osiągnięcia naukowego zespołu naukowców z Wydziału

Biologii i Biotechnologii pod kierownictwem prof. dr. hab. J. Szczodra-ka, którzy opracowali przemysłową technologię produkcji mutanazy.

Kolejnym punktem posiedzenia Senatu było przyjęcie uchwały ws. optymalizacji systemu zarządzania w UMCS poprzez wdrożenie reformy w obszarze jakości kształcenia i wprowadzenie strategicznego zarządzania. Senatorem zaakceptowali też zmianę w uchwale ws. ustalania obowiązków nauczycieli akademickich, rodzaju zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiaru zajęć dydaktycznych oraz zasad obliczania godzin dydaktycznych, a także prowadzenia zajęć dydaktycznych w godzinach ponadwymiarowych.

Senat pozytywnie zaopiniował zmianę uchwały ws. szczegółowych zasad pobierania oraz trybu i warunków zwalniania z opłat za usługi edukacyjne na studiach wyższych i doktoranckich; zmianę uchwały ws. studiów podyplomowych i kursów dokształcających; uchwałę ws. zasad zawierania i rejestracji umów o warunkach wnoszenia opłat za usługi edukacyjne na studiach wyższych oraz określania ich wzorów.

Senatorowie zdecydowali też, że wybory do Rady Wydziału Zamiejscowego w Puławach oraz wybory

WSPÓŁPRACA BADAWCZO-ROZWOJOWA Z WKTiR

Fot. Archiwum Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań

17 września została podpisana umowa o współpracy badawczo-rozwojowej pomiędzy UMCS, reprezentowanym przez rektora Stanisława Michałowskiego, a Wojewódzkim Klubem Techniki i Racjonalizacji, reprezentowanym przez sekretarza zarządu Eugeniusza Suskiego. Celem porozumienia jest rozwijanie efektywnej współpracy, która ma przyczynić się do praktycznego wykorzystania wiedzy i technologii wśród przedsiębiorstw zrzeszonych

w Wschodnim Kłastrze Obróbki Metali (jego koordynatorem jest lubelski WKTiR), a także podjęcie działań w kierunku pozyskania dotacji niezbędnych do realizacji przyszłych projektów badawczo-rozwojowych.

W spotkaniu uczestniczyli również: kierownik Centrum Innowacji i Komercjalizacji Badań UMCS dr Dagmara Kociuba oraz członkowie Rady Klastra: Ryszard Malinowski – P.P.H.U. Malinex i Marian Bulak – LUBSTA Sp. z o.o.

uzupełniające do Senatu UMCS odbędą się do 31 grudnia 2014 r.

W dalszej kolejności Senat zaopiniował pozytywnie wnioski Rad Wydziałów: Humanistycznego ws. zatrudnienia prof. dr hab. M. Karwatowskiej na stanowisku prof. zw.; Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej ws. zatrudnienia prof. dr hab. J. Bańskiego na stanowisku prof. nadzw.; Matematyki, Fizyki i Informatyki ws. zatrudnienia prof. dr hab. M. Nowak na stanowisku prof. zw. oraz dr hab. R. Zdyba na stanowisko prof. nadzw.; Chemii ws. zatrudnienia dr hab. I. Chomy i dr hab. M. Wiśniewskiej na stanowiskach prof. nadzw.; Prawa i Administracji ws. zatrudnienia prof. dr hab. A. Jakubeckiego na stanowisku prof. zw. oraz na stanowiskach prof. nadzw.: dr hab. K. Amielińczyka, dr hab. A. Berezy, dr hab. J. Nicyporuka, dr hab. W. Orłowskiego, dr hab. G. Smyka, dr hab. M. Stefanuk i dr hab. A. Tarachy; Pedagogiki i Psychologii ws. zatrudnienia dr hab. A. Żukowskiej na stanowisku prof. nadzw.; Politologii ws. zatrudnienia prof. dr hab. M. Pietrasia na

stanowisku prof. zw. i dr. hab. K. Zielińskiego na stanowisku prof. nadzw.

Magdalena Kozak-Siemieńska
Rzecznik Prasowy UMCS

Prof. H. Skarżyński doktorem *honoris causa* UMCS

Wybitny lekarz, światowej sławy audiolog i otolaryngolog, pionier leczenia głuchoty przy użyciu implantów słuchowych – prof. dr hab. n. med. Henryk Skarżyński, 29 września otrzymał tytuł doktora *honoris causa* UMCS.

Prof. Henryk Skarżyński jest twórcą oraz wieloletnim dyrektorem resortowego Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu. Był inicjatorem i organizatorem Międzynarodowego Centrum Słuchu i Mowy w Kąjetanach, a także Światowego Centrum Słuchu, w którym wykonuje się obecnie najwięcej w świecie operacji poprawiających słuch.

Jako pierwszy w Polsce wykonał w 1992 r. zabieg wszczepienia implantów ślimakowych, inicjując przy tym program implantów słuchowych w kraju. W 1998 r. zespół prof.

H. Skarżyńskiego dokonał w Polsce, czwartym kraju na świecie, wszczepienia implantów słuchowych do pnia mózgu, natomiast w 2003 r. implantów ucha środkowego. W 2002 r. rozpoczął wdrażanie autorskiego programu leczenia częściowej głuchoty za pomocą implantów ślimakowych i jako pierwszy w świecie zoperował pacjenta dorosłego z częściową głuchotą, a w 2004 r. wykonał operację u dziecka.

Profesor jest również pomysłodawcą wprowadzenia w kraju programu wczesnego wykrywania uszkodzeń słuchu u noworodków i niemowląt oraz współtwórcą pierwszych programów badania słuchu, mowy oraz wzroku u dzieci w wieku szkolnym z wykorzystaniem Internetu i oryginalnej Platformy Badań Zmysłów.

W 2012 r., jako pierwszy Polak w historii, został członkiem jednego z dwóch najstarszych medycznych towarzystw amerykańskich – utworzonego w 1868 r. American Otology Society. Jest autorem bądź współautorem kilkuset oryginalnych rozpraw i licznych monografii ►

Fot. Sebastian Skórski (Fundacja Działalności Edukacyjnych KReAdukcja)

INAUGURACJA PROGRAMU KIRKLANDA

17 września w Sali Widowiskowej Inkubatora Medialno-Artystycznego UMCS odbyła się ogólnopolska inauguracja roku akademickiego 2014/2015 Programu Stypendialnego im. Lane'a Kirklanda. To przedsięwzięcie Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, której misją jest m.in. wspieranie demokratycznych i wolnorynkowych przemian w krajach Europy Środkowej i Wschod-

niej. Wzorowany na amerykańskim Programie Fulbrighta, nosi imię zmarłego w 1999 r. Lane'a Kirklanda, zasłużonego dla Polski wieloletniego przewodniczącego amerykańskiej centrali związkowej AFL-CIO, członka Rady Dyrektorów Polsko-Amerykańskiego Funduszu Przedsiębiorczości.

Program Kirklanda adresowany jest do młodych liderów działających w administracji publicznej,

środowisku akademickim i biznesowym, w mediach oraz w polityce. Jego ogólny cel to dzielenie się polskimi doświadczeniami w zakresie transformacji systemowej. Na UMCS program ten jest realizowany od 2001 r. W latach 2001–2014 Uczelnia gościła 97 stypendystów z Ukrainy, Białorusi, Litwy, Rosji, Słowacji, Armenii, Gruzji, Mołdowy, Azerbejdżanu oraz Kazachstanu.

Fot. Aneta Adamska

Otwarcie Lubelskiego Salonu Maturzystów. Prorektor Urszula Bobryk – trzecia od lewej

UMCS NA SALONIE MATURZYSTÓW 2014

Wybierz swój klucz do sukcesu – tym hasłem UMCS rozpoczął tegoroczny udział w organizowanej od ponad 20 lat Ogólnopolskiej Kampanii Informacyjnej – Salon Maturzystów Perspektywy 2014.

Przedstawiciele Biura Promocji wspólnie ze studentami odwiedzili we wrześniu kilka miast, w których spotkali się z uczniami szkół ponadgimnazjalnych, by zaprezentować szeroką ofertę edukacyjną UMCS. Mieli przyjemność wystawić swoje stoisko na Salonach w takich miastach: Białystok, Lublin, Rzeszów, Łódź oraz Kielce.

Jak co roku stoiska UMCS cieszyły się dużym zainteresowaniem. Odwiedzający zapoznali się ze szczegółową ofertą kształcenia, uzyskali informacje na temat Uczelni i jej funkcjonowania, możliwości rozwijania swoich pasji i zainteresowań, jak również otrzymali broszury rekrutacyjne i pamiątkowe gadżety.

Katarzyna Kołbut
Biuro Promocji UMCS

Fot. Aneta Adamska

Stoisko UMCS na Lubelskim Salonie Maturzystów

opublikowanych w kraju i za granicą. W ostatnich dwu dekadach kierował aż 25 programami badawczymi finansowanymi ze źródeł krajowych, był także realizatorem 20 różnych programów we współpracy międzynarodowej.

Wraz z naukowcami z naszego Uniwersytetu stworzył w 2007 r. nowy, unikatowy kierunek kształcenia – logopedia z audiofonologią oraz uruchomił działające od 1998 r. Podyplomowe Studium Surdologopedii.

Sprostowanie

W spisie *Władze UMCS (1944–2016)*, sporządzonym przez Archiwum UMCS i opublikowanym w numerze jubileuszowym „Wiadomości Uniwersyteckich” (nr 7 (207) / 2014, s. 10–11), zostały zauważone błędy. W tabeli nie zostały ujęte niektóre osoby pełniące funkcje prorektorów.

Pragniemy poinformować, iż w latach 1996–1999 (kadencja prof. Kazimierza Goebła) funkcję Prorektorów UMCS pełnili prof. Marek Kuryłowicz (w miejsce prof. Zbigniewa Sobolewskiego) oraz prof. Zbigniew Krupa (w miejsce prof. Jerzego Szczypy). W latach 2002–2005 (kadencja prof. Mariana Harasimiuka) funkcję Prorektora UMCS pełnił prof. Stanisław Chibowski (w miejsce prof. Elżbiety Skrzypek).

KALENDARIUM

2 czerwca – prorektor R. Dębicki wziął udział w uroczystych obchodach 10-lecia Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Lubelskiej, w ramach których nadano tytuły Honorowego Profesora prof. R. Hornowi i prof. E. Klimiuk.

3 czerwca – prorektor R. Dębicki wziął udział w Festiwalu Nauki w Zespole Szkół im. M. Kopernika w Bełżycach.

4 czerwca – rektor S. Michałowski wziął udział w lubelskich obchodach 25. rocznicy wolnych wyborów do Sejmu i Senatu.

5 czerwca

– rektor S. Michałowski wziął udział w uroczystej gali konkursu „Lubelski Orzeł Biznesu 2013”, która odbyła się w Sali Kolumnowej Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie.

– prorektor R. Dębicki wziął udział w Wojewódzkich Obchodach Światowego Dnia Środowiska i Jubileuszu 40-lecia Roztoczańskiego Parku Narodowego w Zwierzyńcu.

– prorektor B. Hlibowicka-Węglarz otworzyła konferencję „Techniki elektrofizjologiczne w badaniu zjawisk bioelektrycznych: od kanałów jonowych po sieci neuronalne”, zorganizowaną przez Zakład Biofizyki Instytutu Biologii i Biochemii UMCS oraz Polskie Towarzystwo Biofizyczne.

5–7 czerwca – prorektor R. Dębicki przewodniczył spotkaniu Uniwersyteckiej Komisji Nauki, które odbyło się na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach.

6 czerwca – rektor S. Michałowski wziął udział w uroczystości nadania imienia Marii Curie-Skłodowskiej Gimnazjum w Łucce.

9 czerwca – prorektor U. Bobryk otworzyła II Ogólnopolskie Sympozjum „Nauka i przemysł – lubelskie spotkania studenckie”, które odbyło się na Wydziale Chemii UMCS.

10 czerwca

– rektor S. Michałowski wziął udział w konferencji podsumowującej wyniki badań projektu „Regionalny System Zarządzania Zmianą Gospodarczą”, realizowanego przez Samorząd Województwa Lubelskiego w ramach Departamentu Gospodarki i Innowacji UMWL.

– prorektor B. Hlibowicka-Węglarz wzięła udział w uroczystościach z okazji Dnia Portugalii, zorganizowanych w rezydencji Ambasadora Portugalii w Warszawie, a także spotkała się w Ambasadzie Brazylii w Warszawie z przedstawicielami Klastra Centralnego Okręgu Przemysłowego w celu nawiązania współpracy.

11 czerwca

– rektor S. Michałowski wziął udział w konferencji „Mediacja rozwiązań w szkole metodą przeciwdziałania agresji i niedostosowaniu młodzieży”, zorganizowanej przez Sąd Okręgowy w Lublinie i Lubelskiego Kuratora Oświaty.

– rektor S. Michałowski wziął udział w gali podsumowującej plebiscyt „Setka Kuriera 2013. Ranking najlepszych firm Lubelszczyzny”.

12 czerwca

– rektor S. Michałowski wziął udział w konferencji prasowej poprzedzającej 360 Forum – projekt networkingowy, zorganizowane w dniach 12–13 czerwca w Inkubatorze Medialno-Artystycznym UMCS.

– prorektor U. Bobryk wziął udział w wernisażu wystawy prof. A. Popka pt „Quid vesper ferat, incertum est”, która odbyła się w salach Muzeum Lubelskiego.

– prorektor B. Hlibowicka-Węglarz otworzyła doktorancką konferencję naukową „Porozmawiajmy o gatunkach – gatunek w języku, literaturze i sztuce”, zorganizowaną przez Koło Naukowe Doktorantów Wydziału Humanistycznego – Sekcję Polonistyczną.

– prorektor R. Dębicki uczestniczył w Gali Finałowej Programu Promocji Firm i Gmin Business Excellence, zorganizowanej przez Stowarzyszenie Lubelski Klub Biznesu.

14 czerwca – prorektor U. Bobryk poprowadził wykład „Muzyka łągodzi obyczaje” dla studentów Uniwersytetu Dziecięcego UMCS, podczas którego powstał także chór UD UMCS.

16 czerwca – na Wydziale Polilogii UMCS odbyła się konferencja naukowa „Polska i Unia Europejska wobec wyzwań współczesnego świata” oraz debata „Szkolnictwo wyższe w Polsce w procesie integracji europejskiej”, w których udział wzięli rektor S. Michałowski i prorektorzy U. Bobryk, B. Hlibowicka-Węglarz i R. Dębicki.

17 czerwca

– prorektor R. Dębicki uczestniczył w uroczystości nadania doktoratu *honoris causa* Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie ks. prof. M. Hellerowi.

– prorektor U. Bobryk otworzyła „XVI Szkołę Problemów Dydaktyki Chemii – Duo Spa”, zorganizowaną w Janowie Lubelskim przez Sekcję Dydaktyki Chemii PTChem oraz Wydział Chemii UMCS dla nauczycieli chemii z całego kraju.

23 czerwca – prorektor B. Hlibowicka-Węglarz spotkała się z prof. H. Batoreo z Universidade Abera w Lizbonie, która była gościem Centrum Języka Portugalskiego.

24 czerwca

– odbyło się posiedzenie Regionalnego Forum Terytorialnego Województwa Lubelskiego dot. problemów demograficznych w kontekście rozwoju regionu, w którym udział wziął prorektor R. Dębicki.

– prorektor R. Dębicki wziął udział w konferencji „Rozwój organizacji i regionów dla ekonomii i nauk zarządzania”, która odbyła się na Wydziale Zarządzania Politechniki Lubelskiej i była połączona z jubileuszem 40-lecia pracy dydaktyczno-naukowej prof. E. Bojar, dziekana tego Wydziału.

26 czerwca

– prorektor R. Dębicki wziął udział w uroczystości wręczenia książki pamiątkowej *Universitati serviens* długoletniemu rektorowi KUL ks. prof. S. Wilkowi.

– prorektor R. Dębicki uczestniczył w konferencji „Ocena gleb użytkowych rolniczo”, zorganizowanej z okazji 120 lat nauk gleboznawczych w Puławach przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach oraz Komitet Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN.

– prorektor B. Hlibowicka-Węglarz wzięła udział w konferencji „Study in Poland” w Łodzi, podczas której zaprezentowano ofertę UMCS i miasto Lublin.

Fot. Krzysztof Trojnar

XI LUBELSKI FESTIWAL NAUKI

W dniach 20–26 września odbył się XI Lubelski Festiwal Nauki, zorganizowany pod hasłem „Nauka bez barier”. Uroczysta inauguracja LFN odbyła się 20 września we Wschodnim Innowacyjnym Centrum Architektury Politechniki Lubelskiej. Udział w niej wzięła prorektor Barbara Hlibowicka-Węglarz. 21 września na stadionie Arena Lublin odbył się Piknik Naukowy – otwarta impreza plenerowa dla mieszkańców Lublina i Lubelszczyzny. Uroczyste zakończenie i podsumowanie Festiwalu odbyło się 26 września w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego. Udział w nim wziął prorektor Ryszard Dębicki.

Koordynatorem tegorocznej edycji była Politechnika Lubelska. Koordynatorem LFN na naszej Uczelni była prof. Krystyna Winiarczyk z Wydziału Biologii i Biotechnologii. Nasi naukowcy przygotowali 250 projektów naukowych, z których 24 zaprezentowali podczas Pikniku.

Fot. Krzysztof Trojnar

Fot. Karolina Burno-Kaliszka

Ślubowanie małych studentów

INAUGURACJA W UNIWERSYTE- CIE DZIECIĘCYM UMCS

27 września rozpoczął się nowy rok akademicki w Uniwersytecie Dziecięcym UMCS w Lublinie. Czy można zobaczyć muzykę? Dlaczego instrumenty wydają niskie i wysokie dźwięki? Czy rura od odkurzacza może być instrumentem? Nad tymi i innymi pytaniami zastanawiali się studenci podczas wykładu inauguracyjnego pt. „Wszystko gra”, który poprowadził fizyk prof. Grzegorz Karwasz.

W roku akademickim 2014/2015 w zajęciach UD UMCS w Lublinie, Nałęczowie, Puławach, Kraśniku i Końskowoli uczestniczyć będzie blisko 7000 małych studentów. Pod tym względem Uniwersytet Dziecięcy UMCS jest obecnie największy w Polsce.

Fot. Karolina Burno-Kaliszka

Fot. Karolina Burno-Kaliszka

Wykład inauguracyjny

26–27 czerwca – prorektor B. Hlibowicka-Węglarz uczestniczyła w posiedzeniu Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej w Łodzi.

18 lipca – rektor S. Michałowski wziął udział w wojewódzkich obchodach 95. rocznicy powstania Policji, które odbyły się w Archikatedrze Lubelskiej i w Muzeum Lubelskim.

22 lipca – prorektor A. Bereza wziął udział w uroczystych obchodach 70. rocznicy likwidacji KL Lublin – niemieckiego obozu koncentracyjnego na Majdanku.

23 sierpnia – prorektor R. Dębicki uczestniczył w VI Lubelskich Spotkaniach z Tradycją i Kulturą Łowiecką w Zwierzyńcu.

31 sierpnia – odbyły się Dożynki na lotnisku w Radawcu, zorganizowane przez Starostę Lubelskiego i Wójta Gminy Konopnica, w których udział wziął prorektor R. Dębicki.

1 września

– prorektor R. Dębicki uczestniczył w Wojewódzkiej Inauguracji Roku Szkolnego 2014/2015, zorganizowanej w Zespole Szkół Elektronicznych w Lublinie.

– prorektor R. Dębicki wziął udział w uroczystości przekazania lubelskiego garnizonu Policji – stanowisko lubelskiego komendanta wojewódzkiego policji objął inspektor M. Domaradzki.

4–5 września – prorektor R. Dębicki wziął udział w X Międzynarodowym Sympozjum „Własność Przemysłowa w Innowacyjnej Gospodarcie – Od pomysłu do zysku: jak budować innowacyjny biznes”, zorganizowanym przez Urząd Patentowy RP w Krakowie.

11 września

– rektor S. Michałowski uroczystie otworzył Ogólnopolski Zjazd Dziekanów Uniwersyteckich Wydziałów Prawa i Administracji, zorganizowany w dniach 10–13 września w Lublinie przez WPiA UMCS.

– prorektor R. Dębicki wziął udział w uroczystym otwarciu konferencji „Social and Political Movements, Leaders, Education and Communication. Challenges and Expectations in the Age of Globalization” na Wydziale Politologii.

12 września

– rektor S. Michałowski wziął udział w Gali Liderów Przedsiębiorczości, zorganizowanej przez Oddział Lubelski Towarzystwa Naukowego Organizacji i Kierownictwa oraz Kapitułę „Lider Przedsiębiorczości”.

– prorektor R. Dębicki uczestniczył w konferencji „Skills Energy” dotyczącej kształcenia kadr, zorganizowanej przez Izbę Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Lublinie, Stowarzyszenie Hanse Parlament z Hamburga i Lubelskie Kuratorium Oświaty.

14 września – prorektor R. Dębicki wziął udział w Dożynkach Wojewódzkich w Niemczech.

15 września – w Teatrze Starym w Lublinie odbyła się debata „Ponad granicami” poświęcona pamięci prezydenta V. Havla, w której udział wzięła prorektor B. Hlibowicka-Węglarz.

18 września

– prorektor R. Dębicki uroczystie otworzył XC Walne Zgromadzenie Delegatów Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego połączone z konferencją „Sacrum w kulturze współczesnej i trakcyjnej”, które odbyły się w dniach 18–21 września w Lublinie.

– prorektor B. Hlibowicka-Węglarz zorganizowała spotkanie prezesa Lubelskiego Klubu Biznesu A. Gąsior-Mazur z Ambasadorami Brazylii i Angoli w Warszawie, które miało na celu nawiązanie współpracy między uczestnikami spotkania.

19 września – odbyły się uroczyste obchody jubileuszu 70-lecia Lubelskiego Wydziału Medycyny Weterynaryjnej UP, w których udział wziął prorektor R. Dębicki.

22 września – rektor S. Michałowski wziął udział w spotkaniu środowiskowym rektorów lubelskich uczelni, które odbyło się w Uniwersytecie Medycznym.

24 września – prorektor R. Dębicki uczestniczył w otwarciu V Międzynarodowej Konferencji ECOFORUM „Po pierwsze środowisko”, zorganizowanej w dniach 24–25 września na Zamku Lubelskim.

25 września

– rektor S. Michałowski uroczście otworzył konferencję „Media w przestrzeni edukacyjnej”, zorganizowaną przez Zakład Edukacji Polonistycznej i Innowacji Dydaktycznych UMCS.

– prorektorzy U. Bobryk i R. Dębicki uroczście otworzyli konferencję „Biblioteka w czasie – czas w Bibliotece”, zorganizowaną z okazji 70-lecia Biblioteki Głównej UMCS.

26 września

– rektor S. Michałowski wziął udział w uroczystym otwarciu budynku Collegium Novum Uniwersytetu Medycznego w Lublinie po kapitalnym remoncie.

– odbyła się konferencja „Media – Marketing – Marka”, zorganizowana w Multikinie w Galerii Olimp przez Stowarzyszenie Lubelski Klub Biznesu. Rektor S. Michałowski wziął udział w Panelu Medialnym.

27 września – w Ogrodzie Botanicznym odbyło się tradycyjne spotkanie członków Stowarzyszenia Absolwentów UMCS.

30 września

– prorektor B. Hlibowicka-Węglarz otworzyła Dzień Tłumacza – Hieronimki 2014, zorganizowany przez Zakład Lingwistyki Stosowanej UMCS.

– odbyła się uroczysta inauguracja roku akademickiego w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie, podczas której UMCS reprezentował rektor S. Michałowski.

Od lewej: dziekan G. Smyk, rektor PSW J. Kalbarczyk, rektor S. Michałowski, prorektorzy B. Hlibowicka-Węglarz i A. Bereza, dziekan Z. Hubicki

GAUDEAMUS W PUŁAWACH

Uroczyste *Gaudeamus Igitur* zabrzmiało w Puławach. 2 października w Collegium Novum odbyła się uroczysta immatrykulacja 200 studentów I roku z udziałem władz rektorskich i dziekańskich oraz licznie zaproszonych gości, połączona z otwarciem nowego Wydziału UMCS. Na I roku naukę rozpoczęli studenci studiów I st. stacjonarnych i niestacjonarnych: chemii technicznej i administracji publicznej oraz kierunku public relations i doradztwo medialne. W ofercie kształcenia są również studia podyplomowe.

Kierunkiem wiodącym na Wydziale Zamiejscowym UMCS w Puławach jest chemia techniczna (studia I st. inżynierskie, 4-letnie o profilu praktycznym) – unikatowy kierunek przygotowany we współpracy z Zakładami Azotowymi w Puławach oraz Instytutem Nowych Syntezy Chemicznych w Puławach, będący odpowiedzią na zapotrzebowanie na specjalistów z tego zakresu. Program przewiduje dużą liczbę praktyk, m.in. w Zakładach Azotowych, Instytucie Nowych Syntezy Chemicznych, Instytucie Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa, a także Instytucie Ogrodnictwa (Oddział Pszczelnictwa w Puławach). Absolwenci mogą znaleźć zatrudnienie np. w przemyśle chemicznym oraz biotechnologicznym, zakładach produkcyjnych, laboratoriach i ośrodkach badawczych, kontrolnych, diagnostycznych i w instytucjach wdrażających nowe technologie.

Najmłodszy, 12. Wydział UMCS utworzono 21 czerwca 2014 r. z inicjatywy rektora Stanisława Michałowskiego, na mocy porozumienia o współpracy z Zakładami Azotowymi w Puławach, zakładającego m.in. organizację i prowadzenie studiów inżynierskich na kierunku chemia techniczna, studiów po-

Uroczyste przekazanie sztandaru PSW

dypłomowych dla pracowników Zakładów, praktyk studenckich i staży dla studentów UMCS, a także współpracę badawczą oraz komercjalizację badań. Dziekanem Wydziału Zamiejscowego UMCS w Puławach jest dr hab. Grzegorz Smyk, prof. nadzw., zaś prodziekanem – prof. dr hab. Zbigniew Hubicki.

Wydział Zamiejscowy UMCS w Puławach powstał na bazie Puławskiej Szkoły Wyższej i mieści się w budynku Collegium Novum. 30 września Szkoła – po 17 latach działalności – uroczście zakończyła działalność. 2 października Janusz Kalbarczyk, rektor Puławskiej Szkoły Wyższej przekazał sztandar szkoły oraz insygnia władzy rektorowi UMCS Stanisławowi Michałowskiemu.

Magdalena Kozak-Siemńska

Immatrykulacja studentów

NASZE SUKCESY

Fot. Aneta Adamska

Wręczenie nominacji na Ambasadorów Konkursu

REKTOR UMCS AMBASADOREM KONKURSU AKTYWNOŚĆ KOBIET

W związku z debatą o aktywności kobiet w rodzinie i biznesie, która odbyła się 19 września w Lubelskim Parku Naukowo-Technologicznym, wręczono także nominacje na Ambasadorów Konkursu „Aktywność Kobiet” 2014. Jedną z nich otrzymał rektor Stanisław Michałowski.

Celem przedsięwzięcia jest promocja i upowszechnianie idei zwiększania aktywności kobiet w sferze publicznej w zakresie m.in.: przedsiębiorczości w biznesie i gospodarce, aktywności zawodowej w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw czy aktywności środowisk lokalnych i społecznych w zwiększeniu udziału kobiet w życiu zawodowym, społecznym i gospodarczym. Głównym zadaniem Ambasadora jest wyłonienie kandydatów, które przedkładane są w późniejszym etapie Jury Konkursu.

Patronat Honorowy nad debatą objęli: marszałek województwa lubelskiego Sławomir Sosnowski, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwo Gospodarki.

Historycy z UMCS wyróżnieni przez Marszałka Województwa Lubelskiego

Trzej historycy z UMCS: prof. dr hab. Henryk Gmiterek, dr Wiesław Bondyra i dr Jerzy Ternes z Zakładu Historii XVI–XVIII w. zostali wyróżnieni przez Marszałka Województwa Lubelskiego Nagrodą Kulturalną Województwa Lubelskiego, „za pielęgnowanie i ochronę tradycji regionu”. 16 czerwca badacze odebrali z rąk wicemarszałka Krzysztofa Grabczuka okolicznościowe dyplomy.

Nagroda została przyznana w uznaniu za zasługi związane z badaniem i upowszechnianiem wiedzy dotyczącej przeszłości dawnego województwa lubelskiego i przedrozbiorowej ziemi chełmskiej oraz za przygotowanie monumentalnego wydawnictwa *Akta sejmikowe ziemi chełmskiej 1572–1668* (Wydawnictwo UMCS 2014).

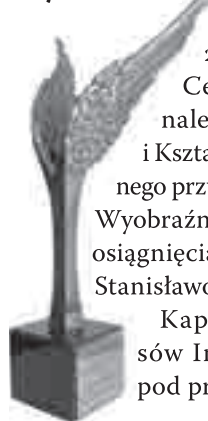
Medal dla prorektora R. Dębickiego

15 września prorektor Ryszard Dębicki odebrał Medal za zasługi dla Wydziału Agrobiotechnologii Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, przyznany z okazji jubileuszu 70-lecia Wydziału.

Prof. S. L. Popiek nagrodzony „Skrzydłami Wyobraźni”

W czerwcu 2014 r. Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego przyznało „Skrzydła Wyobraźni” za szczególne osiągnięcia naukowe prof. Stanisławowi L. Popkowi.

Kapituła Konkursów Innowacyjnych, pod przewodnictwem

Konsula Wielkiej Brytanii, przyznając to specjalne wyróżnienie, wzięła pod uwagę opracowania związane z interakcyjną teorią rozwoju zdolności i uzdolnień ludzkich, która odróżnia się od dotychczas stosowanego modelu poznawczego, opartego na tradycyjnej teorii inteligencji. Teoria interakcyjna ujmująca predyspozycje ludzkie holistycznie daje nowe możliwości dla badań teoretycznych i innowacji praktycznych, a tym samym może się stać podstawą nowoczesnej modernizacji systemu dydaktyczno-wychowawczego w szkołach i uczelniach. Dotychczas „Skrzydła Wyobraźni” otrzymali m.in. ks. prof. J. Tischner, prof. M. Belka, prof. M. Kleiber, prof. J. Witkowski, dr J. Saryusz-Wolski, A. Dymna.

Dr Anna Tychmanowicz

Sukcesy prof. W. Orłowskiego

Dr hab. Wojciech Orłowski, prof. nadzw. – kierownik Katedry Prawa Konstytucyjnego 4 lipca został odznaczony przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski przyznane z okazji 25-lecia odrodzonego Senatu RP za wybitne zasługi dla transformacji ustrojowej, działalności na rzecz rozwoju polskiego parlamentaryzmu, osiągnięcia w podejmowaniu z pożytkiem dla kraju pracy zawodowej i działalności społecznej. Dr hab. Wojciech Orłowski został też powołany przez Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska w skład Rady Legislacyjnej XII kadencji (od 30 czerwca).

Sukces dr. S. Prucnała

Naukowcom z Helmholtz-Zentrum Dresden-Rossendorf, Uniwersytetu Technicznego w Wiedniu i UMCS udało się otrzymać nanodruty krzemowe z wbudowanymi segmen-

tami arsenku indu o wysokiej jakości krystalicznej. Zastosowano sekwencyjną implantację jonów – technikę rozwijaną w Instytucie Fizyki UMCS. Wiodącą rolę w tych pracach odgrywa dr Sławomir Prucnal z UMCS. Nowa metoda otrzymywania hybrydowych nanostruktur półprzewodnikowych może w przyszłości przyczynić się do rozwoju szybkich, wielofunkcyjnych urządzeń nano-optoelektronicznych. Publikacja związana z tymi badaniami została przyjęta do druku w czasopiśmie „Nano Research”.

Projekty naukowców w Programie Badań Stosowanych NCBiR

Trzy projekty naukowców z UMCS uzyskały finansowanie w III konkursie Programu Badań Stosowanych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju:

– Dr Paweł Mergo z Wydziału Chemii UMCS, projekty: „Kompaktowy laser dużej mocy na bazie światłowodów mikrostrukturalnych” (realizowany z InPhoTech i Wojskową Akademią Techniczną) oraz „Unikalne, światłowodowe źródło UV wykorzystujące włókna mikrostrukturalne” (realizowany z InPhoTech, Politechniką Warszawską i Wojskową Akademią Techniczną);

– Prof. dr hab. Anna Skorupska z Wydziału Biologii i Biotechnologii, projekt „Sekwencjonowanie nowej generacji i mapowanie asocjacyjne jako metody generowania markerów molekularnych cech użytkowych łubinu wąskolistnego” (realizowany z Instytutem Genetyki Roślin PAN, Poznańską Hodowlą Roślin, Hodowlą Roślin Smolice – Grupą IHAR, Instytutem Fizjologii Roślin PAN, Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie, Uniwersytetem Przyrodniczym w Poznaniu).

Laureaci konkursu Fuga 3

Koordynatorzy Dyscyplin Narodowego Centrum Nauki przedstawili listy rankingowe projektów za-

kwalifikowanych do finansowania w ramach konkursu Fuga 3 (na staże krajowe po uzyskaniu stopnia naukowego doktora), ogłoszonego 16 grudnia 2013 r.

Wśród stypendystów znaleźli się młodzi naukowcy związani z UMCS:

– Dr Dagmara Budzioch, Instytut Kulturoznawstwa, projekt „Dekorowane zwoje Estery (megilot Ester) ze zbiorów Żydowskiego Instytutu Historycznego na tle tradycji zdobienia zwojów w XVIII i XIX w.”;

– Dr Lidia Borkiewicz, Instytut Mikrobiologii i Biotechnologii, projekt „Rola fosforylacji rybosomalnych białek P w funkcjonowaniu rybosomu eukariotycznego”.

– Dominik Szulc, absolwent studiów doktoranckich (2014) w Instytucie Historii UMCS, który staż będzie realizował w Instytucie Historii im. T. Manteuffla PAN w Warszawie; projekt: „Delimitacje polsko-litewskie w latach 1492–1565/1566. Preliminaria, organizacja pracy i techniki procedowania komisji granicznych”.

– Łukasz Nakonieczny, doktorant Instytutu Fizyki, projekt: „Wpływ poprawek kwantowych wynikających z obecności pola grawitacyjnego na konstrukcję i przewidywania modeli ciemnej materii i inflacji, w kontekście minimalnych rozszerzeń Modelu Standardowego oraz teorii supersymetrycznych. Badanie kolapsu grawitacyjnego w wybranych modelach ciemnej materii i inflacji”.

Sukces absolwenta geografii

Mgr Karol Kowalczyk otrzymał wyróżnienie Poleskiego Towarzystwa Geograficznego – II nagrodę w XXX Konkursie Prac Magisterskich z zakresu geografii, przyznaną przez Zarząd Główny PTG, za pracę „Regionalne linie kolejowe w kontekście strategii rozwoju transportu kolejowego w Polsce”, obronioną w 2013 r. w Zakładzie Geografii Społeczno-Ekonomicznej, przygotowaną pod kierunkiem prof. Jerzego Bańskiego.

Archiwum Krzysztofa Stachyry

Wręczenie nagrody. Dr K. Stachyra – w środku

SUKCESY DR. K. STACHYRY NA ŚWIATOWYM KONGRESIE MUZYKOTERAPII

W dniach 7–12 lipca dr Krzysztof Stachyra z Wydziału Artystycznego UMCS brał udział w Światowym Kongresie Muzykoterapii odbywającym się co trzy lata. Tegoroczny kongres, pod hasłem „Różnorodność kulturowa w muzykoterapii: praktyka, badania i edukacja”, został zorganizowany w Wiedniu i Krems (Austria). Dr Stachyra wygłosił dwie prezentacje pt. „Music therapy education and training from East to West” oraz „The color of us: Music therapy for children and families in Europe”. Przedstawił także plakat ilustrujący opracowany przez niego system rozwoju muzykoterapii „Towards professionalisation of music therapy: A model of training and certification”, za który decyzją komitetu naukowego został uhonorowany główną nagrodą dla najlepszego plakatu Światowego Kongresu Muzykoterapii.

Nagrodę wręczyli gubernator Dolnej Austrii dr Erwin Pröll oraz prof. Gerhard Tucek, prezydent Kongresu i dyrektor programu muzykoterapii na IMC University of Applied Sciences w Krems. Rada Światowej Federacji Muzykoterapii wyróżniła dr. Krzysztofa Stachyrę wyborem na Komisarza w Komisji Edukacji i Szkolenia Muzykoterapeutów World Federation of Music Therapy. Przez trzyletnią kadencję dr Stachyra będzie odpowiedzialny za monitorowanie edukacji i treningów muzykoterapeutów na obszarze całej Europy.

Archiwum Przemysław Machaja

Zdobywcy trzeciego miejsca z wykładowcami

SUKCES STUDENTÓW W KONKURSIE BANRISK

13 czerwca w Warszawskim Instytucie Bankowości odbyła się sesja finałowa konkursu Banrisk Liga Akademicka Centrum, w którym wzięło udział osiem zespołów reprezentujących cztery uczelnie: UMCS, UW, SGH w Warszawie, Szkołę Wyższą im. Pawła Włodkowica w Płocku. Nasz Uniwersytet był reprezentowany przez trzy zespoły utworzone przez studentów Wydziału Ekonomicznego, których wspierali dr Mariusz Kicia i dr Robert Zajkowski.

Zespoły tworzyły zarządy wirtualnych banków, które pod opieką mentora edycji warszawskiej – Michała Bellwona – działały w zmieniającym się otoczeniu makroekonomicznym, symulowanym przez program komputerowy. Uczestnicy podejmowali osiem strategicznych decyzji dot. m.in. wyceny produktów, polityki kredytowej, struktury kapitałowej, zatrudnienia i polityki wynagrodzeń, rozwoju sieci bankowej. Miarą sukcesu w grze był wzrost ceny akcji wirtualnego banku na giełdzie Banrisk.

Studenci Wydziału Ekonomicznego zdobyli drugie (zespół: J. Mazur – lider, R. Rogoz, E. Berlińska, Ł. Flak, Ł. Mleczo) i trzecie miejsce (zespół: P. Machaj – lider, O. Niezgoda, Ł. Werema, M. Joniec, A. Byra).

Przemysław Machaj
Prezes KNE UMCS

Nagroda dla studentki turystyki historycznej

Studentka turystyki historycznej Patrycja Pelica wygrała ogólnopolski konkurs organizowany przez IPN pt. „Nie liczby widzę, a twarze... Literacki obraz zbrodni totalitaryzmów”. Laureaci zostaną zaproszeni do udziału w historycznym konwersatorium objazdowym do miejsc związanych ze zbrodniami totalitaryzmu na terenie Republiki Federalnej Niemiec.

Student WPiA laureatem Konkursu Stypendialnego Talenty

Wiceprzewodniczący Samorządu Studentów Wydziału Prawa i Administracji Kamil Sypek jako jedyny reprezentant lubelskich uczelni został laureatem Konkursu Stypendialnego Talenty Edycja 2014/2015, który powstał w 2003 r. i udziela wsparcia osobom mającym pasję oraz pomysł, jak rozwijać swoje talenty.

Sukces studenta stosunków międzynarodowych

Jakub Wołyniec, student stosunków międzynarodowych na Wydziale Politologii zdobył III miejsce podczas egzaminu kończącego IV Letni Uniwersytet Policy Making and Politics at the Local Level: Social and Political Issues at the Regional and Local Levels of the V4 Countries, który odbył się w dniach 6–16 lipca w Instytucie Studiów Politycznych Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Karola w Pradze.

Rektorat UMCS nagrodzony!

Budynek Rektoratu UMCS otrzymał główną nagrodę w Konkursie „Baumit Fasada Roku 2013” w kategorii „Budynek po rekonstrukcji i adaptacji”. Jury doceniło przede wszystkim utrzymanie pierwotnego charakteru budynku. Wysoko ocenione zostało właściwe wykorzystanie koloru i faktury, tzw. wyprawy wierzchniej systemu ociepleń. Połączenie to podniosło wartość estetyczną obiektu, przy jednoczes-

nym zachowaniu właściwych proporcji. Szczegóły na stronie: www.fasadaroku.pl.

Środki na realizację projektu edukacyjnego na WPiA

Projekt pt. „Student – kompetentny stażysta – wykwalifikowany pracownik”, skierowany do studentów Wydziału Prawa i Administracji otrzymał pozytywną decyzję o dofinansowaniu w ramach ogłoszonego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju konkursu zamkniętego nr 1/POKL/4.1.1/2014 w ramach Priorytetu IV Szkolnictwo Wyższe i Nauka, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Wartość projektu: 624 531,60 zł.

Uznanie dla projektu „Profesjonalizm w edukacji”

Projekt „Profesjonalizm w edukacji. Przygotowanie i realizacja nowego programu praktyk pedagogicznych na Wydziale Artystycznym” zdobył uznanie Ośrodka Rozwoju Edukacji w Ministerstwie Edukacji Narodowej. W związku z osiągniętymi rezultatami ORE planuje wydanie publikacji promocyjnej przedstawiającej działania i efekty osiągnięte podczas realizacji projektu. W liście gratulacyjnym podkreślona została unikalność i wyjątkowość projektu oraz konieczność promowania jego rezultatów jako przykładu dobrych praktyk.

Lubelski folk w podręczniku

W podręczniku do muzyki dla 6. klasy szkoły podstawowej *Klucz do muzyki*, wydanym w tym roku przez WSiP, ukazały się informacje o lubelskiej Orkiestrze św. Mikołaja, która działa przy Chatce Żaka. Notatkę o zespole można znaleźć w rozdz. „Z malowanej skrzyni” w części poświęconej Lubelszczyźnie. „Mikołaje” posłużyli tam jako sztandarowy przykład nurtu folkowego. Dołączone do książki płyty zawierają też jedną piosenkę zespołu pt. *Ptasie wesele*.

NA WYDZIAŁACH

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

Konferencje

Dr M. Stępnik (Instytut Sztuk Pięknych) w dniach 24–26 czerwca wzięła udział w 2nd Congress of Jewish Art, in Poland: „Art in Jewish Society”, współorganizowanym przez Polski Instytut Studiów nad Sztuką Świata oraz Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie. Referat: „An artist, an explorer, an »initiate«. Spiritual journeys of Maya Deren”.

Dr M. Stępnik wzięła udział w XIV Zlocie Filozoficznym, zorganizowanym przez Zakład Filozofii Kultury UMCS oraz Stowarzyszenie Rozwoju Inicjatyw Społecznych „Wspólnota” pod hasłem „Potwory i Potworności” (Wiatrakowo k. Kazimierza Dolnego, 4–6 lipca). Referat: „Fascynacje Niesamowitym. Postać Golema w sztuce”.

14 lipca dr K. Stachyra uczestniczył w „Forum on Recovery based approaches to Music, Music Therapy and Research in Mental Health”, organizowanym w Akademii Muzycznej w Katowicach przez Cherry Hense z University of Melbourne, Australia.

W dniach 15–16 lipca dr K. Stachyra uczestniczył w Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Muzyka, terapia, edukacja. Praktyka, nauka, sztuka”, organizowanej przez Akademię Muzyczną w Katowicach oraz Polskie Stowarzyszenie Muzykoterapeutów, z referatem „Proces podnoszenia kompeten-

cji zawodowych polskich muzykoterapeutów”.

Na zaproszenie kompozytora Jana A. P. Kaczmarka, laureata Oscara, w dniach 8–14 sierpnia dr K. Stachyra był gościem na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym „Transatlantyk”. Wystąpił w roli eksperta w panelu dyskusyjnym nt. filmu *Alive Inside*, prezentującego znaczenie i możliwości wykorzystania muzyki w podnoszeniu jakości życia osób cierpiących na chorobę Alzheimera.

WYDZIAŁ BIOLOGII I BIOTECHNOLOGII

Habilitacje

Rada Wydziału Biologii i Biotechnologii na posiedzeniu 23 czerwca podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia dr A. Wołczańskiej, adiunktowi Zakładu Botaniki i Mykologii. Dr A. Wołczańska przedłożyła w postępowaniu habilitacyjnym jako istotne osiągnięcie naukowe monografię pt. *Grzyby z rodzaju Septoria w Polsce*, Wydawnictwo UMCS 2013, ss. 387. Uchwałę popierającą wniosek o nadanie stopnia doktora habilitowanego dr A. Wołczańskiej przedłożyła Komisja Habilitacyjna w składzie: prof. dr hab. E. Łojkowska (przewodniczący), recenzenci: prof. dr hab. M. Mańka, prof. dr hab. B. Czarnecka, dr hab. J. Łuszczynski, prof. nadzw., członkowie: dr hab. M. Schollenberger, prof. dr hab. B. Staniec, dr hab. K. Winiarczyk (sekretarz).

WYDZIAŁ CHEMII

Habilitacje

19 września Komisja Habilitacyjna w składzie prof. dr hab. B. Buszewski (przewodniczący), prof. dr hab. S. Pikus (sekretarz), recenzenci: prof. dr hab. H. Kozłowski, prof. dr hab. inż. J. Ciarkowski, prof. dr hab. Z. Hubicki, członkowie: prof. dr hab. A. Dąbrowski i dr hab. M. Kluska, na podstawie postępowania habilitacyjnego podjęła uchwałę o nadaniu dr R. Świsłockiej z Zakładu Chemii Politechniki Białostockiej stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk chemicznych w dyscyplinie chemia. Temat rozprawy: *Spektroskopowe badania wybranych pochodnych kwasów karboksylowych oraz ich soli i kompleksów z metalami. Badanie zależności między strukturą molekularną, rozkładem ładunku elektronowego a aktywnością biologiczną*.

Doktoraty

26 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr K. Kapłon, doktorantki z Zakładu Chemii Organicznej pt. „Synteza chiralnych związków atropoizomerycznych na drodze asymetrycznego sprzęgania krzyżowego”. Promotor: prof. dr hab. inż. K. M. Pietrusiewicz, promotor pomocniczy: dr O. Demchuk. Recenzenci: prof. dr hab. J. Drabowicz (Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych PAN, Łódź), dr hab. inż. R. Jasiński (Politechnika Krakowska).

3 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. P. Rybaka, doktoranta z Zakładu Tech-

nologii Chemicznej pt. „Konwersja etanolu do wodoru na nośnikowych katalizatorach kobaltowych”. Promotor: dr hab. A. Machocki, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Z. Karpiński (Instytut Chemii Fizycznej PAN, Warszawa), prof. dr hab. inż. U. Narkiewicz (Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny, Szczecin).

4 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. R. Typka, doktoranta z Zakładu Metod Chromatograficznych pt. „Transformacje kwasu chlorogenowego w procesie jego ekstrakcji z materiału roślinnego i produktów pochodnych”. Promotor: prof. dr hab. A. L. Dawidowicz. Recenzenci: dr hab. J. Rogalski (UMCS), prof. dr hab. B. Zygmunt (Politechnika Gdańska).

9 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. M. Dybowskiego, doktoranta z Zakładu Metod Chromatograficznych pt. „Zastosowanie techniki SPE do frakcjonowania, izolacji oraz oznaczania wybranych składników olejków eterycznych metodą chromatografii gazowej”. Promotor: prof. dr hab. A. L. Dawidowicz. Recenzenci: dr hab. I. Malinowska, prof. nadzw. (UMCS), prof. dr hab. W. Piekoszewski (UJ).

19 września odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. J. Jachuły, doktorantki z Zakładu Chemii Nieorganicznej pt. „Badania procesu sorpcji kompleksów metalii ciężkich z kwasem metyloglicynodioktyowym na anionitach i jonitach chelatujących różnego typu.” Promotor: prof. dr hab. Z. Hubicki. Recenzenci: dr hab. A. Deryło-Marczewska, prof. nadzw., prof. dr hab. A. Olszanowski (Politechnika Poznańska).

Goście

W dniach 6 czerwca – 6 lipca na Wydziale Chemii gościł dr V. Bogatyrov z Chulko Institute of Surface Chemistry of NASU, Kijów.

Celem przyjazdu była współpraca naukowa w ramach grantu „The People Programme FP7/2007 – 2013/NANOBIOMAT”.

W dniach 9–13 września na Wydziale Chemii gościli prof. V. Turrov, prof. V. Tertykh i prof. M. Kartel z O.O.Chuiko Institute of Surface Chemistry Ukraine, prof. S. Orlyk z L.V. Pisarzhevsky Institute of Physical Chemistry Ukraine, prof. V. Brei z Institute of Sorption and Problems of Endoecology NAS of Ukraine oraz dr I. Akseenko i prof. Y. Tarasevich z A.V. Duman-skiy Institute of Colloid Chemistry of Water, Kijów. Celem przyjazdu był udział w cyklicznym polsko-ukraińskim sympozjum „Teoretyczne i eksperymentalne badania zjawisk między fazowych oraz ich zastosowania technologiczne”.

W dniach 18 września – 4 października na Wydziale Chemii gościł prof. P. Orest z Instytutu Chemii UNAM Mexico. Celem przyjazdu była współpraca naukowa w ramach grantu PIRSES-GA-2010-268498 dot. badań adsorpcji i właściwości elektrycznej mieszanin płynów jonowych i amfifilowych cząsteczek w porach szczelinowych.

W dniach 2–8 września na Wydziale Chemii gościli prof. A. Puziy i dr O. Poddubnaya z Institute of Sorption and Endoecology Problems. Celem przyjazdu była współpraca naukowa w ramach projektu BS-03-1114-0000.

Wyjazdy zagraniczne

Dr D. Gugała-Fekner, dr J. Lenik oraz dr I. Rutyna z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dniach 11–15 czerwca uczestniczyły w „15th International Conference on Electroanalysis”, Malmo, Szwecja.

Prof. dr hab. A. Dąbrowski z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 30 czerwca – 3 lipca uczestniczył w konsultacjach naukowych z prof.

X. Coqueret z Uniwersytetu w Reims, Francja.

Dr hab. J. Narkiewicz-Michałek, prof. nadzw. i dr M. Drach z Zakładu Chemii Teoretycznej, dr hab. M. Szymula z Zakładu Radiochemii i Chemii Koloidów oraz prof. dr hab. E. Chibowski, dr hab. A. Wiącek, dr A. Szczeń i mgr M. Bielawska z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dniach 21–27 czerwca uczestniczyli w „20th International Symposium on Surfactants in Solution SIS 2014”, University of Coimbra, Portugalia.

Dr K. Terpiłowski z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dniach 14–19 czerwca uczestniczył w „9th International Symposium on Contact Angle, Wettability and Adhesion”, Materials Science and Technology Conferences, USA.

Dr hab. M. Wiśniewska i dr E. Skwarek z Zakładu Radiochemii i Chemii Koloidów, dr D. Sternik z Zakładu Fizykochemii Powierzchni Ciała Stałego i dr K. Terpiłowski z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dniach 23 czerwca – 22 lipca brali udział w realizacji grantu Marie Curie (PEOPLE) – IRSES, akcji 7PR UE w Chuiko Institute of Surface Chemistry National Academy of Sciences of Ukraine.

Dr D. Sieńko oraz dr I. Rutyna z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dniach 28 czerwca – 3 lipca uczestniczyły w konferencji naukowej „19th Meeting of the Portuguese on Electrochemical Society”, Aveiro, Portugalia.

Dr M. Barczak z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 9–13 czerwca prowadził wykłady w ramach programu LLP/ERASMUS, Granada, Hiszpania.

Dr P. Mergo z Pracowni Technologii Światłowodów w dniach 12–13 czerwca uczestniczył w spotkaniu naukowym INT TRIPOD

Management meeting (7PR UE) w Technical University of Denmark, Dania.

Dr M. Worzakowska i dr M. Rogulska z Zakładu Chemii Polimerów w dniach 24–27 czerwca uczestniczyły w „11th European Symposium on Thermal Analysis and Calorimetry”, University of Eastern Finland, Finlandia.

Dr hab. I. Choma z Zakładu Metod Chromatograficznych oraz dr M. Studziński z Zakładu Chromatografii Planarnej w dniach 30 czerwca – 7 lipca uczestniczyli w „International Symposium HPTLC 2014”, Lion, Francja.

Prof. dr hab. K. M. Pietrusiewicz, dr hab. M. Stankievič i mgr S. Sowa z Zakładu Chemii Organicznej w dniach 27 czerwca – 3 lipca uczestniczyli w „20th International Conference on Phosphorus Chemistry”, University College Dublin, Irlandia.

Dr hab. K. Tyszczyk-Rotko i dr A. Nosal-Wiercińska z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dniach 16–19 czerwca uczestniczyły w „38th International Symposium on Environmental Analytical Chemistry – ISEAC38”, Lozanna, Szwajcaria.

Dr A. Nosal-Wiercińska z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dniach 1–8 czerwca uczestniczyła w spotkaniu naukowym w Onsekiz Mart University, Faculty of Science and Arts, Canakkale, Turcja.

Mgr K. Michalak-Zwierz z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 27 czerwca – 5 lipca uczestniczyła w „The World Conference on Carbon 2014”, Seoul National University, Korea Płd.

Prof. dr hab. M. Majdan z Zakładu Chemii Nieorganicznej w dniach 28 czerwca – 4 lipca uczestni-

czył w konferencji naukowej „SEE SDEWES Ohrid 2014”, University of Zagreb, Macedonia.

Prof. dr hab. M. Borówko, prof. dr hab. A. Patrykiewicz, prof. dr hab. S. Sokołowski, dr T. Zientarski i dr hab. W. Rzyśko z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dniach 15–20 czerwca uczestniczyli w „Ninth Liblice Conference on the Statistical Mechanics of Liquids”, Czechy.

Dr hab. R. Dobrowolski, prof. nadzw. z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dniach 27 lipca – 9 sierpnia brał udział jako wykładowca w Szkole Letniej Konsorcjum „Measurement Science in Chemistry”, organizowanej przez Uniwersytet w Casablance i IRMM, Geel, Belgia.

Mgr P. Truś z Zakładu Chemii Polimerów w dniach 13–18 lipca uczestniczyła w „14th Belgian Organic Synthesis Symposium”, Universite Catholique de Louvain, Belgia.

Dr hab. J. Skubiszewska-Zięba i dr B. Charmas z Zakładu Metod Chromatograficznych w dniach 21 lipca – 20 sierpnia uczestniczyły w realizacji grantu Marie Curie (PEOPLE) – IRSES, akcji 7 PR UE w Chuiko Institute of Surface Chemistry National Academy of Science of Ukraine.

Dr hab. I. Malinowska, prof. nadzw. z Zakładu Chromatografii Planarnej w dniach 11–31 lipca w ramach współpracy naukowej wykonywała badania w Laboratorium Wysokich Energii ZIBJ, Dubna, Rosja.

Dr M. Barczak z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 9–14 lipca uczestniczył w spotkaniu naukowym z prof. Fernando Gonzales Caballero w ramach programu Mentoring Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, Granada, Hiszpania.

Dr A. Kamińska-Ostęp z Zakładu Dydaktyki Chemii w dniach 6–11 lipca uczestniczyła w „European Conference on Research in Chemistry Education”, Jyväskylä University, Finlandia.

Dr hab. R. M. Janiuk z Zakładu Dydaktyki Chemii w dniach 3–11 lipca uczestniczył w „European Conference on Research in Chemistry Education”, Jyväskylä University, Finlandia oraz w konsultacjach naukowych dot. realizacji projektu PROFILES, Ryga i Tartu, Łotwa i Estonia.

Prof. dr hab. K. M. Pietrusiewicz z Zakładu Chemii Organicznej w dniach 19–27 lipca uczestniczył w konferencji naukowej „Coordination Chemistry (ICCC-41)”, National University of Singapore.

Dr hab. P. Szabelski z Zakładu Chemii Teoretycznej w dniach 26–31 lipca uczestniczył w konferencji naukowej „Chirality 2014”, Praga, Czechy.

Prof. dr hab. M. Borówko, prof. dr hab. A. Patrykiewicz, prof. dr hab. S. Sokołowski, dr hab. P. Bryk, dr T. Staszewski i dr hab. W. Rzyśko z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych w dniach 20–25 lipca uczestniczyli w „9th Liquid Matter Conference”, University of Lisbon, Portugalia.

Dr hab. P. Bryk z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych i dr K. Terpiłowski z Zakładu Zjawisk Międzyfazowych w dniach 27 lipca – 2 sierpnia uczestniczyli w „The Eighth International Conference on Materials Technologies and Modeling (MMT-2014)”, Ariel University, Izrael.

Dr hab. P. Oleszczuk prof. nadzw., mgr M. Kołtowski i mgr M. Stefaniuk z Zakładu Chemii Środowiskowej w dniach 17–24 sierpnia uczestniczyli w „EmCon 2014 Fourth International Conference on

Occurrence, Fate Effects & Analysis of Emerging Contaminants in the Environment in Iowa", University of Iowa, USA.

Dr hab. P. Oleszczuk, prof. nadzw., dr M. Kuśmierz, mgr M. Kołtowski, mgr M. Kwiecień z Zakładu Chemii Środowiskowej w dniach 17–24 sierpnia uczestniczyli w konsultacjach naukowo-finansowych z partnerami projektu BCAMEND w Agroscope Reckenholz Tanikon Research Station ART. Zurich, Szwajcaria.

Mgr G. Demirci i mgr O. Cetinkaya z Pracowni Technologii Światłowodów w dniach 31 sierpnia – 7 września uczestniczyli w szkoleniu naukowym „Letnia Szkoła COST TD 1001”, Swiss Federal Institute of Technology, School of Engineering, Szwajcaria.

Dr B. Podkościelna z Zakładu Chemii Polimerów w dniach 10–23 sierpnia uczestniczyła w konsultacjach naukowych w Royal Institute of Technology Stockholm, Szwecja.

Dr hab. R. M. Janiuk z Zakładu Dydaktyki Chemii w dniach 24–28 sierpnia uczestniczył w konferencji naukowej podsumowującej projekt PROFILES oraz zebraniu roboczym partnerów projektu, Freie Universitaet Berlin, Niemcy.

Dr hab. W. Gac z Zakładu Technologii Chemicznej w dniach 31 sierpnia – 13 września uczestniczył w programie stażowo-szkoleniowym realizowanym w ramach projektu „Wsparcie zarządzania infrastrukturą badawczą beneficjentów działań 2.1 oraz 2.2 POIG, Science Infrastructure Management Support”, Lipsk, Drezno, Niemcy.

Mgr K. Stępnik z Zakładu Chromatografii Planarnej w dniach 29 sierpnia – 3 września uczestniczyła w „20th International Symposium of Separation Sciences”, Praga, Czechy.

Dr hab. M. Wiśniewska i dr E. Skwarek z Zakładu Radiochemii i Chemii Koloidów oraz mgr D. Rymuszka z Zakładu Chemii Fizycznej w dniach 26 sierpnia – 1 września uczestniczyły w „16th International Conference – School Advanced Materials and Technologies”, Institute of Materials Science of Kaunas University of Technology, Litwa.

Dr hab. M. Worzakowska i dr M. Rogulska z Zakładu Chemii Polimerów w dniach 17–22 sierpnia uczestniczyły w „11th European Symposium on Thermal Analysis and Calorimetry”, University of Eastern Finland.

Dr A. Persona z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dniach 14–18 września uczestniczył w „XXIII International Conference on Chemistry Education Research, Theory and Practice on Chemistry Didactics”, University of Hradec Kralove Faculty of Science, Czechy.

Dr hab. A. M. Zdziennicka, prof. nadzw. z Zakładu Zjawisk Międzynarodowych w dniach 23–30 września uczestniczyła w obronie pracy doktorskiej oraz w konsultacjach naukowych dot. współpracy naukowej z Universidad de Extremadura, Badajoz, Hiszpania.

Prof. dr hab. J. Ryzkowski i mgr M. Cichy z Zakładu Technologii Chemicznej w dniach 16–20 września uczestniczyli „12th Pannonian Symposium on Catalysis”, Castle Trest, Czechy.

Dr hab. W. Gac z Zakładu Technologii Chemicznej w dniach 20 września – 5 października uczestniczył w programie stażowo-szkoleniowym w ramach projektu „Wsparcie zarządzania infrastrukturą badawczą beneficjentów działań 2.1 oraz 2.2 POIG, Science Infrastructure Management Support”, Yorktown Heights, Somers (IBM Research), USA.

Dr hab. M. Grabarczyk prof. nadzw., dr hab. K. Tyszczyk-Rotko, dr A. Nosal-Wiercińska z Zakładu Chemii Analitycznej i Analizy Instrumentalnej w dniach 28 września – 3 października uczestniczyły w konferencji naukowej „9th Aegean Analytical Chemistry Days” w ramach projektu Iuventus Plus, National and Kapodistrian University of Athens, Grecja.

Dr M. Worzakowska z Zakładu Chemii Polimerów w dniach 8–14 września uczestniczyła w „European Symposium of Photopolymer Science”, Vienna University of Technology, Austria.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Konferencje

Dr A. Kister z Zakładu Rachunkowości uczestniczyła w Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „Organization, Development and Change”, organizowanej przez Uniwersytet Jean Moulin (Lyon) we Francji oraz Akademię Zarządzania w USA. Wygłosiła referat pt. „Cost of quality loss as a result of medical errors (on the example of polish healthcare institutions”.

5 września wydziałowy koordynator ds. programów międzynarodowych dr P. Pasierbiak uczestniczył w Komitecie Sterującym programu TEPUS ELISAA (E-Learning Innovation and Sustainable Albanian Agriculture) No. 530531 zorganizowanym na Uniwersytecie Ekonomicznym w Wiedniu. Jako uczelniany koordynator programu ELISAA dr Pasierbiak wziął udział w dyskusjach dot. aktualnego stanu realizacji projektu oraz w planowaniu kolejnych jego etapów.

Delegacja z Politechniki Lwowskiej

7 lipca w Lublinie przebywała delegacja Katedry Rachunkowości i Analizy z Narodowego Uniwersytetu Politechnika Lwowska, która od 2012 r. współpracuje z Zakładem Rachunkowości UMCS. W programie wizyty było m.in. spotkanie z Dziekanem prof. Zbigniewem Pastuszką, podczas którego omawiano plan współpracy na rok akademicki 2014/2015. Dużo uwagi poświęcono organizacji we Lwowie konferencji „Analityczno-rachunkowe wspomaganie zarządzania przedsiębiorstwem”, wymianie grup studenckich i organizacji nowych form kształcenia studentów w zakresie rachunkowości. ✎

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

Habilitacje

23 czerwca miało miejsce kolokwium habilitacyjne dr. T. Stefaniuka na podstawie rozprawy *Al-Kindi i początki filozofii w świecie islamu*. Recenzenci: dr hab. S. Chazbijewicz, prof. nadzw. (UWM), prof. dr hab. M. Dziekan (UŁ), prof. dr hab. A. Kijewska (KUL), prof. dr hab. K. Pachniak (UW). ✎

2 lipca miało miejsce kolokwium habilitacyjne dr. K. Talmonta-Kamińskiego na podstawie rozprawy *In a Mirror, Darkly. How the Supernatural Reflects Rationality*. Recenzenci: ks. prof. dr hab. A. Bronk (KUL), dr hab. B. Chwedeńczuk (UW), dr hab. T. Sikora (UJ), prof. dr hab. J. Woleński (UJ). ✎

17 września miało miejsce kolokwium habilitacyjne dr. A. Chęćki-Gotkowicz na podstawie rozprawy *Ucho i umysł. Szkice o doświadczaniu muzyki*. Recenzenci: dr hab. A. Bro-

żek (UW), prof. dr hab. B. Dziemiłdok (GWSH), dr hab. J. Jusiak, prof. nadzw. (UMCS), prof. dr hab. M. Żelazny (UMK).

Konferencje

W dniach 5–7 maja dr hab. H. Jakuszeko, prof. nadzw. wygłosiła na UMK w Toruniu cykl wykładów poświęconych różnym interpretacjom filozofii Immanuela Kanta: „Oswald Külpe – kantowskie pytanie o możliwość metafizyki”; „Otto Willmann – destrukcja metafizyki w filozofii Immanuela Kanta”; „Max Wundt – nowe ugruntowanie metafizyki w filozofii Immanuela Kanta”. Uczestniczyła też w konferencji „Kant i filozofia polska” z referatem „Adam Mahrburg – krytyczny wielbiciel Kanta?”. ✎

Na ogólnopolskiej konferencji naukowej „Filozofia XVII wieku – jej źródła i kontynuacje”, zorganizowanej przez KUL w dniach 17–18 czerwca, dr hab. H. Jakuszeko, prof. nadzw. wygłosiła wykład „Teologiczne implikacje sporu Gottfrieda Wilhelma Leibniza z Samuelem Clarke’em”, zaś dr hab. L. Kopciuch przedstawił wystąpienie pt. „O obecności idei filozofii społecznej Thomasa Hobbesa w późniejszych koncepcjach filozofii dziejów”. ✎

Dr T. Kitliński w dniach 18–20 czerwca wziął udział w konferencji „National Politics and Sexuality in Transregional Perspective”, zorganizowanej na Uniwersytecie Humboldtów w Berlinie przez Centrum Studiów Żydowskich Berlin-Brandenburg, Centrum Badań nad Antysemityzmem oraz Research Network Gender in Anti-Semitism, Orientalism and Occidentalism. Wygłosił referat przeciw uprzedzeniom wobec Innego: antysemityzmu i homofobii. W ramach konferencji w Graduate School Uniwersytetu Humboldtów zaprezentowana została książka T. Kitlińskiego *Dream? Democracy! A Philosophy of Horror, Hope & Hospitality in Art & Action*. 30 czerwca publikacja została pokazana na wystawie książek na Festi-

walu Badań Naukowych na University of Brighton. ✎

W dniach 23–26 czerwca na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS odbyła się VI międzynarodowa konferencja z cyklu „Language, Culture and Mind pt. „Inside/Out: Practice and Representation”, w której udział wzięło ponad 80 badaczy reprezentujących uniwersytety i centra badawcze z 26 krajów. Konferencja została zorganizowana przez: Międzynarodowy Komitet Organizacyjny LCM, Wydział Filozofii i Socjologii UMCS oraz Seminarium Kognitywistyczne UMCS. ✎

Prof. dr hab. L. Hostyński (referat „Przyjemność jako dobro świata konsumpcji”) i dr M. Steć (referat: „Nauczyciel etyki jako mentor. Realizacja praktycznego wymiaru dobra a współczesne dylematy edukacji moralnej”) wzięli udział w VIII Międzynarodowym Forum Etycznym – „Współczesne oblicza dobra”, zorganizowanym w dniach 23–25 czerwca przez Polskie Towarzystwo Etyczne oraz Instytut Filozofii i Socjologii UP im. KEN w Krakowie. ✎

Dr hab. T. Szkołut, prof. nadzw. wygłosił referat „Fetysze, mity i wyobrażenia społeczne w kulturze późnej nowoczesności” otwierający obrady na sesji plenarnej ogólnopolskiej konferencji „Człowiek – media – kultura”, zorganizowanej w Chełmie w dniach 23–25 czerwca przez Wydział Humanistyczny UMCS oraz Instytut Nauk Humanistycznych PWSZ w Chełmie. ✎

10 lipca dr T. Kitliński wziął udział (razem z prof. T. G. Ashem) w debacie „After the Wall: 25 lat po upadku Muru”, zorganizowanej w londyńskim Instytucie Goethego przez periodyk „Index on Censorship”, publikowany przez wydawnictwo naukowe Sage. ✎

Dr J. Bielecka-Prus i dr M. Butrym (UWM) uczestniczyli w Światowym Kongresie Socjologicznym, który

odbył się w Yokohamie w dn. 13–19 lipca. Zaprezentowali referat pt. „Migration as the Process of Care Deficit”. Wyjazd był finansowany z programu Polsko-Norweska Współpraca Badawcza realizowanego przez NCBiR. ❧

Dr hab. A. Kapusta brał udział w dniach 15–18 sierpnia w Belgradzie w „International Conference on Philosophical Practice. Philosophical Practice as a Profession and a New Paradigm in Philosophy” z referatem „Philosophy as therapy. The case of Wittgenstein and Foucault”. ❧

Dr hab. J. Jusiak, prof. nadzw. uczestniczył z referatem „Metaforyczno-symboliczne aspekty myślenia muzycznego” w konferencji pt. „Filozofia i muzyka”, zorganizowanej w dniach 4–5 września przez Instytut Filozofii UWM w Olsztynie. ❧

W ramach V Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu „Rynek pracy i ubezpieczenia w dobie innowacji”, zorganizowanej w dniach 9–10 września przez Wydział Nauk Ekonomicznych UWM w Olsztynie prof. dr hab. B. Skrętowicz i mgr J. Kozuch z Zakładu Socjologii Gospodarki i Organizacji wygłosili referat „Miejsce polskiej gospodarki w międzynarodowych rankingach innowacyjności”. ❧

W dniach 18–19 września w Kazimierzu Dolnym odbyła się ogólnopolska konferencja „Co i jak poznajemy przez obrazy? Filozofia kultury, estetyka i kognitywistyka wobec fenomenu poznania obrazowego”, zorganizowana przez Zakład Filozofii Kultury UMCS. ❧

Dr hab. A. Kapusta, prof. nadzw., dr hab. W. Piątkowski, dr M. Nowakowski zorganizowali panel „Zdrowie publiczne i edukacja zdrowotna w Unii Europejskiej” w ramach „Ogólnopolskiego Kongresu Europeistyki – Polska w procesie integracji europejskiej – de-

kada doświadczeń”, który odbył się w Warszawie w dniach 18–20 września. W Kongresie uczestniczyli również studenci Koła Naukowego Europeistyki UMCS pod opieką mgr I. Ejtel z posterem dot. rozwoju Lubelszczyzny w kontekście integracji europejskiej. ❧

23 września odbyła się III Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Wychowanie ku wartościom. Nauczyciel-wychowawca wobec kryzysu moralnego współczesnego świata”, zorganizowana przez Bursy Szkolne nr 2 i nr 3 w Lublinie oraz Zakład Etyki UMCS pod patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Marszałka Województwa Lubelskiego, Lubelskiego Kuratora Oświaty i Prezydenta Miasta Lublin. ❧

W dniach 24–26 września w Oblasach k. Janowca odbyła się V ogólnopolska konferencja z cyklu „Myśl i kultura buddyjska” pt. „Buddyzm: religia czy filozofia?”, zorganizowana przez Zakład Religioznawstwa i Filozofii Wschodu UMCS. Udział w niej wzięli m.in. dr hab. K. Kosior, dr hab. M. Szymański i dr G. Polak oraz przedstawiciele polskich denominacji buddyjskich. ❧

17 września dr hab. U. Kusio wygłosiła wykład inauguracyjny pt. „Prawność polityczna – tolerancja czy ograniczenie” dla stypendystów programu im. Lane’a Kirklanda. ❧

Dr hab. L. Kopciuch z Zakładu Historii Filozofii Nowożytnej uczestniczył z referatem „Powinność przeżywana – koncepcje etyczne fenomenologii niemieckiej” w międzynarodowej konferencji „Moralność – między teorią a światem przeżywanym”, zorganizowanej 25 września przez Instytut Filozofii UMK w Toruniu oraz toruński oddział PTF. ❧

Publikacje

Nakładem Wydawnictwa UMCS ukazała się publikacja *Migracje edu-*

kacyjne. Studenci zagraniczni – dwie strony księżycy pod redakcją prof. Z. Kawczyńskiej-Butrym, poświęcona problematyce migracji edukacyjnych młodego pokolenia. Porusza kwestię relacji międzykulturowych oraz procesów adaptacji studentów międzynarodowych. ❧

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Habilitacje

18 czerwca dr P. Łuczkiwicz (Instytut Archeologii), po zatwierdzeniu dorobku naukowego i dydaktycznego, uzyskał stopień doktora habilitowanego na Fachbereich Geschichts- und Kulturwissenschaften (Wydział Kultury i Nauk Historycznych) der Freien Universität w Berlinie.

26 czerwca dr M. Chachaj (Instytut Filologii Polskiej) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie literaturoznawstwa. Tytuł rozprawy: *Dramatopisarstwo Aleksandra Chodkiewicza*. Recenzenci: prof. dr hab. K. Maksimowicz (UG), prof. dr hab. I. Kadulska (UG), prof. dr hab. A. Aleksandrowicz (UMCS), dr hab. B. Mazurek (UŚ). ❧

26 czerwca dr A. Orłowska (Instytut Filologii Słowiańskiej) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie literaturoznawstwa. Tytuł rozprawy: *Rosyjski poemat komiczny XVIII – początku XIX wieku (Próba opisu typologicznego)*. Recenzenci: prof. dr hab. A. Bezwiński (UKW), prof. dr hab. L. Suchanek (UJ), prof. dr hab. E. Małek (UŁ), dr hab. M. Dąbrowska, prof. nadzw. (UW). ❧

2 lipca dr L. Frolyak (Instytut Filologii Słowiańskiej) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie językoznawstwa. Tytuł rozprawy: *Ukraińskie gwary wschodniostepo-*

we Doniecczyny. Recenzenci: prof. dr hab. J. Rieger (UW), prof. dr hab. P. Hrycenko (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy), prof. dr hab. M. Łesiów (UMCS), prof. dr hab. A. Fałowski (UJ).

2 lipca dr A. Skała (Instytut Filologii Polskiej) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie literatury i filologii. Tytuł rozprawy: *Adolf Dygasński – niepoprawny pozytywista. Między tradycją a nowoczesnością*. Recenzenci: prof. dr hab. E. Paczoska (UW), prof. dr hab. T. Budrewicz (UP w Krakowie), dr hab. J. Malik, prof. nadzw. (KUL), dr hab. J. Szczeniak (UMCS).

24 września dr U. Mirecka (Zakład Logopedii i Językoznawstwa Stosowanego) uzyskała tytuł doktora habilitowanego w zakresie językoznawstwa. Osiągnięcie naukowe: monografia *Dyzartria w mózgowym porażeniu dziecięcym. Segmentalna i suprasegmentalna specyfika ciągu fonicznego a zrozumiałość wypowiedzi w przypadkach dyzartrii w mpd*. Recenzenci: prof. dr hab. M. Michalik (Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie), prof. dr hab. D. Pluta-Wojciechowska (UŚ), dr hab. T. Woźniak, prof. nadzw. (UMCS).

24 września dr M. Sioma (Instytut Historii) uzyskał tytuł doktora habilitowanego w zakresie historii. Osiągnięcie naukowe: jednotematyczny cykl publikacji pt. *Między dekompozycją a konsolidacją. Obóz Zjednoczenia Narodowego w latach 1937–1939*. Recenzenci: prof. dr hab. A. Chojnowski (UW), prof. dr hab. K. Kawalec (UWr), prof. dr hab. J. Faryś (USZ).

Doktoraty

5 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr A. Opar-Rak. Temat: „Dokumentacja o znaczeniu trwałym w jednostkach opieki zdrowotnej na terenie województw kieleckiego i świętokrzyskiego w latach 1989–2010”.

Promotor: prof. dr hab. J. Łosowski (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. W. Kwiatkowska (UMK), prof. dr hab. E. Kołodziej (UMCS).

5 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr W. L. Michalskiego. Temat: „Tradycja o czynach wojennych Roberta Bruce'a i jego towarzyszy w poemacie Johna Barboura *The Bruce* (ok. 1376 r.)”. Promotor: prof. dr hab. J. Banaszekiewicz (UMCS). Recenzenci: dr hab. P. Żmudzi (UW), dr hab. A. Pleszczyński, prof. nadzw. (UMCS).

10 czerwca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr E. Kłęczaj-Siary. Temat: „Dziedzictwo myśli Wiliama E. B. du Boisa w książkach dla dzieci Nikki Giovannini, *Faith Ringgold i bell hooks*”. Promotor: prof. dr hab. J. Kutnik (UMCS). Recenzenci: dr hab. E. Łuczaki (UW), prof. dr hab. Z. Kolbuszewska (KUL).

8 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr P. Aleksandrowicza. Temat: „Roger Corman: Exploration Filmmaker or Auteur?”. Promotor: prof. dr hab. C. Garbowski (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. Z. Kolbuszewska (KUL), dr hab. Z. Mazur (UMCS).

9 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr K. Żyśki. Temat: „Wordplay: deciphering the meaning behind creative use of language”. Promotor: prof. dr hab. H. Kardela (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. A. Malicka-Kleparska (KUL), prof. dr hab. P. Łozowski (UMCS).

15 lipca odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej mgr Z. Głowali. Temat: „Postwar academic novel in Britain”. Promotor: prof. dr hab. W. Nowicki (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. L. Gruszevska-Blaim (UG), prof. dr hab. A. Kędzierska (UMCS).

Warsztaty

28 czerwca w ramach projektu „Archeologia jako antidotum na zapomnienie i wandalizm. Pierwsza wojna światowa nad Rawką i Bzurą (1914–2014). Ku przydrożnym lekcjom historii”, którego pomysłodawczynią i kierownikiem jest dr A. Zalewska z Instytutu Archeologii, w Bolimowie (woj. łódzkie) odbyły się warsztaty „Przywracanie pamięci na wspólnym cmentarzu Polaków, Niemców i Rosjan (w setną rocznicę zamachu w Sarajewie)” oraz prelekcja „Archeologia pierwszej wojny światowej: nie-pamięć ludzka a pamięć materii”.

Konferencje

Dr M. Brzozowska (Instytut Filologii Polskiej) wzięła udział z referatem „Patriotyzm zbanalizowany?” w konferencji „Political Linguistics III”, zorganizowanej w Warszawie w dniach 8–10 maja przez Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Warszawski, przy współudziale University of Nottingham.

5 czerwca prof. dr hab. H. Pelc uczestniczyła z referatem „Oskar Kolberg i romantyczna fascynacja ludowością” w V Zamojskich Spotkaniach z Nauką, przybliżając młodzieży zamojskich szkół średnich i gimnazjalnych kulturę i język epoki romantyzmu.

Prof. dr hab. H. Pelc z Zakładu Historii Języka Polskiego i Dialektologii (z referatem „Nazwa i desygnat w zmieniającej się rzeczywistości wiejskiej”), prof. dr hab. S. Niebrzegowska-Bartmińska (z referatem „Współczesne kontrowersje wokół pojęcia WOLNOŚCI”) i dr M. Nowosad-Bakalarczyk (z referatem „Wykładowcy ilościowego ujmowania zdarzeń w powieści W. Myśliwskiego *Traktat o łuskaniu fasoli*”) z Zakładu Tekstologii i Gramatyki Współczesnego Języka Polskiego, dr A. Wysocka z Zakładu Językoznawstwa Ogólnego (z referatem „Czego nie widać zza biurka? O wpływie skryptów kulturowych

i indywidualnych doświadczeń na semantykę słowa w idiolekcie Ryszarda Kapuścińskiego”) uczestniczyły w konferencji „Odkrywanie słowa – historia i współczesność”, zorganizowanej w dniach 2–4 czerwca przez Zakład Historii Języka Polskiego Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu w Białymstoku.

Dr hab. Z. Osiński (Instytut Bibliotekoznawstwa i Informatyki Naukowej) uczestniczył w dyskusji panelowej „Jak przeczytać milion książek? Kultura i nauka bez granic” w Big Book Festival, który odbył się w Warszawie w dniach 14–15 czerwca.

W dniach 16–17 czerwca dr T. Dzieńkowski (Instytut Archeologii) uczestniczył w międzynarodowej konferencji „Polska, Ruś i Węgry X–XIV w. w stosunkach międzynarodowych”, zorganizowanej w Warszawie przez Instytut Historii PAN oraz Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy we współpracy ze Studium Europy Wschodniej UW i wygłosił referat „(...) i przychodzili Niemcy i Ruś, innoplemieńcy i Lachy (...). Kultura materialna wczesnośredniowiecznego Chełma na podstawie badań archeologicznych”.

W dniach 19–20 lipca dr M. Florek (Instytut Archeologii) wygłosił wykład „Życie codzienne mieszkańców Wyżyny Sandomierskiej w neolicie i młodszym okresie epoki brązu” na sesji popularnonaukowej zorganizowanej przez Muzeum Archeologiczne i Rezerwat Krzemionki w ramach III Krzemionkowskich Spotkań z Epoką Kamienia.

Prof. dr hab. H. Pelc (z referatem „Wolność w językowej interpretacji mieszkańców wsi”) i mgr I. Gumowska (z referatem „Słownictwo tkackie wsi Kożanówka na Podlasiu Lubelskim”) z Zakładu Historii Języka Polskiego i Dialektologii uczestniczyły w dniach 22–24 lipca

w ogólnopolskiej konferencji „Językowa przeszłość Mazowsza i Podlasia na tle innych regionów”, zorganizowanej przez Towarzystwo Kultury Języka w Warszawie.

Prof. dr hab. H. Pelc z referatem „Wartości w tradycji ludowej” uczestniczyła w dniach 25–29 lipca w Warsztatach dialektologiczno-etnograficznych w Sejnach, połączonych z konferencją „Kontynuacja badań Oskara Kolberga i Zygmunta Glogera w Polsce północno-wschodniej”. Spotkanie zorganizowane przez Łomżyńskie Towarzystwo Naukowe im. Wągów, Towarzystwo Kultury Języka w Warszawie i regionalne władze samorządowe było poświęcone pamięci prof. W. Doroszewskiego.

W dniach 9–12 czerwca mgr A. Tryniecka uczestniczyła w międzynarodowej konferencji zorganizowanej w Atenach przez Athens Institute of Education and Research, na której prezentowała referat pt. „Texts in Dialogue: Domesitcating the Past”.

W dniach 20–22 czerwca dr E. Antoszek wzięła udział w konferencji „A View from Elsewhere” (Ołomuniec, Czechy), na której wygłosiła referat „La Línea vs. La Fontera – Representations of the Border in Grande’s Across a Hundred Mountains”.

W dniach 28 maja – 1 czerwca dr E. Antoszek wzięła udział w The 9th Biennial MESEA Conference (Saarbrücken, Germany), podczas której uczestniczyła w panelu pt. „Transitions, Transformations, Transgressions – Border Crossings in American Literature” i wygłosiła referat pt. „Towards Transnational Identities: Border Crossings in Contemporary Chicana Writings”.

Dr P. Frelik (Zakład Literatury i Kultury Amerykańskiej) w dniach 22–24 maja wzięła udział w konferen-

cji „Science Fiction Research Association”, która odbyła się w Madison, Wisconsin (USA). Wygłosił referat pt. „Fantastic Mod(d)eling – Fan Game Modifications and Politics” oraz wspólnie z C. Jacobsenem poprowadził panel nt. (nie)obecności humanistyki cyfrowej w badaniach nad science fiction.

28 maja dr P. Frelik, wspólnie z C. Milburnem (UC Davis) i R. Shobergiem (Respawn Entertainment), wzięła udział w panelu dyskusyjnym „Videogame Design and Gameplay”, który odbył się na University of California, Riverside (USA).

23 czerwca dr P. Frelik wzięła udział w sympozjum pt. „Crossing Spatial, Temporal and Political Boundaries in Science Fiction Cinema” na University of Central Lancashire w Preston (Wielka Brytania). Zaprezentowała referat pt. „Right or Wrong – the Conservative Turn in Contemporary Polish Science Fiction”.

W dniach 8–9 sierpnia dr P. Frelik uczestniczyła w Dniach Nauki w ramach Festiwalu Awangarda, zorganizowanego na Politechnice Warszawskiej. Wygłosiła dwa wykłady dot. relacji między science fiction a literaturą głównego nurtu oraz opowieści transmedialnych.

Dr P. Frelik w dniach 14–18 sierpnia wzięła udział w części akademickiej World Science Fiction Convention, która odbyła się w Londynie. Wygłosił referat pt. „Subversive Modernity—Fantastic Game Modification and Politics” oraz uczestniczył w dyskusji panelowej dot. twórczości reżysera J. J. Abramsa.

W dniach 22–23 sierpnia dr P. Frelik wzięła udział w konferencji „SF/F Now”, podczas której zaprezentowała referat pt. „(Joy)Sticking it to the Man—Fantastic Games and Politics”. Konferencja odbyła się na University of Warwick w Coventry (Wielka Brytania).

W dniach 6–9 sierpnia prof. W. Sullivan wziął udział w konferencji „Linguistic Association of Canada and the United States”, zorganizowanej przez University of British Columbia w Vancouver w Kanadzie i wygłosił wykład pt. „Classifying unclassified speech errors: An examination of the unevaluated” (współautor wykładu – S. Tsiang).

W dniach 2–6 lipca dr M. Majewska wzięła udział w 40. Konferencji Conradowskiej zorganizowanej przez The Joseph Conrad Society (Wielka Brytania) w University of Kent, Canterbury. Wygłosiła referat pt. „Following the Wolf in *Prince Roman*: Conrad and Dostoevsky”.

W dniach 11–12 lipca I. Wawrzyczek i Z. Mazur (Instytut Anglistyki) wzięli udział w międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Media and Place” zorganizowanej przez Metropolitan University w Leeds, Wielka Brytania. W sesji „Sport and Media” Z. Mazur wygłosił referat pt. „Football and cityscaping: the cultural representation of Poznań as a Euro 2012 host in the Irish Press”, I. Wawrzyczek mówiła nt. „Stigmatization and cultural decentering of Kraków as a Euro 2012 host in the British national press”.

W dniach 20–23 czerwca w Warszawie odbył się Fifth World Congress on Polish Studies, zorganizowany przez The Polish Institute of Arts and Sciences of America (PIASA) we współpracy z UW, The Kosciuszko Foundation, Muzeum Historii Polski w Warszawie, The Polish American Historical Association. W panelu „Reflections of the Polish Diaspora” referat pt. „The private and public face of ethnicity across cultural borders: the uniqueness of góral diaspora in America” wygłosiła prof. dr hab. A. Brzozowska-Krajka (Zakład Historii Literatury Polskiej).

W 12th Conference of European Society for Study of English, która odbyła się w dniach 28 sierpnia – 2 września w Jozef Šafárik University w Koszycach na Słowacji prof. dr hab. W. Krajka (Zakład Studiów Conradoznawczych) był współorganizatorem i współprzewodniczącym panelu „The unexpected in Joseph Conrad’s fiction”, w którym pracownicy Zakładu Studiów Conradoznawczych wygłosili referaty: prof. dr hab. W. Krajka: „The unexpected as magic in *Karain: A Memory*”; dr M. Majewska: „Following the wolf in *Prince Roman*: Conrad and Tolstoy”.

Dr M. Grabias (Instytut Kulturoznawstwa) została zaproszona na dwie prestiżowe konferencje w Wielkiej Brytanii. W ramach IV edycji konferencji filmoznawczej „Film and Media” w Londynie oraz VIII edycji interdyscyplinarnej konferencji „Fear, Horror and Terror” w Oxfordzie wygłosiła referaty dot. tożsamości oraz strachu i pożądania i sposobów ich ukazywania na przykładzie postaci demonicznych we współczesnym horrorze filmowym.

Dr hab. A. Głaz (Instytut Anglistyki) wziął udział z referatem „Why virtuality?” w konferencji „Językoznawstwo kognitywne w roku 2014”, zorganizowanej przez Polskie Towarzystwo Językoznawstwa i Akademię im. J. Długosza w Częstochowie.

W dniach 10–14 września pracownicy Instytutu Archeologii uczestniczyli w The 20th Annual Meeting of European Association of Archaeologists, które odbyło się w Istanbul Technical University, Stambuł (Turcja), i zaprezentowali tematy: „The Project Roztocze – The Ancient Terra Incognita? (Settlement Micro-Region in the Area of Ulów in South-Eastern Poland in Prehistory and Its Background)” i „The Rich Graves in Ulów (South-Eastern Poland) – Local Elite Burials or Collection of

Trip Souvenirs?” (dr B. Niezabitowska-Wiśniewska) oraz „Klementowice: Work Alone – Create Together” (mgr T. Wiśniewski).

W dniach 17–19 września dr B. Niezabitowska-Wiśniewska (Instytut Archeologii) uczestniczyła w I Międzynarodowym Sympozjum Ceramiki i Szkła pt. „Ceramika i szkło w kulturze antyku i średniowiecza europejskiego”, zorganizowanym przez Ośrodek Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza IAE PAN Oddział we Wrocławiu oraz Katedrę Konserwacji i Restauracji Ceramiki i Szkła ASP we Wrocławiu i wygłosiła referat „Naczynia szklane z cmentarzysk kultury wielbarskiej w Ułowie na Roztoczu Środkowym (stan. 3 i 7, pow. tomaszowski, woj. lubelskie)”.

Dr hab. J. Kutnik (Instytut Anglistyki) wziął udział w konferencji „Rivalry in the Arts: Paragone Studies Conference” w Quebec City w Kanadzie w dniach 18–20 września. Wygłosił referat pt. „Why Art Historians Need Literature: A Case Study”.

Dr E. Flis-Czerniak wzięła udział w Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Między rusofobią a rusofilią. Poglądy, postawy i realizacje w literaturze polskiej od XIX do XXI wieku”, zorganizowanej 19 września przez Uniwersytet Gdański, Akademię Pomorską w Słupsku oraz Pracownię Badań nad Rosją w Literaturze i Kulturze Polskiej w wiekach XIX–XXI. Dr E. Flis-Czerniak wygłosiła referat: „Do źródeł duszy polskiej i duszy rosyjskiej. Metafizyczna historiozofia a pragmatyka polityczna w twórczości Tadeusza Micińskiego”.

W dniach 19–20 września na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa z cyklu „Języki słowiańskie w ujęciu socjolingwistycznym” pt. „Globalizacja a przemiany języków słowiań-

skich”, zorganizowana przez Komisję Socjolingwistyki Afiliowanej przy Międzynarodowym Kongresie Sławistów. Uczestniczyli w niej prof. dr hab. H. Pelc z Zakładu Historii Języka Polskiego i Dialektologii (z referatem „Tendencje globalizacyjne w języku i kulturze a koncepcja małych ojczyzn”) i dr hab. P. Sotirov, prof. nadzw. z Zakładu Językoznawstwa Słowiańskiego (z referatem „Języki słowiańskie na tle globalizacji z perspektywy socjolingwistyki bułgarskiej”).

W dniach 22–25 września dr T. Dzieńkowski (Instytut Archeologii) uczestniczył w zorganizowanym w Łodzi i Łęczycy VIII Sympozjum Stowarzyszenia Archeologii Środowiskowej pt. „Naturalne i archeologiczno-historyczne uwarunkowania osadnictwa średniowiecznego” i przedstawił referaty: „Wczesnośredniowieczne osadnictwo ziemi chełmskiej. Uwarunkowania środowiskowe lokalizacji osad i grodzisk” oraz jako współautor „Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy w Czerminie w świetle aktualnych badań geoarcheologicznych” (dr hab. R. Dobrowolski, prof. nadzw., dr hab. J. Rodzik, dr P. Mroczek, dr P. Zagórski, dr hab. K. Bałaga, prof. nadzw. – WNoZiGP UMCS; dr I. Hajdas – ETH Zürich; dr M. Wołoszyn – IA UR) i „Naturalne i antropogeniczne zmiany warunków środowiska w średniowieczu w rejonie Chełma w zapisie osadów biogenicznych stanowiska Bezedna” (dr hab. R. Dobrowolski, prof. nadzw., dr hab. I. A. Pidek, dr P. Kulesza, mgr J. Łojek – WNoZiGP UMCS, dr inż. D. J. Michczyńska – PŚ Gliwice).

Prof. dr hab. H. Pelc (Instytut Filologii Polskiej) z referatem „Między przeszłością a współczesnością – ciągłość i zmiana w badaniach dialektologicznych” i dr hab. D. Filar (Instytut Filologii Polskiej) z referatem „Język jako wielka narracja: teoria narracyjności w semantyce”

uczestniczyły dniach 22–23 września w LXXII Zjeździe Polskiego Towarzystwa Językoznawczego „Ciągłość i zmiana w języku i językoznawstwie”.

W dniach 22–24 września w Instytucie Anglistyki, z inicjatywy prof. dr hab. H. Chodkiewicz, odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana przez Zakład Akwizycji i Dydaktyki Języka Angielskiego UMCS oraz Katedrę Językoznawstwa Stosowanego KUL pt. „Language Skills: Working with Text and around Text” (Sprawności językowe: praca z tekstem i wokół tekstu). Wykłady plenarne wygłosili goście: prof. P. Meara (Swansea University), prof. S. Thornbury (The New School, New York), prof. S. Walsh (Newcastle University), prof. dr hab. M. Dakowska (UW), prof. dr hab. A. Łyda (UŚ) oraz prof. dr hab. M. Pawlak (UAM, PWSZ w Kaliszu i w Koninie). Konferencję uświetniła debata naukowa w Teatrze Starym nt. języka jako tekstu, którą poprowadzili dr hab. A. Głaz (UMCS) oraz dr P. Steinbrich (KUL).

W dniach 25–26 września odbyła się ogólnopolska, interdyscyplinarna konferencja pt. „Media w przestrzeni edukacyjnej”, zorganizowana przez pracowników Zakładu Edukacji Polonistycznej i Innowacji Dydaktycznych UMCS.

Inne

20 maja dyrektor Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej UMCS dr S. Szaszkowa uczestniczyła w otwarciu Centrum Języka Rosyjskiego UW, gdzie gościła na zaproszenie dyrektora Instytutu Filologii Słowiańskiej prof. dr hab. A. Paszkiewicz. Centrum we Wrocławiu jest czwartą tego typu jednostką w Polsce (po Krakowie, Lublinie i Słupsku), utworzoną pod patronatem Fundacji „Russkij Mir” (Moskwa).

3 czerwca Koło Naukowe Studentów Archeologii UMCS przygoto-

wało spotkanie dot. problematyki poruszonej na interdyscyplinarnej studencko-doktoranckiej konferencji naukowej „Na granicy...”, zorganizowanej we Wrocławiu przez Studenckie Koło Naukowe Archeologów UW pod patronatem Ośrodka Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza IAE PAN oraz Muzeum Archeologicznego we Wrocławiu. Podstawą dyskusji były referaty opracowane przez studentów archeologii II roku studiów magisterskich UMCS: lic. M. Bednarza „Potencjalne korzyści badawcze wynikające z zastosowania archeologii doświadczalnej na przykładzie rzemiosła kowalskiego w okresie rzymskim” i lic. T. Myśliwca „Sfera sacrum na granicy nauk”.

27 lipca w Masłomęczu pod Hrubieszowem odbyła się XI Biesiada Archeologiczna, której współorganizatorem był Instytut Archeologii. Tegoroczna impreza towarzyszyła oficjalnym obchodom Jubileuszu 70-lecia UMCS.

W maju w Wydawnictwie UMCS ukazała się książka dr M. Brzozowskiej (Instytut Filologii Polskiej) pt. *Kłopotliwa miłość. Patriotyzm w polskich dyskursach publicystycznych*.

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI

Habilitacje

Rada Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki przeprowadziła postępowanie habilitacyjne dr. R. Zaleskiego, adiunkta w Zakładzie Metod Jądrowych UMCS, na podstawie osiągnięcia naukowego pt. „Wykorzystanie spektro-

skopii czasów życia pożytonów do badania struktury materiałów mezoporowatych oraz procesów zachodzących w ich porach”. Recenzenci: prof. dr hab. M. Jałochowski (UMCS), prof. dr hab. G. Sznajd (Instytut Niskich Temperatur i Badań Strukturalnych PAN w Warszawie) i prof. F. Tuomisto (Aalto University w Helsinkach). Na posiedzeniu 2 czerwca Rada Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki podjęła uchwałę o nadaniu dr. R. Zaleskiemu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk fizycznych w dyscyplinie fizyka.

Rada Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki przeprowadziła postępowanie habilitacyjne dr. A. Kryczki, adiunkta w Zakładzie Analizy Funkcjonalnej Instytutu Matematyki UMCS, na podstawie osiągnięcia naukowego pt. „Interpolacja i ekstrapolacja odchylen od własności Banacha–Saksa”. Recenzenci: prof. dr hab. A. Kamont (Instytut Matematyczny PAN w Gdańsku), prof. dr hab. M. Mastyló (UAM) i dr hab. M. Wojciechowski (Instytut Matematyczny PAN w Warszawie). Na posiedzeniu 29 września Rada Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki podjęła uchwałę o nadaniu dr. A. Kryczce stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk matematycznych w dyscyplinie matematyka.

Doktoraty

19 maja odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Ł. Nakoniecznego, uczestnika studiów doktoranckich, pt. „Pola fermionowe w czasoprzestrzeniach defektów topologicznych i czarnych dziur”. Promotor: prof. dr hab. M. Rogatko (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. M. Szydłowski (UJ) i dr hab. J. Matyjasek, prof. nadzw. (UMCS).

15 września odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr B. Medak pt. „Rozwinięcie aparatu p-regularności i jego zastosowa-

nie do opisu struktury zbiorów rozwiązań zdegenerowanych równań różniczkowych”. Promotor: prof. dr hab. A. Tretiyakov (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach). Recenzenci: prof. dr hab. K. Goebel (UMCS) i prof. dr hab. A. Nowakowski (UŁ).

19 września odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr E. Kopycińskiej ze Studiów Doktoranckich Fizyki pt. „Masowo-spektrometryczne badania procesów jonizacji i fragmentacji wybranych alkoholi”. Promotor: dr hab. L. Wójcik, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. D. Mączka (Narodowe Centrum Badań Jądrowych w Świerku) i prof. dr inż. J. Zdanowski (Politechnika Wrocławska).

WYDZIAŁ NAUK O ZIEMI I GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

Doktoraty

11 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. S. Działucha pt. „Potencjał rozwojowy miast województwa lubelskiego w świetle teorii wzrostu endogenicznego”. Promotor: dr hab. A. Miszczuk, prof. nadzw. (UMCS). Recenzenci: dr hab. P. Churski, prof. nadzw. (UAM), prof. dr hab. T. Palmowski (UG).

9 lipca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr M. Nowackiej pt. „Uwarunkowania rozwoju funkcji turystycznej na terenie gmin powiatu szydłowieckiego”. Promotor: prof. dr hab. A. Świeca (UMCS). Recenzenci: dr hab. A. Dłużewska, prof. nadzw. (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), prof. dr hab. B. Sawicki (UP w Lublinie).

Konferencje

W dniach 8–9 września prof. dr hab. M. Łanczont, dr hab. R. Dobrowolski, prof. nadzw., dr hab. J. Rodzik, dr P. Mroczek, dr P. Zieliński współorganizowali międzynarodową konferencję Kukla Loessfest'14 – 7th Loess Seminar we Wrocławiu. Był to efekt współpracy z równoległą jednostką Uniwersytetu Wrocławskiego. Tematyka dot. badań lessów dedykowanych prof. G. Kukli. Dopelnieniem była sesja terenowa (10–15 września) o tematyce lessowej po południowej Polsce. Więcej informacji: www.loessfest2014.umcs.lublin.pl.

W dniach 11–13 września, z inicjatywy towarzystw limnologicznych: rumuńskiego (RLA), polskiego (PTLim) i czeskiego (CLS) oraz Zarządu Rezerwatu Biosfery Delta Dunaju, odbyła się w Tulczy (Rumunia) II Międzynarodowa Konferencja „Water resources and wetlands”. Jej współorganizatorami z ramienia Polskiego Towarzystwa Limnologicznego byli pracownicy Zakładu Hydrologii UMCS dr K. Mięsiak-Wójcik i dr M. Turczyński. Podczas sesji plenarnej zaprezentowano referat: „Natural and anthropogenic changes of standing water bodies in West Polesie (Eastern Poland)”.

Wizyta w Leuven

W dniach 24–29 września dr hab. W. Zgłobicki odbył wizytę studyjną w Katolickim Uniwersytecie w Leuven. Była ona związana ze współpracą naukową prowadzoną między Wydziałem Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej a prof. J. Poesenem (Wydział Geografii), który zaprezentował wyniki badań związanych z erozją wąwozową, procesami osuwiskowymi, zagłębieniami bezodpływowymi. Dyskutowano zagadnienia georóżnorodności oraz walorów geoturystycznych Belgii oraz omawiano szczegóły dot. przygotowania projektów naukowych oraz wspólnych publikacji.

Wizyta w Murmańsku

Na początku września mgr Olga Jakowlewa oraz dr inż. Miłosz Huber złożyli wizytę w Murmańskim Państwowym Uniwersytecie Humanistycznym (MGGU), podczas której omawiano różne aspekty związane z funkcjonowaniem i rozwojem umowy podpisanej wcześniej pomiędzy UMCS i MGGU. Podczas spotkania z prorektorem MGGU Galiną Żygunową zaproponowano wygłoszenie cyklu wykładów (przez Internet) dot. tematyki języka polskiego (dla grupy uczących się tam studentów) oraz wykładów o tematyce geoturystycznej. W ramach wizyty dr inż. Miłosz Huber przedstawił możliwości badawcze Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS oraz wygłosił dla studentów Wydziału Artystycznego wykład nt. piękna minerałów. Planowana jest wizyta władz MGGU w Lublinie (w marcu 2015 r.).

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Konferencje

Prof. dr hab. I. Hofman w dniach 2–4 września uczestniczyła w XXIV Forum Ekonomicznym w Krynicy jako ekspert w zakresie medioznawstwa. Brała udział w panelach dyskusyjnych: „Polska – Unia – Europa. Doświadczenia 25 lat. Wyzwania następnego ćwierćwiecza”; „Media publiczne w epoce cyfrowej – przyszłość czy przeszłość?”; „Dziennikarze w świecie nowych mediów – czy są jeszcze potrzebni?”; „Aktualność myśli Jerzego Giedroycia. Polska – Ukraina – Zachód”.

Prof. dr hab. I. Hofman w dniach 15–17 września uczestniczyła w X Jubileuszowej Konferencji Naukowej „PR Forum” pt. „Public Relations – sztuka skutecznej komunikacji w teorii i praktyce” – w dyskusji

panelowej „Miejsce PR w badaniach i praktyce komunikowania społecznego” oraz panelu „Wyzwania dydaktyki public relations”.

Prof. dr hab. I. Hofman w dniach 25–26 września uczestniczyła w Kongresie Edukacji Medialnej w Krakowie, przewodnicząc panelowi „Kompetencje komunikacyjne w dobie mediatyzacji”.

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Habilitacje

2 lipca odbyło się kolokwium habilitacyjne dr. P. K. Sowińskiego (URz). Temat rozprawy: *Uprawnienia składające się na prawo oskarżonego do obrony. Uwagi na tle czynności oskarżonego oraz organów procesowych*. Recenzenci: prof. dr hab. E. Skrętowicz (UMCS), prof. dr hab. R. Stefański (Uczelnia Łazarskiego), prof. dr hab. T. Grzegorzczak (UŁ), dr hab. A. Bojańczyk, prof. nadzw. (UW).

Doktoraty

4 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr M. Piwowarskiej. Temat: „Argumentacja aksjologiczna w operatywnej wykładni prawa”. Promotor: prof. dr hab. L. Leszczyński (UMCS). Recenzenci: dr hab. A. Korybski, prof. nadzw. (UMCS), dr hab. K. Motyka, prof. nadzw. (KUL).

9 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. M. Łukaszuka. Temat: „Rola Rzecznika Praw Obywatelskich RP w ochronie wolności i praw pokrzywdzonych naruszeniami prawa przez organy władzy publicznej”. Promotor: prof. dr hab. J. Szreniawski (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. J. Jagielski (UW), dr hab. J. Stelmasiak, prof. nadzw. (UMCS).

30 czerwca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr S. Rogali-Walczyńskiej. Temat: „Odpowiedzialność karna za zabicie lub znęcanie się nad zwierzętami (art. 35 Ustawy o ochronie zwierząt)”. Promotor: prof. dr hab. M. Mozgawa (UMCS). Recenzenci: prof. dr hab. R. Stefański (Uczelnia Łazarskiego), dr hab. L. Wilk, prof. nadzw. (UŚ).

Ogólnopolski Zjazd Dziekanów Wydziałów Prawa i Administracji

W dniach 10–13 września Wydział Prawa i Administracji UMCS był gospodarzem Ogólnopolskiego Zjazdu Dziekanów Uniwersyteckich Wydziałów Prawa i Administracji, który uroczystie otworzył rektor prof. S. Michałowski. Wystąpienia i dyskusja podczas zjazdu koncentrowały się wokół: miejsca nauk prawnych w działalności Komitetu Polityki Naukowej, punktacji czasopism prawnych, nowelizacji ustawy prawo o szkolnictwie wyższym oraz ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym, działalności Polskiej Komisji Akredytacyjnej, doświadczeń i perspektyw parametryzacji, studiów doktoranckich, przyszłości studiów administracyjnych, działalności Rzecznika Praw Studenta. Uczestnicy zjazdu zwiedzili Muzeum Zamoyskich w Kozłowie i wysłuchali koncertu w Kaplicy Świętej Trójcy na Zamku Lubelskim. Sponsorami zjazdu były wydawnictwa: Wolters Kluwer i Wydawnictwo C.H. Beck.

Konferencje

12 czerwca odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa „Zasady prawa w gałęziowej strukturze systemu prawa”, zorganizowana przez Katedrę Teorii i Filozofii Prawa UMCS. Wystąpienia i dyskusje odbywały się w ramach paneli: prawo konstytucyjne, międzynarodowe i ponadnarodowe; prawo publiczne; prawo materialne cywilne i karne; prawo procesowe cywilne i karne; wybrane zagadnienia procedury administracyjnej i sądowej.

Fot. Ryszard Styka

„Rodzinna” fotografia absolwentów przed gmachem Wydziału

70 LAT WYDZIAŁU BIOLOGII I BIOTECHNOLOGII

PRZESZŁOŚĆ – PRZYSZŁOŚCI

Przeszłość – to jest dziś, tylko cokolwiek dalej.

Cyprian Kamil Norwid

Dedykowane wszystkim Pracownikom i Absolwentom Wydziału. Obecny... Tym, którzy nas poprzedzili... Tym, którzy przyjdą po nas...

Wydział Biologii i Biotechnologii jest spadkobiercą tradycji trzech Wydziałów: Przyrodniczego (1944–1946), Matematyczno-Przyrodniczego (1946–1952) oraz Biologii i Nauk o Ziemi (1952–2011). Wydział, tylko w „linii biologicznej”, wydał pięciu rektorów UMCS. Byli to profesorowie: Henryk Raabe (1944–1948), Adam Paszewski (1957–1958), Zbigniew Lorkiewicz (1969–1972), Tadeusz Baszyński

(1981–1982) i Eugeniusz Gąsior (1990–1993).

Trudne początki

W pierwszych latach, siłą rzeczy, działalność Wydziału opierała się na kadrze wykształconej w kilku innych uniwersytetach. Profesorowie: Tadeusz Henzel, Jan Mydlarski i Kazimierz Wiązowski (Katedra Antropologii), Wiesław Hołobut (Katedra Fizjologii Zwierząt) i Józef Motyka (Katedra Syste-

matyki i Geografii Roślin) stopniowo naukowo zdobyli na Uniwersytecie im. Jana Kazimierza we Lwowie. Z Uniwersytetu im. Stefana Batoryego w Wilnie wywodził się prof. Piotr Wiśniewski (Katedra Botaniki Ogólnej). Uniwersytet Jagielloński w Krakowie był macierzystą uczelnią m.in. profesorów Henryka Raabego (Katedra Zoologii Systematycznej), Stefana Noska (Katedra Prehistorii), Wandy Stojałowskiej (Katedra Zoologii Ogólnej) i Jana Rydzaka (Katedra Botaniki Ogólnej). Z Poznania przybyli przedwojenni pracownicy Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza: prof. Jan Domaniewski (Katedra Zoogeografii), prof. Bronisław Niklewski i prof. Adam Paszewski (Katedra Fizjologii Roślin). ▶

Działania II wojny światowej prze-
rwały brutalnie ich kariery naukowe,
często zmuszając do ukrywania się
bądź imania najróżniejszych zajęć,
jak nauczyciel, pracownik medyczny,
sanitariusz, księgowy, ogrodnik,
rolnik czy robotnik. Doc. Krystyna
Modrzewska, pracownik, a następ-
nie kierownik Katedry Antropologii
(1964–1969), na kartach wspomnień
Trzy razy Lublin (1991) kreśli obraz
pierwszych pracowników i studen-
tów UMCS widziany oczami stu-
denci rocznika 1944/1945. „[...] Ze
wszystkich zakątków wyzwolonej
części kraju ściągali do stołeczne-
go Lublina rozbitkowie wojenni, [...] profesorowie i pracownicy nauki róż-
nych dziedzin wiedzy. Opuszczali
swoje tymczasowe przypadkowe
miejsca pobytu czy ukrycia, małe
posadki, na których przebieżeli
ostatnie lata, albo drogi konspira-
cji. Przybywali często w stanie wy-
niszczenia fizycznego i widocznego
zabiedzenia. [...] Ogłoszono zapisy
na nowo kreowany uniwersytet [...].
Zbiegli się na niego młodzi ludzie
z różnych stron wyzwolonej ziemi,
z miast i wiosek, prosto z dróg woj-
ny, z partyzanckich melin i kryjówek,
ledwo powróconych z przymuso-
wych robót w Niemczech. Niektó-
rzy w mundurach jeszcze, wszyscy
zabiedzeni i w byle jakich łachach.
Panował trudny do opisu, niepo-
wtarzalny nastrój radosnego podnie-
cenia, wielkich nadziei i oczekiwań”.

Prof. J. Motyka, autor wspomnień
Ostatni wykład (2012), tak opisuje
swoją podróż do Lublina z rodzin-
nego Grybowa, po tym jak w lip-
cu lub sierpniu 1945 r. otrzymał
od prof. A. Paszewskiego depe-
szę z zaproszeniem do pracy w UMCS:

„[...] Zapytałem znajomego na-
czelnika stacji w Grybowie o moż-
liwość dojazdu do Lublina. Pokrę-
cił głową:

– Naprawdę, nie wiem! Niech pan
przyjdzie, zatrzymam jakiś pociąg
towarowy w kierunku Rzeszowa.

Zatrzymał pociąg, sam poszukał
miejsca, znalazł je w wagonie to-
warowym z dziwnym ładunkiem
– kilka ton węgla, paczki z lekar-
stwami, różne chemikalia i przyrzą-

dy weterynaryjne – dar UNNRA.
Zajmujący wagon oficer zgodził się
mnie przyjąć. Wskazał mi miejsce
na pace z ogromną trupią głową,
pyszczelami i czerwonym napisem:
»Ostrożnie! Trucizna!« W pace był
ładunek... strychniny, jednej z naj-
groźniejszych trucizn”.

Tak dojechał Profesor do Przewor-
ska, gdzie spędził cztery dni i nocę
na ławce przed dworcem, w ocze-
kiwaniu na „przekuwanie” torów
z szerokich na normalne. Do Rozwa-
dowa dojechał na lokomotywie i na
tendrze z węglem, a stamtąd już po-
ciągiem osobowym do Lublina. Cała
podróż zabrała mu prawie 6 dni.

Siedziby i wyposażenie

Pierwszą siedzibą Wydziału Przy-
rodniczego była część Gimna-
zjum im. S. Staszica oraz budynek
mieszkalny przy ul. Głowackiego 2.
Zanim Wydział doczekał się własnej
siedziby przy ul. Akademickiej 19
(od 1962/1963), różne jego jednostki
zajmowały też lokale przy ul. Głow-
ackiego 8, pl. Litewskim 3 i 5, ul. Skło-
dowskiej 2 i ul. Królewskiej 6.
Na kartach tomu *Ostatni wykład*
prof. J. Motyka wspomina trud-
ne początki tworzenia naukowych
i dydaktycznych podstaw działal-
ności Wydziału, dając świadectwo
wielkiego zaangażowania ówczes-
nych pracowników. Wbrew obie-
gowej opinii – pisze On – „[...] że
Polacy nie mają zdolności organi-
zacyjnych, a profesorowie są pod
tym względem wyjątkowymi nie-
dołęgami [...]. Wykazali niezwykłą
gospodarność, zapobiegliwość, po-
mysłowość i wytrwałość. Otrzyma-
li na zaczątki zakładów gołe ścia-
ny, często z ramami bez szyb, drzwi
bez zamków lub kluczy, a po kilku
tygodniach lub rzadziej miesiącach
można było podjąć wykłady, cwi-
czenia i prace naukowe”.

Wielką bolączką był brak pomiesz-
czeń, podręczników, elementarne-
go wyposażenia (mikroskopy, mapy,
tablice, maszyny do pisanie, itp.).
„[...] Jedyną podstawą nowego uni-
wersytetu była grupa profesorów,
nieco większa studentów i – dobre
chęci – pisał prof. J. Motyka. [...]

Stosunkowo prosta, lecz bynajmniej
niełatwa, była sprawa z umeblowa-
niem. Nie można było nabyć prze-
ważnie specjalnych mebli, trudno
było zamówić u stolarzy. Brakowa-
ło desek, gwoździ, kleju, lakieru. Ku-
powano się stare meble do mieszkań
w sklepach komisowych i od prywat-
nych posiadaczy, przeważnie każdy
w innym stylu, różnej barwy, rzadko
odpowiedniej wielkości. Naprawia-
no je często własnym przemysłem,
a nawet własnymi rękoma. Mówio-
no – z przesadą oczywiście – że do
jednej nogi stołu lub krzesła dora-
biano brakujące części”. Sporo tych
sprzętów służyło przez kilka dzie-
sięcioleci, a i dzisiaj, w drugiej de-
kadzie XXI w., jeszcze w paru poko-
jach stoją stare, solidne, drewniane
biurka, a na nich nowoczesne mikro-
skopy, komputery, skanery, drukar-
ki, współczesna literatura... Nie ma
już wśród nas ich pierwszych użyt-
kowników, ale te meble przypomi-
niają o wysiłkach twórców Wydzia-
łu, są swoistym łącznikiem „między
dawnymi a nowymi laty”.

Wizyta absolwentów różnych
roczników była okazją do konfronta-
cji ich wspomnień z rzeczywistością
Wydziału Biologii i Biotechnologii.
Zmienił się on na tyle, że mogli oni,
zwłaszcza ci nieco starsi, powtórzyć
za Heraklitem: „Do tej samej rze-
ki wstępujemy i nie do tej samej”.

Przez pół wieku Wydział funkcjo-
nował w pochodzącym z początku
lat 60. gmachu, który „kurczył się”
coraz bardziej wraz z rozwojem no-
wych jednostek naukowych. Dopie-
ro w 1995 r. zakłady ówczesnego In-
stytutu Mikrobiologii i Biochemii
znalazły lokum w nowym skrzydle
budynku przylegającym do „starego
BiNoZ-u”. Zakłady Instytutu Biolo-
gii niewiele skorzystały na tej prze-
prowadzce, w dalszym ciągu dzieląc
stary budynek z jednostkami Insty-
tutu Nauk o Ziemi, a Zakład Bioche-
mii wciąż pozostawał w gmachu tzw.
Dużej Chemii. Dopiero stopniowa,
trwająca aż do podziału na dwa Wy-
działy w 2011 r., przeprowadzka geo-
grafów na al. Kraśnicką przyniosła
wyraźną poprawę stanu posiadania.

Po latach finansowej mizerności, w ostatniej dekadzie, dzięki dofinansowaniu z funduszy zewnętrznych, Wydział wzbogacił się o nowoczesną, unikalną aparaturę naukowo-badawczą (m.in. system maszynowego sekwencjonowania DNA, miniroboty do izolacji i oczyszczania DNA, RNA i białek, mikroskop konfokalny, mikroskopy elektronowe – skaningowy i transmisyjny, fitotrony, fermentory, chromatografy i ultrawirówki nowej generacji, wyposażenie zielnika i inne), trwają remonty sal dydaktycznych i laboratoriów oraz budowa nowoczesnej szklarni; wszystko na łączną kwotę ponad 42,5 mln zł.

Struktura Wydziału

W początkach działalności na Wydziale funkcjonowały katedry. W 1944 r. było ich 17, w rok później już 24, ale w miarę wyodrębniania się nowych Wydziałów UMCS ich liczba spadała. W 1970 r. nastąpiła zasadnicza reorganizacja – miejsce katedr zajęły instytuty i zakłady. Do 2011 r., w ramach Wydziału BiNoZ, istniały Instytut Biologii oraz Instytut Mikrobiologii i Biochemii, z którego w 1977 r. wyodrębnił się samodzielny Zakład Biochemii. Od 2011 r. w strukturze Wydziału funkcjonują Instytuty: Biologii i Biochemii (12 zakładów i 1 pracownia) oraz Mikrobiologii i Biotechnologii (5 zakładów).

Niektóre z pierwszych jednostek Wydziału stanowią linie „wymarłe”, inne ciągle ewoluują. Do tej pierwszej kategorii należą Katedry: Prehistorii (1945–1952), Etnografii i Etnologii (1945–1952), reaktywowana w 1957 r. na Wydziale Humanistycznym, Zoogeografii (1946–1949) i Antropologii (1945–1969), która następnie została przyłączona do Zakładu Anatomii Porównawczej Kręgowców (1970).

Część jednostek przetrwała dekady, zachowując do dziś dawny profil badawczy, inne przeszły zasadniczą metamorfozę, często – wraz z rozwojem kadry – dając początek nowym „bytom” naukowym. Poniżej przedstawiam krótko ich historię (pogrubionym drukiem wyróżniono aktualne nazwy jednostek).

Fot. Hanna Wójciak

Odwiedziny w Zakładzie Botaniki i Mykologii były okazją do świętowania 80. urodzin prof. Jana Bystrka (absolwent 1957), emerytowanego pracownika Zakładu Systematyki Roślin. Tutaj z prof. Wiesławem Mułenko

Katedra Botaniki Ogólnej (powstała w 1944 r., od 1970 jako Zakład Botaniki Ogólnej) przetrwała sześć dekad, a kierowali nią kolejno profesorowie (w przypadku absolwentów naszego Wydziału podkreślono nazwisko i rok ukończenia studiów biologicznych): Piotr Wiśniewski (1944–1961), Maria Olszewska (1961–1963), Jan Rydzak (1963–1971), Krystyn Izdebski i Dominik Fijałkowski (1971–1975; kuratorzy), Bogusław Sałata – 1963 (1975–1999) i Wiesław Mułenko (1999–2004). W 2005 r. jednostka połączyła się z istniejącym od 1992 r. Zakładem Systematyki Roślin; wcześniej, w latach 1945–1992, były to Katedra/Zakład Systematyki i Geografii Roślin, kierowane przez profesorów: Józefa Motykę (1945–1970), Dominika Fijałkowskiego – 1950 (1970–1992), Kazimierza Karczmara – 1957 (1992–2003), Floriana Świeśa i Wiesława Mułenko (2003–2004 – kuratorzy). Nowa jednostka przyjęła nazwę **Zakład Botaniki i Mykologii**, a kierownictwo objął prof. Wiesław Mułenko.

Z Katedry Botaniki Ogólnej wydzieliła się w 1963 r. Katedra, a od 1970 r. **Zakład Anatomii i Cytologii Roślin**. Poczet kierowników i kuratorów tej jednostki jest długi, ale dopiero w połowie lat 90. ster przejęli absolwenci Wydziału: prof. Piotr Wiśniewski (1944–1960), prof. Józef

Motyka (1960–1961 – kurator), doc. Maria Olszewska (1963–1965), doc. Jerzy Trojanowski i dr Franciszek Kadej (1965–1970 – kuratorzy), prof. Bohdan Rodkiewicz (1970–1992), prof. Józef Bednara – 1966 (1994–2012), dr hab. Ewa Szczuka – 1984 (od 2012).

W 1966 r. w Katedrze Systematyki i Geografii Roślin powstała Pracownia Ekologii Roślin, która wraz z częścią zoologiczną stworzyła Zakład Ekologii i Ochrony Przyrody, a ten z kolei przekształcił się w 1973 r. w: **Zakład Ekologii**, którym kierują profesorowie Krystyn Izdebski (1966–1995) i Bożena Czarnecka – 1976 (od 1996), oraz **Zakład Ochrony Przyrody**. Ten drugi zakład datuje swoje początki na rok 1962, gdy z Lubelskiego Oddziału Ochrony Przyrody PAN wyodrębnił się Zakład Ochrony Przyrody i Fenologii. Jego szefowie to: doc. Sergiusz Riabinin – 1945 (1955–1985), doc. Tadeusz Puszkarski – 1963 (1985–2000), dr Jarosław Krogulec (po 2001–2003), prof. Bernard Staniec (2004 – kurator) i dr hab. Marek Kucharczyk – 1980 (od 2005).

Katedra (1945), następnie Zakład Systematyki i Geografii Roślin (1970–1992) dały także początek **Zakładowi Geobotaniki** (1992). Jego kierownicy to: prof. Florian Świeś – 1962 (1992–2009) i dr hab. Bogdan Lorens – 1978 (od 2009). ►

Fot. Piotr Sugier

Spotkanie w Zakładzie Ekologii. Pierwszy od lewej siedzi prof. Tadeusz Krzaczek (absolwent 1959), emerytowany kierownik Katedry Botaniki Farmaceutycznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie

Fot. Hanna Wójcik

Ks. dr Stanisław Kyć (absolwent 1961) i prof. Tadeusz Puszkarczyk (absolwent 1963), były kierownik Zakładu Ochrony Przyrody (1985–2000)

Dzisiejszy **Zakład Zoologii** (od 1970) wywodzi się z istniejącego już w 1944 r. Zakładu Biologii, przekształconego w Zakład Zoologii Szczegółowej i Entomologii, a następnie w Katedrę Zoologii, która po połączeniu z Pracownią Protozoologii (działała w latach 1958–1970) dała początek Zakładowi Zoologii. Kierownikami jednostki byli: prof. Konstanty Strawiński (1944–1963), doc. Sergiusz Riabinin (1963–1964), prof. Sędzimir M. Klimaszewski (1964–1973), prof. Zdzisław Cmoluch – 1953 (1973–1995), dr hab. Jacek Łętowski – 1973 (1995–2008), prof. Bernard Staniec – 1984 (od 2008).

Katedra Zoologii Ogólnej i Ewolucjonizmu (1944) jest protoplastą obecnego **Zakładu Biologii Komórki** (od 1986), który wcześniej funkcjonował jako Katedra Zoologii Ogólnej (od 1950) i Zakład Embriologii (od 1970). Zakład ten miał w swojej historii największą liczbę kierowników, ale wśród nich tylko dwoje absolwentów Wydziału: prof. Henryk Raabe (1944–1950), doc. Robert Towarnicki (1950–1952), doc. Edward Wilkus (1952–1957), dr Włodzimierz Juszczyk (1958–1959), doc. Wanda Stojakowska (1960–1961), prof. Mirosław Chiczewicz (1962–1972), dr Wacław Wasilewski – 1952 (po 1972–1975), prof. Michał Górski (1976–1992), prof. Renata Śnieżko – 1966 (1992–2011), dr hab. Mariusz Gagoś (od 2011).

Katedra Anatomii Porównawczej (1946) przez pewien czas działa-

ła z Muzeum Zoologicznym, a następnie przekształciła się w Zakład Anatomii Porównawczej Kręgowców, który w 1970 r. przejął majątek zlikwidowanej Katedry Antropologii. Nowa jednostka otrzymała nazwę **Zakład Anatomii Porównawczej i Antropologii**. Kierowali nim: prof. Kazimierz Sembrat (1946–1948), prof. August Dehnel (1948–1962), doc. Mirosław Chiczewicz (1962–1966 – kurator), prof. Jerzy Kubik – 1951 (1966–1996) i prof. Antoni Gawron (od 1996).

Katedra, od 1970 **Zakład Fizjologii Zwierząt** powstała stosunkowo późno, bo dopiero w 1956 r.; do tego momentu studenci biologii odbywali zajęcia z fizjologii zwierząt na Wydziale Weterynaryjnym. W dotychczasowej historii w gronie kierowników była tylko jedna absolwentka naszego Wydziału: doc. Stanisław Dłużewski (1958–1960), prof. Wiesław Hołobut (1960–1966 – kurator), doc. Jerzy Cytawa (1966–1972), prof. Eligiusz Modrzejewski (1972–1998), prof. Kazimiera Gromysz-Kałkowska – 1956 (1998–2002) i prof. Piotr Wlaź (od 2002).

„Pramatką” wielu zakładów naukowych obu dzisiejszych Instytutów Wydziału były utworzona w 1944 r. Katedra, a od 1970 – **Zakład Fizjologii Roślin**, kierowane najpierw przez profesorów wywodzących się z innych ośrodków naukowych – Bronisława Niklewskiego (1944–1945), Adama Paszewskiego

Fot. Ryszard Syka

Najstarszy absolwent, Pan Józef Stępień (1953), w rozmowie z kierownikiem Zakładu Anatomii Porównawczej i Antropologii, prof. Antonim Gawronem

(1945–1974) i Tadeusza Baszyńskiego (1974–1997), a od drugiej połowy lat 90. przez absolwentów Wydziału: prof. Zbigniewa Krupę – 1970 (1997–2009), dr hab. Waldemara Maksymca – 1984 (2009–2014) i prof. Annę Tukiendorf 1974 (2014).

Z tej jednostki z czasem „wypętkowało” kilka innych:

– **Zakład Biochemii** (1953); do 1977 w ramach Instytutu Mikrobiologii i Biochemii, następnie jako jednostka odrębna na prawach instytutu, od 2011 w strukturze Instytutu Biologii i Biochemii; kierowany przez profesorów: Adama Paszewskiego (1953–1959 – kurator), Jerzego Trojanowskiego (1960–1987), Andrzeja Leonowicza (1987–2003) i Jerzego Rogalskiego – 1979 (od 2003);

– **Zakład Immunobiologii** (od 2011), wcześniej Pracownia Patologii Owadów (1981), Zakład Pato-

logii Owadów (1989), Zakład Immunologii Bezkręgowców (2001); kierowany przez prof. Jana Jarosza – 1964 (1981–1999) i prof. Teresę Jakubowicz – 1969 (od 2000);

– **Zakład Biofizyki** (1995) z kierownikami prof. Tadeuszem Zawadzkiem (1995–2006) i prof. Kazimierzem Trębaczem (od 2006).

W odpowiedzi na potrzeby kształcenia kadr nauczycielskich w ówczesnym Instytucie Biologii powstała Pracownia Metodyki Biologii (1973), przemianowana na Pracownię Metodyki Nauczania Biologii (2006), obecnie **Pracownia Dydaktyki Biologii i Edukacji Środowiskowej** (2011), kierowana przez: dr Julię Piaśnicką – 1950 (1974–1985), prof. Bogusława Sałatę (1985–1996 – kurator), dr Marię Pedryc-Wrona – 1971 (1996–2013), dr Annę Marię Wójcik – 1994 (od 2013).

Aby omówić jednostki dzisiejszego Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii, trzeba znowu cofnąć się do Katedry Fizjologii Roślin, z której wyodrębniła się Katedra Mikrobiologii (1950), od 1970 – Zakład Mikrobiologii Ogólnej, od 2007 – **Zakład Genetyki i Mikrobiologii**, którym kierowali profesorowie: Władysław Kuniński-Goldfinger (1950–1955), Jadwiga Marszewska-Ziemięcka (1956–1961), Zbigniew Lorkiewicz (1961–1993), Ryszard Russa (1993–2005); Anna Skorupska – 1967 (2005–2014) i Adam Choma (od 2014).

Z Katedry/Zakładu Mikrobiologii wywodzą się:

– Katedra Mikrobiologii Szczegółowej (1962), która po różnych przekształceniach dała w 1995 r. początek **Zakładom – Wirusologii i Immunologii** (od początku kierowany przez prof. Martynę Kandefer-Szerszeń – 1968) oraz **Mikrobiologii Przemysłowej** pod kierownictwem profesorów Zdzisława Ilczuka – 1955 (1987–1999) i Janusza Szczodraka – 1968 (od 1999);

– **Zakład Biologii Molekularnej** (1977), wcześniej Pracownia Chemii Bakteryjnej (1967) i Zakład Biologii Molekularnej z Pracownią Izotopową (1970), którymi kierowali: prof. Eugeniusz Gąsior – 1952 (1967–1993),

prof. Nikodem Grankowski – 1965 (1993–2012) i dr hab. Marek Tchórzewski – 1990 (od 2012).

Stosunkowo młodą jednostką w strukturze Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii jest **Zakład Mikrobiologii Środowiskowej** (1992, od 1978 w randze pracowni), zorganizowany i kierowany początkowo przez prof. Józefa Kobusa (1978–1990), następnie zaś prof. Ewę Kurek – 1965 (1990–2013) i dr hab. Jolantę Jaroszuk-Ścisł – 1988 (od 2013).

Rozwój nowych technik badawczych i obliczeniowych był impulsem do utworzenia: **Pracowni Komputerowej** (1991) i **Pracowni Mikroskopii Elektronowej** (2001). Pierwszą z nich kierowali kolejno: prof. Tadeusz Zawadzki (1991–1995), prof. Kazimierz Trębacz (1996–2003), dr Jarosław Król – 1992 (2003–2007) i dr hab. Andrzej Mazur – 1997 (od 2007). Kierownictwo młodszej jednostki wywodzi się z Zakładu Anatomii Porównawczej i Antropologii: prof. Antoni Gawron (2001–2012) i dr Bożena Pawlikowska-Pawłęga – 1990 (od 2012). Z połączenia Bibliotek Instytutu Mikrobiologii i Biotechnologii (od 1970) oraz Instytutu Biologii (od 1973) powstała w 2005 r. **Biblioteka Nauk Biologicznych**, kierowana przez mgr Iwonę Wydrę. Wydzielona w 2008 r. **Pracownia Muzeum Zoologiczne** datuje swoje początki na lata 1946–1948; w późniejszym okresie Muzeum funkcjonowało samodzielnie lub w ramach Zakładu Anatomii Porównawczej i Antropologii (od 1970). Pieczę nad nim sprawowali kierownicy Zakładu Anatomii Porównawczej i Antropologii; obecnie jest vacat na stanowisku kierownika Muzeum.

Ogród Botaniczny

Bliski sercu każdego biologa, a botanika zwłaszcza, jest **Ogród Botaniczny**, który swoje początki wiąże z Katedrą Systematyki i Geografii Roślin. W 1946 r. namiastkę ogrodu stworzono na 1 ha gruntu w pobliżu późniejszego gmachu Wydziału BiNoZ przy ul. Akademickiej 19. Kilka lat później (1951)

Fot. Hanna Wójcik

W przyjacielskim uścisku – od lewej dr Zbigniew Jóźwik (absolwent Wydziału Mat-Fiz-Chem 1962), emerytowany adiunkt Zakładu Fizjologii Roślin i dr Kazimierz Kozak (absolwent biologii 1956), emerytowany dyrektor Ogródu Botanicznego

przystąpiono do organizacji ogrodu w obrębie powstającego miasteczka akademickiego, u zbiegu ulic Sowińskiego i Głębokiej. Ten czterohektarowy park uniwersytecki, zwany potocznie „Botanikiem” lub „Małym Gajem”, do dziś jest największą oazą zieleni w tym rejonie miasta. Ogród Botaniczny z prawdziwego zdarzenia, ze statusem odrębnego zakładu, ale ciągle „organicznie” związany z macierzystą katedrą, zaczął powstawać dopiero od 1965 r. na terenie majątku podworskiego na Sławinku, a następnie także na przyległym terenie. W pracach przygotowawczych, w ramach powszechnych wówczas czynów społecznych, brali udział mieszkańcy Lublina oraz studenci, w tym również niżej podpisana. Kolejni kierownicy Ogródu to: prof. Dominik Fijałkowski (1965–1970), dr Kazimierz Kozak – 1956 (1970–1995), dr inż. Maciej Kwiatkowski (1995–2010) i dr Grażyna Szymczak – 1997 (od 2010). Mimo iż od kilku lat Ogród Botaniczny jest samodzielną jednostką organizacyjną UMCS, to utrzymuje z Wydziałem stałe związki, choćby za przyczyną prowadzonych wspólnie badań, jak i poprzez osobę obecnej dyrektorki, absolwentki Wydziału.

Kadry

Aktualnie na Wydziale zatrudnionych jest 137 nauczycieli akademickich, w tym: 16 z tytułem ►

profesora, 30 doktorów habilitowanych, 76 doktorów i 15 magistrów. Liczbę tę uzupełnia grupa 51 pracowników inżyniersko-technicznych (8 ze stopniem doktora). Od chwili powstania w 1944 r. przez wszystkie jednostki strukturalne przewinęło się blisko 900 osób, a wraz z pracownikami obsługi budynku Wydziału i Ogrodu ich liczba z pewnością przekracza 1000.

Wydział zawsze był „mocny” kadrami. W ciągu 70 lat jego funkcjonowania, do Zjazdu Absolwentów, tj. 14 czerwca 2014 r., tylko w dyscyplinach biologicznych (biologia, a od niedawna także biotechnologia) nadano 348 stopni doktora i 99 – doktora habilitowanego, a 54 osoby uzyskały tytuły profesora (5 kolejnych wniosków profesorskich czeka na podpis Prezydenta RP). Byli to głównie pracownicy Wydziału; w przypadku stopnia doktora od końca lat 90. uzyskują go także słuchacze stacjonarnych i niestacjonarnych studiów doktoranckich. Jednostki, w których było najwięcej awansów naukowych, działają najdłużej i/lub z reguły mają też największą obsadę kadrową, w ostatnich dwóch dekadach uzupełnianą dodatkowo o doktorantów. W Instytucie Biologii i Biochemii wyróżniają się (w nawiasach okres funkcjonowania i łączna liczba pracowników zatrudnionych w tym okresie na wszystkich stanowiskach):

- Zakład Zoologii (od 1944; ponad 60 pracowników + doktoranci): 49 dr, 18 dr hab., 3 prof.;
- Zakład Fizjologii Roślin (od 1944; ok. 75 pracowników + doktoranci): 29 dr, 9 dr hab., 5 prof.;
- Zakład Systematyki Roślin (1945–2004; ok. 60 osób): 33 dr, 5 dr hab., 4 prof.;
- Zakład Biochemii (od 1953; ponad 100 pracowników + doktoranci): 30 dr, 9 dr hab., 6 prof.).

W Instytucie Mikrobiologii i Biotechnologii prym wiedzie najstarszy i największy Zakład Genetyki i Mikrobiologii, przez który od 1950 r. przewinęło się około 140 pracowników, nie licząc słuchaczy studiów doktoranckich. Wypromowano w tej jednostce 40 doktorów, 13 doktorów

habilitowanych, 6 profesorów. Na „pocieszenie”, w małych i z reguły młodszych jednostkach organizacyjnych, efektywność uzyskiwania kolejnego stopnia lub tytułu, mierzona w stosunku do stopnia niższego, wydaje się wyższa, np. w Zakładzie Anatomii i Cytologii Roślin (od 1963; 27 osób + doktoranci) awans uzyskało 15 doktorów, 5 doktorów habilitowanych i 2 profesorów, a w Zakładzie Ekologii (od 1973; zatrudnienie – ogółem 25 osób), było to 9 doktorów, 4 doktorów habilitowanych (kolejna procedura habilitacyjna w toku) i 2 profesorów.

Zjazd Absolwentów

Na pierwszy rok studiów 1944/1945 przyjęto ogółem 67 słuchaczy, w tym: 34 rzeczywistych, 13 warunkowych i 20 wolnych. Dotychczasowa liczba absolwentów studiów biologicznych (do 2013 r. włącznie) wynosi 7761. Ukończyli oni następujące kierunki:

- biologia – studia stacjonarne (jednolite magisterskie i dwustopniowe) – 5954;
- biologia – studia niestacjonarne (jednolite magisterskie i dwustopniowe) – 1140;
- biotechnologia (jednolite magisterskie i dwustopniowe) – 481;
- ochrona środowiska (drugiego stopnia – biologiczne podstawy ochrony środowiska) – 181;
- międzywydziałowe indywidualne studia matematyczno-przyrodnicze – 5.

Studenci mogli wybierać studia nauczycielskie bądź nienauczycielskie, kształcić się w różnych specjalnościach. Wcześniej były to m.in. botanika, zoologia, mikrobiologia i biochemia, w kolejnych dekadach dochodziły – biologia środowiskowa, biologia ogólna i eksperymentalna, biotechnologia ogólna i medyczna, a ostatnio także biologia medyczna. Studenci biologii i biotechnologii rozwijają swoje zainteresowania w kołach naukowych. Na Wydziale działają aktualnie Studenckie Koła Naukowe: Biologów (z sekcjami: ornitologiczną, teriologiczną, entomologiczną i botaniczną), Biochemików, Biotechnologów, Mikrobiologów oraz Fotografii Przyrodniczej. Wielu z naszych absolwentów powraca po latach, by kontynuować naukę na studiach podyplomowych w zakresie nauczania biologii i przyrody, ale również zarządzania zasobami przyrody i środowiska czy kształcenia kadry akademickiej do roli wykładowców przedmiotu „Ochrona własności intelektualnej”.

Absolwenci biologii i biotechnologii znaleźli zatrudnienie w niezliczonych miejscowościach i instytucjach w Polsce, najczęściej zaś wiązali swoją drogę zawodową ze szkolnictwem różnych szczebli, instytutami badawczymi, placówkami służby zdrowia, leśnictwa, ochrony przyrody i administracji. Niektórzy pracowali bądź aktualnie pracują za granicą – w kilku krajach Europy

Powitanie zebranych gości przez władze Wydziału Biologii i Biotechnologii. Od lewej: prof. Kazimierz Trębacz – dziekan, dr hab. Magdalena Staszczak i dr hab. Adam Choma, prof. nadzw. – prodziekani

(Niemcy, Francja, Włochy, Hiszpania, Szwajcaria, Wielka Brytania), ale także w USA, Kanadzie i Australii.

Jubileusz Wydziału zgromadził blisko 250 osób – byłych pracowników i absolwentów, którzy reprezentowali roczniki od 1953 do 2012. Do lat studenckich pozwolił im powrócić pokaz archiwalnych fotografii na telebimie w holu Wydziału. Zanim goście odwiedzali swoje dawne zakłady „magisterskie”, najpierw zgromadzili się w sali wykładowej, by wysłuchać wspomnieniowego referatu prof. Bożeny Czarneckiej pt. „70 lat Wydziału: przeszłość – przyszłość”, a następnie zapoznać się z najnowszymi osiągnięciami i sukcesami Wydziału, które przedstawił Dziekan prof. Kazimierz Trębacz.

O tym, jak ważne to było spotkanie dla absolwentów, niezależnie od momentu opuszczenia murów Wydziału, świadczą wpisy w księdze jubileuszowej.

„Przeszłość jest nauką dla przyszłości”

Trudno nie zgodzić się ze słowami greckiego teoretyka wymowy Isokratesa. Mijają lata, zmieniają się metody i narzędzia badawcze, a zasób wiedzy w danej dziedzinie rośnie w postępie geometrycznym. Każde pokolenie studentów i pracowników nauki może powtórzyć sentencję łacińską: *Przyjdzie czas, kiedy nasi potomni będą się dziwić, że nie znaliśmy tak oczywistych rzeczy.*

My zresztą także wielokrotnie dziwiliśmy się, że ci, którzy nas poprzedzili, nie znali tylu oczywistych dla nas faktów lub nie potrafili opracować wyników obserwacji i doświadczeń metodami, które dzisiaj są chlebem powszednim. Jednak bez ich pracy nad tworzeniem naukowych i dydaktycznych zrębów poszczególnych jednostek Wydziału, jak i starań o zbudowanie ich materialnych podstaw, nie byłoby dzisiejszych osiągnięć w wielu dyscyplinach biologicznych.

Pointą dla rozważań o 70-letniej historii Wydziału niechaj będzie wiersz Tymoteusza Jana Rodziszew-

skiego, autora bajek i powiastek dla dzieci. Dedykuję go przede wszystkim dzisiejszym absolwentom i młodym badaczom, którzy niepomni na dokonania swoich poprzedników, nazbyt często uważają, że wszystko zaczyna się od nich, oraz następnym pokoleniom, które przyjdą po nas.

Dwie książki

*Raz dawną książkę
napotkawszy nowa*

Te rzekła słowa:

„Czymże ty jesteś dzisiaj?

W zapomnieniu”.

„Prawda, wiesz więcej

i jesteś w znaczeniu –

Odpowie dawna –

jednak wyznać mogę,

Żem do rozumu

wskazała ci drogę

I nim o tobie myśl

mędrszą powzięto,

Ze mnie się pono

wprzód uczyć zaczęto!

Dziś, będąc doskonalszą,

powiedz jednak szczerze,

Iż pisząc nową książkę,

z starej się coś bierze”.

Bożenna Czarnecka

Wykorzystane źródła:

CHADZINIKOLAU N. 1989. Aforyzmy Greków. Wyd. Poznańskie.

JÓZWIK Z., KARDASZEWSKA E., NOWAK M. (red.) 1995. Księga pamiątkowa Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Wydawnictwo UMCS, Lublin.

JÓZWIK Z., KARDASZEWSKA E., NOWAK M. (red.) 2004. Wydział Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Wydawnictwo UMCS, Lublin.

MASŁOWSCY D. W. 2007. Wielka księga myśli świata. Klub dla Ciebie, Warszawa.

MODRZEWSKA K. 1991. Trzy razy Lublin. Wydawnictwo Panta, Lublin.

MOTYKA J. 2012. Ostatni wykład. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Lublin–Poznań.

NOWAK M., NOWAK G. 2014 (red.). Wydział Biologii i Biotechnologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Wydawnictwo UMCS, Lublin (w druku).

STRUKOWSKA D. 2000. (opr.). O rozumie. Aforyzmy, wiersze i przysłowia na trzecie tysiąclecie. Wyd. Astrum, Wrocław.

WOJCIECHOWSKI M. 1993. (zebr.). Starożytni o nas. Wybór aforyzmów dziwnie pasujących do czasów obecnych. Oficyna Wyd. KOD, Gdańsk.

Zrodlo: http://infocenters.co.uk/gth/lanq-eng

Emanuel Iserzon

EMANUEL ISERZON O STUDIACH I UNIWER- SYTECIE

Doc. dr Emanuel Iserzon (1893–1985) nie miał lekkiego życia: rąbał drzewa w Republice Komi; nie otrzymał profesury, „mimo niewątpliwie znacznego dorobku naukowego i stałego jego pomnażania”; trafił do urzędowego wykazu osób, którym nie spodobało się antysemickie przemówienie Władysława Gomułki; dotknęła go przedwczesna śmierć syna; wreszcie był zmuszony do wystąpienia o nadanie Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski, z którym wiązała się wówczas pieniężna gratyfikacja, bowiem otrzymywana emerytura nie wystarczała już na zaspokojenie codziennych potrzeb rodziny. A jednak zapamiętano go jako pracowitego i wielce skromnego człowieka, zaś o wartości jego dorobku naukowego niech zaświadczy fakt, iż do dziś dnia jest jednym z najczęściej cytowanych pracowników Katedry Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji UMCS. Nie miejsce tu na ocenę wkładu E. Iserzona w teorię prawa publicznego, tym bardziej, że ukazało się na ten temat kilka szkiców, warto natomiast wspomnieć o efektach publicystycznego zaangażowania byłego kierownika Katedry.

Równie pół wieku temu lubelski dwutygodnik „Kamena” opublikował cztery artykuły E. Iserzona (1964, nr 11, 21, 22/23, 24) poświęcone zagadnieniom szeroko rozumianego nauczania w szkołach wyższych. Jeżeli pominiemy w nich tematy wywołujące w owych czasach gorące dyskusje w rodzaju kolejnej uchwały ►

Zrzeszenia Prawników Polskich, to pozostaje kilka wątków przewijających się przez wszystkie teksty i zachowujących aktualność, mimo upływu czasu. Nie od rzeczy będzie je ponownie przywołać.

Pierwszym z nich niech będzie rekrutacja na studia, za której zniesieniem E. Iserzon mocno optował. Utrzymywał, że w gruncie rzeczy jest bezwartościowa pod względem dalszej selekcji kandydatów do zawodów prawniczych, bowiem ewentualne braki wiedzy historycznej i geograficznej z powodzeniem da się uzupełnić podczas studiów. Wprowadzone ogólnie limity przyjęć skutkują ostrą rywalizacją kandydatów o indeksy i koniecznością odrzucenia tych, którzy zdali egzaminy, lecz nie mogli zostać przyjęci z powodu braku miejsc. W rezultacie rekrutacja kończy się wypełnieniem limitu, rozgoryczeniem niedoszłych studentów oraz frustracją kibicujących im rodzin, wreszcie różnorakimi plotkami. Skoro matura ma poświadczać, iż młody człowiek jest należycie przygotowany do podjęcia studiów, to należy przyjmować wszystkich chętnych i w trakcie studiów dokonywać selekcji w oparciu o kryterium umiejętności uczenia się. Pogląd oczywiście dyskusyjny zarówno w roku 1964, jak też w bieżącym, bo przecież matura była inna, limity przyjęć mocno ograniczone, zaś zagadnienia odpłatności za studia E. Iserzon w ogóle nie podejmował z przyczyny jego zupełnej bezprzedmiotowości. Niemniej jednak rozpoczęto już dyskusję nad pozostawieniem szkołom wyższym pewnej swobody w ustalaniu kryteriów przyjęć, bowiem nierzadko spotykamy na I roku studiów osoby mające poważne kłopoty z posługiwaniem się językiem polskim, a nie są to bynajmniej obywatele Białorusi czy Ukrainy. Powrót do zarzuconych limitów przyjęć na studia jest dzisiaj niemożliwy i niecelowy, ale przyjmowanie i promowanie na siłę każdego, kto potrafi jako tako czytać i pisać, przynosi natomiast coraz więcej szkód. W końcu dotarliśmy

do punktu, w którym zadaje się pytanie o złoty środek; E. Iserzon swoje zapatrywanie dobitnie wyraził, czas na głosy współczesnych.

Kolejna kwestia to program studiów prawniczych, zdaniem Docenta zbyt przeładowany. Twierdził, a dydaktykiem był świetnym, że w roku akademickim nie można rzetelnie opanować wiedzy więcej niż 2–3 przedmiotów, gdy tymczasem program przewiduje z reguły 6–7. Skutkiem tego student opanowuje materiał powierzchownie, właściwie w celu złożenia egzaminu z wynikiem pozytywnym. Dzisiaj, co prawda, można natknąć się na sytuację przeciągania studentów przez egzamin tylko dla utrzymania wykładu lub grupy ćwiczeniowej w kolejnym roku akademickim, jednakże problem obciążenia studentów siatką zajęć ciągle jest dyskutowany, tylko w odmiennych warunkach punktowania i rankingów wszelkiej maści. Przy okazji, E. Iserzon narzekał na małą sprawność studiów, rozumianą jako stosunek liczby studentów kończących studia w terminie do liczby studentów je rozpoczynających. W 1963 r. odsetek ten wynosił 25–30% na studiach dziennych i ok. 10% na zaocznych dla wszystkich wydziałów szkół wyższych w Polsce. Ciekawe, jak kształtuje się on obecnie i czy Docent byłby z tego zadowolony?

E. Iserzon powtarzał raz za razem, bo nigdy dość, znane stwierdzenie W. von Humboldta, że uniwersytet to badania naukowe, nauczanie adeptów i popularyzacja wiedzy. Jednak nie od rzeczy będzie przypomnieć w tym miejscu jego zapatrywanie na rolę szkoły wyższej, gdyż z powodzeniem może stać się istotnym wkładem w toczącą się obecnie na łamach prasy dyskusję o uzawodowieniu studiów wyższych. Wychodził z niespornego założenia, iż matura liceum ogólnokształcącego nie daje abiturientowi kwalifikacji do wykonywania zawodu. Wydział prawa powinien oferować studentowi szansę na intelektualne przygotowanie do przyszłej pracy zawodowej. Absolwent

studiów wyższych musi więc otrzymać ogólne teoretyczne wykształcenie, natomiast dopiero w trakcie wykonywania pracy zawodowej nabywa konieczne umiejętności praktyczne. Teza z pewnością nie jest oryginalna, powoływał się na nią J. St. Mill: istotą uniwersytetu nie jest przygotowywanie biegłych prawników czy lekarzy, lecz kształcenie człowieka. Widoczny dzisiaj nacisk na uzawodowienie studiów w przeszłości doprowadził do pączkowania szkół wyższych, stworzono przecież odrębne ośrodki medyczne, rolnicze czy ekonomiczne ze szkodą dla idei uniwersytetu jako centrum wymiany myśli naukowej i z korzyścią dla szkół politechnicznych. E. Iserzon przeciwstawił się, jak widać, próbom przekształcenia uniwersytetu w „wielobranżową szkołę zawodową”. Akcentował natomiast myśl, że szkoła wyższa nigdy nie powinna poręczać absolwentom zatrudnienia w zakresie wybranego kierunku studiów, jednak jej stałą funkcją jest danie każdemu możliwości uzupełnienia nabytej i później zdezaktualizowanej wiedzy, stąd nacisk na rozwój studiów podyplomowych.

W jednym miejscu E. Iserzon z przymrużeniem oka skonstatował, że szkolnictwo wyższe od lat pozostaje w stanie kryzysu, jednakże musi on być łagodny, skoro studia cieszą się nieustannie szaloną popularnością. Nie silił się na przedstawienie reformy uniwersytetu, znał bowiem swoje ograniczenia, przypominał jedynie o konieczności ciągłej weryfikacji programowych podstaw nauczania w szkole wyższej i dobitnie wyraził swoje stanowisko warte przypomnienia, nie tylko z okazji 70-lecia UMCS.

Na zasadzie postscriptum: „Uniwersytety nigdy się same nie zreformowały, każdy to wie” – powiedział brytyjski premier Lord Melbourne w Izbie Lordów prawie 180 lat temu. Jestem skłonny przyznać mu nie tylko rację, ale rozszerzyć tezę na wszystkie instytucje o charakterze korporacyjnym.

Wojciech Taras

PROF. STANISŁAW SZPIKOWSKI

W letnie sierpniowe popołudnie 2014 r. zginął tragicznie w drodze powrotnej z wypoczynku w Chorwacji prof. Stanisław Szpikowski, wybitny Badacz, Nauczyciel i Wychowawca fizyków lubelskich, zasłużony i niestrudzony współbudowniczy UMCS. Niech moja laudacja, wygłoszona w 50-lecie otrzymania przez Niego doktoratu naszej *Almae Matris*, będzie hołdem i znakiem wdzięcznej pamięci całej akademickiej wspólnoty Uniwersytetu.

Magnificencjo!

Prześwietny Senacie!

Czczigodni Świadkowie Uroczystości Odnowienia Doktoratu!

Odnowienie doktoratu jest w akademickiej tradycji uhonorowaniem nadzwyczajnego wkładu w rozwój nauki i Uniwersytetu. Honor ten – równoważny z tytułem doktora *honoris causa* – nadawany jest wypromowanym na uniwersytecie doktorom, których osiągnięcia naukowe, dydaktyczne i organizacyjne, a także wysokie standardy etyczne predestynują do stawiania za przykład całej *universitas*. Dzisiaj na listę takich osobistości Uniwersytetu wpisujemy Pana Profesora Stanisława Szpikowskiego, znanego, cenionego i powszechnie szanowanego w polskich środowiskach akademickich badacza o niekwestionowanej renomie naukowej, wychowawcę wielu pokoleń fizyków lubelskich, profesora wymagającego od siebie i otoczenia wierności wartościom, które decydują, że realizacja indywidualnego planu życia staje się owocną służbą społeczeństwu i krajowi. Przywołam w tym miejscu słowa nieodżałowanej pamięci pierwszego prezesa Polskiego Towarzystwa Fizycznego, Władysława Natansona, który, kreśląc rolę mistrza i uczonnego, wzywał na zebraniu założycielskim Towarzystwa w 1920 r., by „[...] gorliwie i wiernie służyć Narodowi naszemu [...], przyczynić się do postępu i, da Bóg, do rozkwitu Narodu, [...] spełniać nasz obowiązek względem przyszłych jego

pokoleń”. Nie mam wątpliwości, że przesłanie takie kształtowało życie i działalność mojego Nauczyciela.

Droga życiowa Profesora Stanisława Szpikowskiego rozpoczęła się prawie przed osiemdziesięciu pięciu laty w Lublinie i nie była od początku łatwa, co stygmatyzowało tamto urodzone u zarania II niepodległości pokolenie, których wczesna młodość doznała brutalnego doświadczenia wojny. Odumarł go wcześniej ojciec legionista. W ciężkich warunkach materialnych po zniszczeniu w bombardowaniu Lublina mieszkania rodzinnego, pozbawiony edukacji po zamknięciu

przez okupanta Gimazjum i Liceum Hetmana Zamoyskiego, którego był uczniem, przeszedł po wojnie ciężkie doświadczenie uwięzienia w podziemiach NKWD i na Zamku Lubelskim jako osiemnastolatek z trzyletnim wyrokiem. Ułaskawiony dzięki zabiegom rodziny, mógł dopiero po uwolnieniu wyrównywać zaległości wykształcenia i edukacji. Zdał maturę w 1947 r., pracując jednocześnie, a następnie odbył studia na Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym świeżo utworzonego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Sekcji Matematyczno-Fizycznej, zakończone ►

Fot. Instytutu Fizyki UMCS

Prof. Stanisław Szpikowski

Fot. Instytutu Fizyki UMCS

Pokazy z fizyki, l. 50

uzyskaniem magisterium u prof. Mieczysława Biernackiego z geometrii różniczkowej. Studiując i pracując równocześnie na stanowisku zastępcy asystenta w Katedrze Fizyki Doświadczalnej, zapewniał skromne utrzymanie założonej w 1947 r. z Marią z domu Radecka rodziny. Obie córki, którymi obdarowany został ten związek, Barbara i Ewa, podzieliły fascynację Ojca i ukończyły studia fizyczne.

Ten trudny początek nauki i pracy zdecydował o związaniu przez Profesora swoich losów z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej. Tu obronił w 1960 r. doktorat z fizyki doświadczalnej na temat termodyfuzji, wykonany pod kierunkiem znakomitego fizyka, jednego z Ojców Założycieli lubelskiego ośrodka fizyki, profesora Armina Teskego. I tu na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii uzyskał w 1965 r. kolejny stopień naukowy – doktora habilitowanego, tym razem z teoretycznej fizyki jądrowej, specjalizacji zupełnie nowej w Lublinie. Kolejno uzyskane tytuły naukowe profesora nadzwyczajnego (w 1972 r.) oraz zwyczajnego (w 1983 r.) były formalnym potwierdzeniem jego wysokiej i przebojem uzyskanej pozycji naukowej w polskiej fizyce jądrowej.

Profesor Stanisław Szpikowski stworzył praktycznie od podstaw Katedrę Fizyki Teoretycznej, przejmując jej kierownictwo w 1964 r. z obsadą jednej osoby ze stopniem

mii jako jego dziekan w trudnym okresie lat 1980–1981. Swoimi talentami dydaktyka obdzielał wszystkie lubelskie uczelnie, wykładając także w Wyższej Szkole Rolniczej (1951–1954), na Akademii Medycznej (1954–1956), na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (1960–1963) oraz Politechnice Lubelskiej (1984–1989). Spędził za granicą jako stypendysta i profesor wizytujący łącznie ponad 10 lat, wykładając i prowadząc badania na uczelniach angielskich, amerykańskich, włoskich i niemieckich. Oddawał się również dydaktyce szkolnej, nauczając

Fot. Instytutu Fizyki UMCS

Nadanie K. Dietrichowi doktoratu *honoris causa* UMCS, 22.10.1993 r.

doktora. Katedrą kierował nieprzerwanie aż do swojego przejścia na emeryturę w 1997 r. Stan kadrowy katedry w chwili przekazania następcom opiewał na siedmiu profesorów tytularnych, czterech doktorów habilitowanych oraz dziewięciu doktorów, a wszyscy oni byli Jego studentami lub uczniami. Pełnił również liczne, odpowiedzialne funkcje na Uniwersytecie. Był pierwszym i długoletnim dyrektorem Instytutu Fizyki UMCS w latach 1970–1978, organizował tę jednostkę od podstaw i wprowadzał tu wysokie wymogi jakości badań i dydaktyki, czego wymiernym znakiem było wręcz skokowe przyspieszenie procesu zdobywania stopni i tytułów naukowych przez pracowników Instytutu. Przewodził Wydziałowi Matematyki, Fizyki i Che-

fizyki w lubelskim Gimnazjum i Liceum Biskupim (popularnie nazywanym w Lublinie „biskupiakiem”) od 1957 r. aż do zamknięcia szkoły przez władze PRL w 1962 r. Pod Jego kierunkiem wykonano ponad 100 prac magisterskich z fizyki, ale najważniejsze – Profesor wypromował 10 doktorów fizyki, kilku późniejszych profesorów fizyki. Oddawał się również z dużym zaangażowaniem wspieraniu kształcenia nowych kadr naukowych, recenzując 34 prace doktorskie, 11 rozpraw habilitacyjnych oraz pisząc opinie na potrzeby 20 postępowań o tytuł i stanowisko profesora.

Profesor Stanisław Szpikowski opublikował łącznie ponad 90 oryginalnych prac naukowych poświęconych w większości teoretycznej fizyce jądrowej. Najwybitniejsze

Jego osiągnięcia badawcze są związane z wprowadzeniem do opisu struktur jądrowych pojęcia kwazispinu i teoriogrupowych metod analizy wzbudzeń jądrowych. Dokonał tego wspólnie ze znakomitym fizykiem brytyjskim Brianem Hiltonem Flowersem, późniejszym rektorem Imperial College i wicekanclerzem Uniwersytetu Londyńskiego, kluczową postacią dla rozwoju energii jądrowej w Wielkiej Brytanii i późniejszym lordem Flowersem. Intensywne badania w tym kręgu tematycznym zaowocowały wprowadzeniem do fizyki jądrowej nowego schematu klasyfikacyjnego stanów jądrowych (z Karlem T. Hechtem z Michigan State University w Ann Arbor) oraz rozwinie-

codzienności badacza fizyki, czym Profesor kontynuował świetne tradycje i wzorce zaszczerpione w Lublinie przez Armina Teskego. Składa się na nią również aktywne zaangażowanie w działalność Polskiego Towarzystwa Fizycznego (był przewodniczącym Oddziału Lubelskiego i organizatorem Zjazdu Fizyków w Lublinie w 1980 r.) oraz Lubelskiego Towarzystwa Naukowego.

Naturalną konsekwencją tej niezwykłej aktywności badawczej, organizacyjnej, nauczycielskiej i wychowawczej były liczne uhonorowania i wyróżnienia nagrodami rektora, Ministrów Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Energetyki i Energii Atomowej, a także Polskiego Towarzystwa Fizycznego.

Odznaczony został m.in. Krzyżami: Kawalerskim, Oficerskim i Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej, tytułem Zasłużonego Nauczyciela, a macierzysta Uczelnia uhonorowała Go Medalem Zasłużonego dla Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej.

Dzisiaj podczas radosnej i podniosłej zarazem uroczystości odnawiany jest doktorat Pana Profesora Stanisław Szpikowskiego, który przed pięćdziesięciu laty, po złożeniu uroczystego ślubowania z frazą *sed quo magis veritas propagetur et lux eius*, przyjął na siebie to niełatwe i wymagające zobowiązanie. Zagłębianie się w labirynty prawdy naukowej i odsłanianie nowych horyzontów wiedzy przed następcami potrzebuje ludzi oświeconych pasją poznawczą, potrzebuje ludzi porwanych i oddanych przygodzie odkrywania, ludzi wytrwałych w dążeniu do celu, mimo świadomości niełatwej i najeżonej trudnościami drogi realizacji w pełnym sprzeczności współczesnym świecie. Efekty wieloletniej obecności Pana Profesora Stanisława Szpikowskiego na Uniwersytecie i w akademii zaświadcza najdobitniej jak pięknie wypełniał tę misję, „by tym bardziej krzewiła się prawda i jaśniej błyszczało jej światło”.

Chylę czoło przed moim Nauczycielem i Mistrzem!

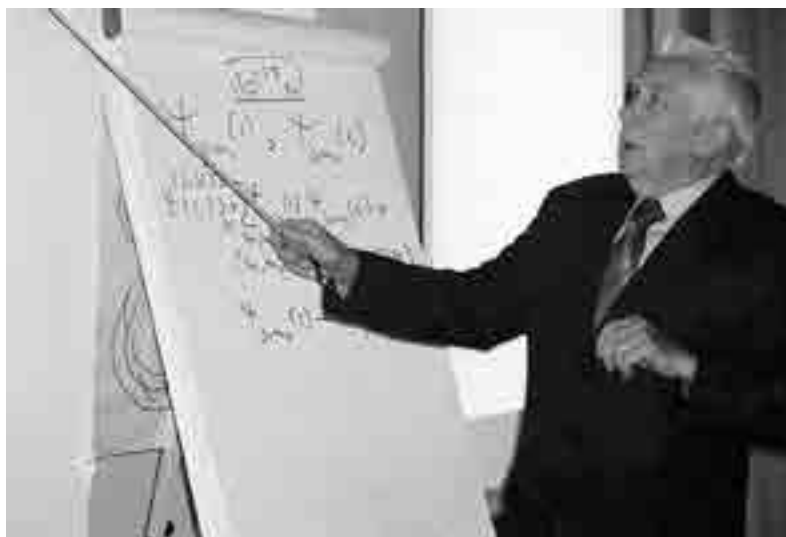
Wiesław Andrzej Kamiński

Prof. Stanisław Szpikowski w gronie znajomych naukowców, 1982 r.

ciem modelu oddziałujących bozonów (żargonowo: modelu IBM) do jego nowatorskiej postaci z jądrową supersymetrią. Położone zręby pod badania symetrii jądra atomowego kontynuowali uczniowie Profesora, co utrwaliło powszechne uznanie dla tej specjalizacji lubelskiego ośrodka fizyki.

Wielobarwną osobowość Profesora Stanisława Szpikowskiego uzupełnia aktywność związana z filozofią i metodologią nauki, a także z historią nauki i fizyki, owocująca ponad 50 ważnymi, pisanymi barwnym i z dużą kulturą języka artykułami, odbiegającymi daleko od

Prof. Stanisław Szpikowski podczas wykładu

ZMARŁ MGR ZBIGNIEW WICHROWSKI

W dniu 6 czerwca 2014 r. zmarł mgr Zbigniew Wichrowski, absolwent UMCS rocznik 1980, archeolog, dyrektor Muzeum Regionalnego w Kraśniku, oddziału Muzeum Lubelskiego.

Zbigniew Wichrowski wykazywał niezwykle szerokie zainteresowania naukowo-badawcze, wykraczające daleko poza zawodowe wykształcenie. Prowadzone przez Niego badania archeologiczne i historyczne na terenie Kraśnika i okolic obejmowały zakres od pradziejów (paleolit schyłkowy) po okres nowożytny i czasy najnowsze (I wojna światowa, dziedzictwo kultury żydowskiej). Studia nad rozwojem historycznym Kraśnika miały być podstawą doktoratu prowadzonego w UMCS. Stworzył inwentaryzację fotograficzną, opisową i rysunkową dawnego budownictwa miejskiego na terenie Kraśnika oraz dokumentację mogił polnych, zabytkowych cmentarzy i nagrobków. Był autorem planu badań naukowo-konserwatorskich zmierzających do pełnego rozpoznania osadnictwa pradziejowego i wczesnośredniowiecznego w okolicach Kraśnika. Jego głęboka wiedza była przez lata podstawą działalności kraśnickiego Muzeum i licznych wystaw organizowanych w tej placówce. Zbigniew Wichrowski uczestniczył w lokalnych inicjatywach kulturalnych i popularyzatorskich. Od lat 80. XX w. był aktywnym członkiem zarządu Kraśnickiego Towarzystwa Regionalnego, któremu prezesował m.in. w kadencji 1999–2000, oraz redaktorem naczelnym „Regionalisty”, organu KTR.

Zmarłego żegnają koledzy z lat studenckich oraz pracownicy Instytutu Archeologii UMCS w Lublinie.

GRAŻYNA ŻURKOWSKA (1944–2014)

„Przypominał płomyk świecy drgający na wietrze” – tak zakończyłem 30 lat temu /w wakacyjne miesiące 1984 r., w połowie czasów „stanu wojennego”/ nekrolog prof. Jakuba Litwina napisany do „Studiów Filozoficznych” po jego śmierci! Redakcja opublikowała nekrolog bez tego poetyckiego zakończenia. Dokładnie te same słowa można by zadedykować jego najzdolniejszej uczennicy, prof. Grażynie Żurkowskiej, związanej ze środowiskiem filozoficznym UMCS oraz Uniwersytetu Rzeszowskiego.

Należała do pokolenia, któremu obce było „dorabianie się”, zajmowanie stanowisk, kariera, profity. To pokolenie wychowywane było w duchu epoki, gdzie marzono o przemienianiu świata i wedle takiego ducha kształtowano ambicje. Liderem tego pokolenia w Lublinie był członek KOR, student medycyny Andrzej Klimowicz i jego żona Ewa. Nie była z charakteru działaczką społeczną, ale wyszła ze studentami na wiec marcowy w 1968 r. (uratował ją od zwolnienia z pracy ówczesny Rektor G. L. Seidler), w 1975 r. obroniła doktorat o filozofii historii A. Toynbeego, a potem wyjechała z mężem, który wnet zmarł, do Australii, by po przewrocie politycznym w Polsce 1989 r. jako żona poznanego w Australii działacza Solidarności przenieść się do stolicy Korei Południowej, Seulu, do Ambasady Polski w tym kraju. Po kilku latach powróciła do Polski, do pracy w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, w którym w 2006 r. obroniła dysertację habilitacyjną, poświęconą znanemu w Australii filozofowi, uchodzącemu Janowi Szrednickiemu.

W myśleniu była żarliwa i olśniewająca. W przyjaźni konsekwentna, wierna i ofiarna.

W ostatnich latach poświęciła się intensywnie budowaniu własnej filozofii, eksponując pojęcie radykalności. Ale nie chodziło o radykalność w sensie skrajności, zuchowości i maksymalizmu, ale o to

Archiwum Autora

Grażyna Żurkowska

znaczenie, które wiąże się ze słowem łacińskim *radicalis* /*radix*, *radicis*/ – korzeń. Nawiązywała do socjologicznej teorii „wykorzenienia” zbliżonej dla przewodniej idei buntów studenckich Marca ’68, czasów Jej buntowniczej młodości – teorii „alienacji”. Poszukiwała drogi, aby zakorzenienie człowieka w sobie i świecie było mocne i twórcze, kreującej życie w całej jego pełni. Z korzenia wyrasta roślina, czasem wielkie drzewo.

Była blisko wydania książki podsumowującej te badania i rozmyślenia. Miejmy nadzieję, że książka mimo tego się pojawi. Nie akceptujemy śmierci Grażyny. Nie zniknie ona z naszej pamięci i z kultury, ale jak zielona roślina będzie rosła nadal.

Stefan Symotiuk

Fot. Robert Frączek

Wręczenie Orła Jana Karskiego Rodzinie Kozielskich

JAN KARSKI. MISJA KOMPLETNA

W dniach 23–24 czerwca 2014 r. Zakład Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Wydziału Politologii UMCS, przy współpracy z Towarzystwem Jana Karskiego, zorganizował konferencję naukową „Jan Karski. Misja kompletna”.

Konferencja przypadła w setną rocznicę urodzin znanego na całym świecie polskiego dyplomaty. Stała się ona okazją do wspomnień oraz dyskusji nad rolą, jaką Jan Karski odegrał w powstrzymaniu tragedii Holokaustu. W konferencji uczestniczyli: rodzina Karskiego, jego przyjaciele i współpracownicy, przedstawiciele mniejszości żydowskiej, politycy, naukowcy i uczniowie lubelskich szkół średnich. Wśród gości z zagranicy znaleźli się: reprezentowany przez żonę, emerytowany profesor Harvardu i były doradca prezydenta Reagana Richard Pipes; znany internacjolog prof. Joshua Muravchik oraz dr Michael Szporer z Uniwersytetu w Maryland.

„Karski jest znany jako pierwsza osoba, która próbowała zwrócić uwagę świata zewnętrznego, a zwłaszcza Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych, na okropieństwo Holokaustu” – podkreślił prof. Richard Pipes w wy-

stąpieniu odczytanym pierwszego dnia konferencji przez żonę Irene. Tego dnia w Jeszowie Mędrców Lublina uczestnicy i goście konferencji wysłuchali jeszcze referatów wygłoszonych m.in. przez: dr. Michaela Szporera, prof. Jerzego Holzera oraz sekretarza Jana Karskiego Waldemara Piaseckiego.

Podczas spotkania uroczyście wręczono Nagrodę Orła Jana Karskiego dla prof. Richarda Pipesa (w jego imieniu nagrodę odebrała żona).

Druga część debaty, w bardziej kameralnym gronie miała miejsce w Nałęczowie. Jej uczestnicy, wśród nich Państwo Kozielscy (rodzina Jana Karskiego), w ramach Okrągłego Stołu, wspominali wątki biograficzne z życia Karskiego.

24 czerwca na placu przy pomniku Ofiar Getta Lubelskiego bliscy Jana Karskiego wspólnie z bp. Tadeuszem Pieronkiem i rabinem Michaeliem Schudrichem zasadzili pamiątkowy dąb im. Jana Karskiego.

Kolejnym punktem konferencji były obrady na Zamku Lubelskim. Przewodziła im prof. Iwona Hofman, kierownik Zakładu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej na Wydziale Politologii UMCS. Przybyłych gości powitali Rektor UMCS prof. Stanisław Michałowski oraz Prezydent Miasta Lublin dr Krzysztof Żuk. Następnie głos zabrali m.in. były Prezydent RP Aleksander Kwaśniewski, były student Karskiego prof. Joshua Muravchik, profesorowie Adam Redzik i Mariusz Maszkiewicz oraz poseł Ryszard Kalisz. Jan Karski pośmiertnie odznaczony został Medalem Paula Harrisa Rotary International. Nagrodę Orła Jana Karskiego odebrali: Aleksander Kwaśniewski, rodzina Kozielskich oraz Rotary International.

Kinga Smoleń

Archiwum Organizatorów Konferencji

Sadzenie dębu Jana Karskiego

NAJNOWSZE TRENDY WE WSPÓŁCZESNYM BIBLIOTEKARSTWIE AMERYKAŃSKIM

W dniu 20 maja 2014 r. w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UMCS gościła dr Beata Cessak-Obydzińska z Monterey County Free Libraries w Kalifornii (USA), która wygłosiła wykład pt. *Najnowsze tendencje we współczesnym bibliotekarstwie amerykańskim*. Spotkanie, wpisujące się w wiosenne wydarzenia związane z książką i biblioteką, począwszy od światowego dnia książki i praw autorskich, poprzez tydzień bibliotek, a na Warszawskich Targach Książki kończąc, stało się dobrą okazją do zapoznania studentów z doświadczeniami bibliotek amerykańskich. W spotkaniu uczestniczyli także pracownicy Instytutu oraz bibliotekarze z lubelskich placówek, m.in. Miejskiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego, Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. KEN oraz bibliotek uniwersyteckich.

Wystąpienie dr Cessak-Obydzińskiej dało możliwość porównania aktualnych przemian w polskim bibliotekarstwie ze zmianami zachodzącymi za oceanem, gdzie wyznaczane są nowe trendy w tej dziedzinie. Do niewątpliwie istotnych, szczególnie w odniesieniu do bibliotek publicznych, należą przekształcenia organizacyjne związane z zarządzaniem biblioteką. W wyniku kryzysu podejmowano rozmaite działania oszczędnościowe, co w sektorze bibliotek przyniosło pomysły łączenia placówek z innymi instytucjami czy próby prywatyzacji, które jednak okazały się nieudanymi rozwiązaniami i obecnie zaniechanymi. Do trwałych zmian

Fot. Kamil Siepiór

Dr Beata Cysak-Obydzińska

można natomiast zaliczyć właściwe dla bibliotek wszelkiego typu zwiększanie samoobsługi użytkowników czy postępującą automatyzację i komputeryzację procesów bibliotecznych. Jeszcze innym zjawiskiem jest odchodzenie od Klasyfikacji Dziesiątej Deweya jako zbyt skomplikowanej dla klientów bibliotek na rzecz z pozoru prostszych klasyfikacji znanych chociażby z księgarni, które jednak jako mniej precyzyjne w ostatecznym rozrachunku, przy znacznej liczbie tomów, utrudniają dotarcie do właściwej pozycji. Do ważnych tendencji należy promocja *Virtual Reference* niejednokrotnie opartego na outsourcingu, umożliwiającego korzystanie z informacji bibliotekarza, jeśli nie przez całą dobę, to przynajmniej przez znaczną jej część, przy likwidacji *reference desk*. Do ważnych zjawisk należy migracja zin-

tegowanych systemów bibliotecznych, rozwój mediów cyfrowych czy digitalizacja zbiorów specjalnych, np. prasy lokalnej, pozwalająca użytkownikom na korzystanie na odległość z wybranych zasobów. Jeszcze inne wyzwania dla bibliotek rodzi rozwój e-booków i związane z ich wypożyczaniem dylematy ekonomiczne i prawne¹.

Jednak, co podkreśliła dr Cessak-Obydzińska, obok wspomnianych trendów w ostatnim czasie uwidaczniają się jeszcze inne tendencje. Rozwój Internetu spowodował, że coraz częściej poszukujemy informacji w google czy yahoo zamiast zmagać się z profesjonalnymi bazami danych, poprzestając na co prawda powierzchownych, ale szybko odnalezionych danych. Podobnie rodzi się pytanie o efektywność bibliotecznych usług związanych z dostarczaniem filmów i muzy-

ki oferowanych niemałym nakładem pracy i finansów, w zestawieniu z konkurencyjnymi usługami wirtualnych wypożyczalni, proponujących za niewielką opłatą za pośrednictwem mediów strumieniowych dostęp do niemal wszystkich filmów i utworów muzycznych. Netflix – największa wypożyczalnia filmów na świecie ma znakomite rozeznanie rynku, działa za pośrednictwem tradycyjnej pocz-

i młodzieży w odrabianiu lekcji. Chętnie wspierają działalność klubów czytelniczych dających możliwość prowadzenia inicjowanych przez samych użytkowników dyskusji nad wybranymi książkami. Ponadto, ważna jest pomoc użytkownikom w wypełnianiu formularzy podatkowych, porady dotyczące informacji ekonomicznej i prawnej w określonym zakresie. Dla użytkowników w większości wyposa-

czyniania firmy w istotny sposób oddziałują na obieg książki, jej sprzedaż i zakupy i stopniowo zaczynają przekładać się na działalność bibliotek. Ogólniejsze trendy w handlu, w tym również w obszarze sprzedaży książek, spowodowały zmniejszenie liczby stacjonarnych księgarni, a ich miejsce, podobnie jak w przypadku innych towarów, zajął handel internetowy. Amazon założony w 1994 r. obecnie jako potentat na rynku wprowadził niewygodne dla wydawców praktyki (m.in. wymuszając opłaty za eksponowanie tytułów na witrynie internetowej) i aktualnie kontroluje amerykański rynek e-booków. Jednocześnie rezygnując z profesjonalnych recenzentów, polega na wpisach samych czytelników (?) rekomendujących określone pozycje, co często powoduje niemożność przebic się ambitniejszych tytułów. Jednocześnie firma m.in. dzięki księgarni systematycznie gromadzi niezbędne w biznesie cenne informacje o użytkownikach, ich gustach, zainteresowaniach i potrzebach. W przypadku bibliotek Amazon oferuje granty na zakupy książek, chociaż pieniądze można wydać wyłącznie w tej firmie. Wydaje się interesujące, z uwagi na rozwijający się w Polsce rynek e-booków i aktualnie zachodzące przekształcenia na rodzimym rynku wydawniczym, w jakim kierunku pójdą zmiany i jakie będą skutki dla naszych bibliotek i kultury.

Wystąpienie referentki, wsparte licznymi przykładami z praktyki i prezentacjami, wzbudziło duże zainteresowanie słuchaczy i stało się okazją do żywej wymiany poglądów. Cieszy udział licznie przybyłych studentów, którzy mieli sposobność wzbogacić swoją wiedzę o doświadczenia praktyka.

Dr hab. Anna Dymmel
Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

1. B. Cessak-Obydzińska, *Nowe trendy w amerykańskim bibliotekarstwie publicznym*, w: *Kultura, historia, książka*, pod red. A. Dymmel, B. Rejakowej, Lublin 2012, s. 415–434.

Fot. Agnieszka Kida

Słuchacze wykładu

ty i Internetu, ma doskonałą ofertę dla różnych grup użytkowników, również dla dzieci, co ważne udostępnianą legalnie, dzięki czemu zyskała tak wielką popularność. Podobnie iTunes store – sklep online utworzony przez Apple Inc., mający w ofercie kilkanaście milionów piosenek zdominował światową sprzedaż muzyki przez Internet.

Rodzi się więc pytanie: do czego w takim razie biblioteki są potrzebne? Bibliotekarze jako specjaliści od informacji są niezbędni jak nigdy dotąd, posiadając profesjonalne narzędzia opracowania, selekcji i oceny informacji. Do ważnych usług bibliotecznych należy też działalność związana z praktykami *information literacy*, ponadto amerykańskie biblioteki publiczne prowadzą naukę czytania (!), szczególnie wśród dorosłych lub cudzoziemców, czy pomagają dzieciom

żonych we własne laptopy istotny jest dostęp na terenie biblioteki do wi-fi i drukarek. Biblioteki odgrywają też niemałą rolę w organizowaniu dostępu do informacji związanej z lokalną historią, ułatwiając mieszkańcom zainteresowanym poszukiwaniami genealogicznymi odnaleźć ważne dane dotyczące historii własnej rodziny.

Szczególne znaczenie w kształtowaniu funkcji biblioteki odgrywają nie tylko potrzeby użytkowników i rozwój technologii, ale i przemiany zachodzące na rynku wydawniczym. Odnosząc się do aktualnej sytuacji, referentka zwróciła uwagę na działalność książkowego giganta – firmy Amazon. Amazon.com, znany czytelnikom jako największa wirtualna księgarnia, w istocie jest sklepem sprzedającym wszystko – jedynie 7% dochodów pochodzi ze sprzedaży książek. Niemniej, po-

BIBLIOTEKA CZĘŚCIĄ „PLANETARNEGO UKŁADU UCZELNI” CZY POZOSTAJĄCA POZA ORBITĄ PRZESTRZENI AKADEMICKIEJ?¹

To pytanie zostało postawione na konferencji „Biblioteka w czasie – czas w bibliotece” zorganizowanej przez Bibliotekę Główną UMCS w dniach 25–26 września 2014 r. Podczas pięciu sesji tematycznych: Biblioteka w perspektywie kulturowej; Biblioteka akademicka w uczelni; Biblioteka w perspektywie czasu; Biblioteka obszarem pamięci; Czas w bibliotece przedstawiono 33 referaty. Prelegenci reprezentowali instytuty bibliotekoznawcze Uniwersytetów: Warszawskiego, Jagiellońskiego, Śląskiego, Jana Kazimierza w Bydgoszczy, Marii Curie-Skłodowskiej, a także Bibliotekę Narodową, Bibliotekę PAN w Gdańsku, Bibliotekę Raczyńskich w Poznaniu.

Najliczniejszą grupę referentów stanowili praktycy bibliotekarstwa z bibliotek uniwersyteckich: Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Śląskiego, Uniwersytetu Szczecińskiego, Uniwersytetu w Białymstoku, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie i bibliotek uczelni specjalistycznych: Uniwersytetu Ekonomicznego i Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Politechniki Łódzkiej, Politechniki Częstochowskiej, Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie, Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu.

Przedmiotem wystąpień były zagadnienia dotyczące bibliotek różnego typu, działających w rozległej perspektywie czasowej: królewskich, intelektualistów i pisarzy, klasztornych, mieszczańskich (biblioteka Jana Uphagena z XVIII w.), publicznych, jak Biblioteka Raczyńskich, Biblioteka Miejska w Essen czy emigracyjna biblioteka na Batignolles i bibliotek akademickich. Wieloaspektowe podejście do problematyki funkcjonowania bibliotek objęło zarówno ocenę ich roli jako miejsc pracy intelektualnej i roli w kulturze, jako depozytoriów pamięci i tradycji, jako przedmiotu badań naukowych, także jako miejsc realizacji różnych form aktywności. Podjęto też rozważania nad wizją bibliotek nakreśloną przez intelektualistów i pisarzy, takich jak Umberto Eco, Jorge Borges, Carlos Dominguez, Thierry Debroux.

Przedstawione referaty pozwoliły wnioskować, iż księgownice zawsze reprezentowały charakter i poziom kultury duchowej i materialnej swoich czasów. Ocze-

Fot. Lidia Jarska

Konferencję otworzył prorektor UMCS prof. dr hab. Ryszard Dębicki

kiwania biblioteki „na miarę czasów” odniesiono do współczesności. Analiza „drogi bibliotek w czasie” wielokrotnie prowadziła ku współczesności. Tym bardziej rozważania nad „czasem w bibliotece” stanowiące niejako drugi biegun takiego podejścia posłużyły określeniu roli i miejsca tych instytucji w realiach XXI w. Podczas sesji „Biblioteka akademicka w uczelni” i „Czas w bibliotece” ukazano, w jaki sposób instytucje te wywiązują się z zadań wynikających

Fot. Lidia Jarska

Od prawej: Dyrektor Bogusław Kasperek, Urszula Pośłada, Grzegorz Szczypa

z aktualnych potrzeb użytkowników. Książnice naszych czasów, realizując ideę biblioteki otwartej, wydłużyły czas udostępniania zbiorów w fizycznej przestrzeni, stały się dostępne w przestrzeni generowanej komputerowo, stworzyły warunki bezpośredniego dostępu do zbiorów drukowanych. Ich aktywność została ukierunkowana na zbudowanie nowoczesnej przestrzeni pracy – naukowców, studentów, bibliotekarzy, ale też tworzenie miejsc spędzania wolnego czasu, określanych jako trzecie miejsce². Podczas konferencji przedstawiono wiele projektów adresowanych także do osób spoza środowiska akademickiego. Zwracano uwagę na działania służące integracji bibliotek akademickich z ich macierzystymi instytucjami. Przedstawiono poczynania organizacyjne, merytoryczne, informatyczne. Wykazano, że biblioteka akademicka może pełnić funkcję integrującą ludzi określonej grupy lub kilku środowisk.

Na pytanie o to, czy biblioteka jest częścią „planetarnego układu uczelni”, odpowiadano twierdząco, wskazując na konieczność wzajemnych powiązań służących nauce i rozwijaniu społeczeństwa wiedzy, gdzie biblioteka wypełnia zadania mediatora budującego zasoby wiedzy, uczącego wartościowania i selekcji informacji, promującego wiedzę i działalność swojej uczelni. Próba określenia miejsca biblioteki w uczelni poprzez wskazanie jej aktywności to zaledwie jeden wątek tego wieloaspektowego zagadnienia. Ocena odbioru usług bibliotecznych może dać odpowiedź, w jakim stopniu potencjał książki zostaje wykorzystany przez środowisko użytkowników.

Stanisława Wojnarowicz

1. K. Jazdon, A. Szulc, *Biblioteka częścią „planetarnego układu uczelni” czy pozostająca poza orbitą przestrzeni akademickiej, na przykładzie działań biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu*.

2. R. Oldenburg, *Celebrating the Third Place: Inspiring Stories about the „Great Good Places” at the Heart of Our Communities*, Marlowe & Company, 2000.

Fot. Robert Zajkowski

KONFERENCJA NT. RYNKU FINANSOWEGO

Sektor finansowy kilkakrotnie przerasta rozmiarami dokonywanych w jego ramach transakcji sferę realną gospodarki. Nieustannie dochodzi w nim do powstawania innowacji, które wymagają wprowadzania regulacji zapewniających bezpieczeństwo funkcjonowania rynku, ale także interpretacji naukowej. Tej problematyce poświęcona była XIV Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Rynek finansowy”, zorganizowana w dniach 9–11 czerwca 2014 r. w Kazimierzu Dolnym przez Katedrę Bankowości, Zakład Zarządzania Finansami Podmiotów Gospodarczych oraz Zakład Rynków Finansowych. Odzwierciedleniem rangi spotkania było niewątpliwie to, że patronatem objęli je Wojewoda Lubelski, Komitet Nauk o Finansach PAN, Związek Banków Polskich oraz Biuro Informacji Kredytowej. W konferencji wzięli udział pracownicy naukowcy czołowych krajowych ośrodków naukowych specjalizujących się w problematyce finansów oraz praktycy z Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, Związ-

ku Banków Polskich i Biura Informacji Kredytowej.

Problematyka 42 wygłoszonych referatów dotyczyła m.in. walut wirtualnych, pieniądza elektronicznego, płatności mobilnych, kierunków i sposobów lokowania nadwyżek finansowych przez inwestorów indywidualnych, finansowania banków za pomocą instrumentów dłużnych, wyceny aktywów finansowych, działalności ubezpieczeniowej, działalności funduszy *venture capital* i *private equity*, zaufania do banków i kierowania się przez nie zasadami społecznej odpowiedzialności biznesu, systemów wynagradzania w bankach, zastosowania metod statystycznych i ekonometrycznych w finansach. Godny podkreślenia jest fakt zorganizowania jednej z sesji z referatami przygotowanymi przez studentów Wydziału Ekonomicznego. Dorobek naukowy konferencji opublikowany zostanie w „Annales UMCS” Sectio H, zeszyty 2 i 3 oraz odrębnym tomie zawierającym referaty studentów.

Jerzy Węclawski

S JAK SPEKTROSKOPIA CZYLI BARWY SZCZĘŚCIA

Kolor niebieski kojarzony bywa z tęsknotą czy smutkiem, zielony z nadzieją, a czerwony z radością czy spełnieniem. Być może, ktoś ma w pamięci inne skojarzenia barw, przypisane do innych stanów ducha i emocji. Powiedzieć mogą tylko, że z pewnością przez te wszystkie „barwy ducha” przechodziliśmy w naszej wieloletniej wędrówce, którą często nazywamy karierą akademicką. Ogromną część tego czasu spędziliśmy w laboratoriach spektroskopii molekularnej, gdzie często panuje półmrok, za to pięknie wydobywają się wszystkie barwy światła. Jeszcze nie tak dawno temu pracownie te nie były najlepiej wyposażone i na jakość wyników staraliśmy się zapracować entuzjazmem i pomysłowością. Nie zawsze okazywało się to substytutem wystarczającym. Na szczęście, dzięki przyjacielskim relacjom z ko-

legami z zachodnich laboratoriów, nie stanowiło to istotnego ograniczenia w rozmachu stawianych Naturze pytań, przekuwających się w konkretne plany eksperymentów oraz ich realizację. Pakowaliśmy swoje próbki i lecieliśmy. Niektórzy z nas już nie wracali do domu. Wspaniałe były te ich laboratoria, no i życie nieco łatwiejsze, ale dzisiaj nie o tym.

Gdyby jeszcze kilka lat temu powiedział mi ktoś, że będziemy mieli u nas pracownie wyposażone nawet lepiej od tych odwiedzanych przez nas tak chętnie zagranicznych laboratoriów, nie uwierzyłbym, chociaż jestem z natury optymistą. Dzięki ostatniej fali grantów ze środków europejskich laboratoria naszych marzeń mają dziś konkretne ściany, okna i drzwi w budynku mojego Instytutu. Nie muszę pisać, jak bardzo nas to cieszy (wskaźnik radości na polu czerwonym). Fanta-

stycznym doświadczeniem było również aplikowanie o te środki, przygotowywanie przetargów, zakupy sprzętu, adaptacje pomieszczeń, instalacje aparatury itd. Mogliśmy poczuć, że my, tęskniący za dostępem do tej aparatury jej przyszli użytkownicy, wraz z naszymi władzami, wraz z administracją „gramy wszyscy w jednej drużynie”. Na konferencjach, obronach prac doktorskich czy też spotkaniach z kolegami z innych ośrodków, przy kawie, wodzie niegazowanej i herbacie, gdy wcześniej czy później dochodzi do etapu narzekania na administrację, biurokrację, procedury itp., ja mówię z uśmiechem, że mam zupełnie inne doświadczenia. Wraz z moimi współpracownikami, za tę wspólnotę poczucia celu oraz za „granie na tę samą bramkę” wszystkim bardzo, bardzo serdecznie DZIĘKUJEMY!

Wiesław I. Gruszecki

Fot. Wojciech Grudziński

Fot. Paweł Wnuk

Częściowy wykaz aparatury badawczej zainstalowanej w Zakładzie Biofizyki, Instytutu Fizyki UMCS w Lublinie

Zestaw mikroskopowy obrazowania czasów życia fluorescencji FLIM (MicroTime 200 z firmy PicoQuant, Niemcy) sprzężony z mikroskopem sił atomowych AFM (z firmy JPK, Niemcy). System jest wyposażony w 6 laserów impulsowych, w tym laser femtosekundowy (z firmy Coherent, USA).

Mikroskopowy zestaw ramanowski (inVia z firmy Renishaw, UK) sprzężony z mikroskopem sił atomowych AFM (z firmy JPK, Niemcy). System bazujący na 4 liniach laserowych.

Czasoworozdzielczy spektrometr fluorescencyjny (FluoTime 300 z firmy PicoQuant, Niemcy) wyposażony w 4 lasery impulsowe.

Spektrofluorymetr do pomiarów fluorescencji stacjonarnej (Eclipse z firmy Varian, Australia).

Spektrometry absorpcyjne w obszarze IR typu FTIR (Vector 33 z firmy Bruker, Niemcy oraz Nicolet iS50R z firmy Thermo Scientific, USA).

Absorpcyjne spektrofotometry w obszarze UV-Vis (Cary 50 z firmy Varian, Australia oraz HP8453 z firmy Agilent, USA).

Spektrometr dichroizmu kołowego CD (Chirascan plus z firmy Applied Photophysics, UK).

Mikrokalorymetr typu DSC (MicroCal VP-Capillary DSC z firmy GE Healthcare, USA).

Zestawy chromatograficzne typu HPLC (z firm Shimadzu oraz Gilson), ultrawirówka, zestawy do elektroforezy i inne.

ZASADY PRAWA W GAŁĘZIOWEJ STRUKTURZE SYSTEMU PRAWA

12 czerwca 2014 r. w sali Rady Wydziału Prawa i Administracji odbyła się Wydziałowa Konferencja Naukowa pt. „Zasady prawa w gałęziowej strukturze prawa”, wpisująca się w obchody 70-lecia Uniwersytetu oraz 65-lecia Wydziału Prawa i Administracji. Patronat nad spotkaniem objął Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS.

Ideą przyświecającą organizatorom – Katedrze Teorii i Filozofii Prawa pod kierunkiem prof. dr. hab. Leszka Leszczyńskiego – była integracja nauk prawnych w zakresie instytucji i konstrukcji prawnych o charakterze ogólnosystemowym, obecnych w różnych gałęziach prawa zarówno na poziomie regulacji normatywnych, jak również w praktyce decyzyjnej, zwłaszcza orzecznictwie sądowym.

Koncepcja Konferencji, która w zamyśle organizatorów ma stać się wydarzeniem cyklicznym, zakłada integrację ujęcia teoretycznoprawnego z dorobkiem szczegółowych nauk prawnych (dogmatyk prawniczych) oraz zbliżenie ujęć pomiędzy poszczególnymi dogmatykami, które poruszając się na gruncie poszczególnych gałęzi prawa, niekiedy nie pozostają między sobą w ścisłej komunikacji.

Przedmiotem dyskusji w ramach spotkania były zasady prawa, które jako konstrukcja międzygałęziowa

stanowią aksjologiczne podwaliny systemu prawa, odzwierciedlając wartości preferowane przez prawodawcę.

Program konferencji obejmował pięć paneli, w ramach których uczestnicy wygłosili 20 referatów, koncentrując się na wybranych aspektach obowiązywania i stosowania zasad prawa. W ramach pierwszego panelu poruszono kwestie o charakterze zasadniczym związanym z funkcjonowaniem zasad prawa w ramach krajowego prawa konstytucyjnego oraz prawa międzynarodowego i prawa UE. Moderatorem tej części był prof. dr hab. Leszek Leszczyński. W drugim panelu, prowadzonym przez prof. dr hab. Annę Przyborowską-Klimczak, referenci poddali analizie problematykę zasad prawa w wybranych subgałęziach prawa publicznego. Kolejne dwie części konferencji poświęcone zostały zagadnieniom zasad prawa w ramach prawa cywilnego i karnego. Skoncentrowano się w pierwszej kolejności na za-

Fot. Dominik Firkowski

gadnieniach materialnych, a następnie procesowych. Przewodnictwo tych paneli objęli prof. dr hab. Mirosław Nazar oraz prof. dr hab. Andrzej Korybski. Ostatnią grupę referatów stanowiły te poświęcone wybranym zagadnieniom procedury administracyjnej i sądowej z punktu widzenia stosowania zasad prawa. Moderatorem tego panelu był dr B. Liżewski. Na zakończenie prof. dr hab. Leszek Leszczyński dokonał podsumowania prowadzonych dyskusji, a zamykając konferencję, zaprosił wszystkich uczestników na kolejne spotkanie.

Mgr Adam Szot

SKWER JÓZEFA CONRADA W ZAKOPANEM

W dniu 1 lipca 2014 r. odbyły się w Zakopanem uroczystości upamiętniające 100-lecie pobytu Josepha Conrada w tym mieście połączone z nadaniem jego imienia skwerowi nad potokiem Bystra przy hotelu Starmy (w którym przebywał Conrad). W towarzyszącej tym uroczystościom sesji referaty wygłosili: prof. dr hab. Wiesław

Krajka (kierownik Zakładu Studiów Conradoznawczych w Instytucie Anglistyki) – referat pt. „Joseph Conrad a Polska i Zakopane” oraz prof. dr hab. Anna Brzozowska-Krajka (Zakład Historii Literatury Polskiej Instytutu Filologii Polskiej) – referat pt. „Góralski bohater w twórczości Conrada”.

Anna Brzozowska-Krajka

Fot. Szymon Zatorski

Odsłonięcie przez prof. dr hab. Annę Brzozowską-Krajkę tablicy z nazwą skweru Josepha Conrada Korzeniowskiego w Zakopanem

Fot. Agnieszka Goral

Uczestnicy Konferencji

WIZYTA Z WIZĄ

Na pytanie o trudności w uzyskaniu białoruskich wiz odpowiem od razu: nie było żadnych. W Konsulacie Białorusi w Białej Podlaskiej wydano nam je bezpłatnie i od ręki, życząc miłej podróży do Mińska. Spokojnie było też na granicy polsko-białoruskiej. W tym roku Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Polsko-białoruskie związki kulturowe, literackie i językowe” odbyła się po raz 23.

Ta jedna z najważniejszych polsko-białoruskich konferencji naukowych co roku odbywa się po innej stronie granicy: w Polsce lub na Białorusi. Tradycję dwustronnych spotkań ludzi nauki zapoczątkowali zasłużeni dziś białoruszeniści: prof. Elżbieta Smułkowa i prof. Aleksander Barszczewski z Uniwersytetu Warszawskiego oraz prof. Adam Maldzis z Mińska. Wiele lat temu nawet nie przypuszczali, że znajdą swoich naśladowców, którzy konferencję poświęconą kontaktom polsko-białoruskim wprowadzą w XXI w. Pierwsze sesje odbyły się w Warszawie, następne – w Białowieży i Brześciu, ubiegłoroczna – w Lublinie. W tym roku organizatorami sympozjum, które odbyło się w dniach 27–28 czerwca, był Wydział Filologiczny Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego, stowarzyszenie Międzynarodowa

Asocjacja Białorusutenistów oraz Instytut Polski w Mińsku. W spotkaniu wzięło udział ponad 40 naukowców z Polski (Warszawy, Lublina, Białegostoku, Opola), Białorusi (Mińska, Mohylewa), Rosji (Tomsk) i Niemiec (Oldenburga).

Uczestników konferencji przywitał dziekan Wydziału Filologicznego BUP, prof. Iwan Rouda, który podkreślił, że współpraca polskich i białoruskich środowisk akademickich rozpoczęła się po uzyskaniu przez Białoruś niepodległości i trwa

Fot. Agnieszka Goral

Obrady plenarne prowadzą prof. Iryna Bahdanowicz z BUP w Mińsku i prof. Michał Sajewicz z UMCS

Fot. Agnieszka Goral

Referat czyta dr Radosław Kaleta z Uniwersytetu Warszawskiego

nieprzerwanie od początku lat 90. ubiegłego wieku. Na przestrzeni kilkudziesięciu lat jeszcze nie zdarzyło się, żeby któraś ze stron – polska lub białoruska – nie dotrzymała podpisanych przed laty umów i zobowiązań.

Wagę kontaktów akademickich między

środowiskiem polskim i białoruskim podkreślał także prof. Michał Kaściuk, przewodniczący Zarządu Głównego Międzynarodowej Asocjacji Białorusutenistów, który w swoim wystąpieniu zastanawiał się, jak

to możliwe, że środowiskom polskim i białoruskim udaje się niezmiennie, od 23 już lat, spotykać w różnych miastach Europy Środkowo-Wschodniej na konferencji naukowej poświęconej tym związkom kulturowym. Te spotkania naukowe były i są możliwe dzięki dwóm czynnikom: po pierwsze, po obu stronach granicy są naukowcy, którzy z pasją rozwijają i pielęgnują wzajemne kontakty naukowe. Po drugie, problematyka podejmowana na corocznych konferencjach jest na tyle obszerna, że aż niewyczerpalna.

W części plenarnej uczestnicy konferencji wysłuchali pięciu referatów, z których każdy poświęcony był innej problematyce. W drugiej części konferencji pracowały trzy sekcje: literaturoznawcza, językoznawcza i historyczno-kulturoznawcza. W każdej wygłoszono kilkanaście referatów.

W konferencji uczestniczyło czterech pracowników Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS. W części plenarnej wystąpił prof. Michał Sajewicz, dyrektor Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS, kierownik Zakładu Białorutenistyki, który mówił o rejestrze pomiaru włócznie z 1560 r. jako najstarszym źródle wiedzy o imiennictwie XVI-wiecznych mieszkańców miasta Kleszczele i okolic na Podlasiu. Sekcji literaturoznawczej przewodniczył prof. Siarhiej Kawalou, który wystąpił z referatem pt. „Dramaturgia białoruska XX–XXI wieku: badania, tłumaczenia, publikacje”. W sekcji językoznawczej wystąpiły dr Jadwiga Kozłowska-Doda, która zaprezentowała formy rodzajowe we współczesnej publicystyce białoruskiej oraz dr Agnieszka Goral, która swoje wystąpienie poświęciła formantom słowotwórczym obcego pochodzenia w językach wschodniosłowiańskich.

Zbiór materiałów konferencyjnych ukaże się w następnym roku. A jubileuszowa, 25. konferencja z cyklu „Polsko-białoruskie związki kulturowe, literackie i językowe”, już za dwa lata. I znowu wypada po stronie białoruskiej...

Agnieszka Goral

Fot. Krzysztof Trojan

Prelegenci oraz uczestnicy konferencji

WSPÓŁCZESNE WYZWANIA KREATYWNOŚCI

W dniach 11–12 czerwca 2014 r. na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Współczesne wyzwania kreatywności”, zorganizowana przez Wydział Filozofii i Socjologii UMCS oraz Wydział Pedagogiki i Psychologii UMCS. Spotkanie miało charakter interdyscyplinarny, zaprezentowano bowiem różne koncepcje kreatywności oraz dzielono się doświadczeniem związanym z działaniami na rzecz rozwoju kreatywności i kształtowania postaw kreatywnych.

Uczestnikami konferencji byli przedstawiciele różnych nauk i dyscyplin, m.in. takich jak: filozofia, pedagogika, psychologia, socjologia, muzykologia, ekonomia, organizacja i zarządzanie oraz prawo. Wzięli w niej udział naukowcy i studenci z kilkunastu ośrodków akademickich z Polski oraz doktorantka z Ukrainy (Uniwersytet Narodowy im. W. N. Karazina w Charkowie). Organizatorzy stworzyli możliwość prezentacji (i konfrontacji) różnych aspektów, opcji oraz perspektyw pojmowania twórczości i kreatywności. W dobie rozwoju nowoczesnej gospodarki opartej na kreatywności i wiedzy niezbędne jest bowiem podejmowanie dzia-

łań na rzecz wzmocnienia postaw twórczych oraz wypracowania odpowiedniego, prokreatywnego i proinnowacyjnego modelu wychowania i edukacji jednostek oraz grup.

Wygłoszone podczas konferencji referaty dotyczyły:

- Obszarów kreatywności: zaprezentowano analizy wskazujące na osobliwości kreatywności w różnych obszarach (w nauce, sztuce, technice, gospodarce, biznesie, polityce);
- Mechanizmów kreatywności: przedstawiono modele teoretyczne i koncepcje dotyczące mechanizmów kreatywności i twórczości;
- Wartości kreatywności: dokonano analiz wskazujących na pozytywne i negatywne, zamierzone i niezamierzone, budujące i niszczące jednostkę oraz społeczności cechy kreatywności;
- Podmiotu sprawczego: analizowane były cechy stymulujące oraz hamujące kreatywność;
- Społecznych kontekstów kreatywności: zaprezentowane zostały analizy dotyczące społecznych i kulturowych uwarunkowań kreatywności (społeczno-kulturowych stymulatorów i barier kreatywności oraz działalności twórczej).

Dr hab. Jolanta Zdybel

Badania na Górcie Chełmskiej – ekipa archeologów z prof. Andrzejem Buko i dr. Tomaszem Dzieńkowskim (w środku)

ARCHEOLOG NA MEDAL

Dr Tomasz Dzieńkowski z Instytutu Archeologii otrzymał z rąk Agaty Fisz – Prezydent Miasta Chełm medal pamiątkowy przyznany w uznaniu podejmowanych działań i inicjatyw na rzecz kultury i historii Chełma. Wręczenie archeologom okolicznościowych nagród odbyło się 21 września 2014 r. w ramach wydarzeń towarzyszących nadaniu imienia księcia halickiego Daniela Romanowicza skwerowi przy ul. Lubelskiej w Chełmie.

Teren w centrum miasta zlokalizowany przy cerkwi pw. św. Jana Teologa był przedmiotem badań archeologicznych, w czasie których natrafiono m.in. na mury dawnej bramy miejskiej. Książę Daniel Romanowicz (ok. 1201–1264) rządził

zjednoczonymi przez siebie ziemiami Rusi Halicko-Wołyńskiej z rezydencji w Chełmie, czyniąc go stolicą książąt halickich, a następnie Księstwa Chełmsko-Bełzkiego. W 1253 r. po zawarciu unii z Rzymem przyjął koronę od legata papieskiego w Drohiczyźnie.

Dr Tomasz Dzieńkowski od lat prowadzi samodzielnie badania i studia nad osadnictwem ziemi chełmskiej oraz uczestniczy w naukowych międzynarodowych zespołach koordynowanych przez Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie, zorganizowanych np. do interdyscyplinarnych

prac przy wieży w Stołpiu, której historia także jest związana z Danielem Halickim, czy od kilku lat prowadzonych kompleksowych badań archeologicznych na Górcie Chełmskiej, na której stoi bazylika, a w średniowieczu funkcjonował dwór ruskich książąt z dynastii Romanowiczów – Romana i Daniela. Dr Dzieńkowski kieruje obecnie dwuletnim projektem „Horodysko. Od epoki kamienia do wczesnego średniowiecza (opracowanie materiałów z badań archeologicznych 2004–2005)”, który jest finansowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (por. WU 2014, nr 2 (202), s. 40).

Wśród wyróżnionych naukowców znaleźli się ponadto prof. dr hab. Andrzej Buko z IAE PAN, mgr Stanisław Gołub z Chełma oraz prof. Mikołaj Bewz, doc. Jurij Łukomski i doc. Wasyl Petryk z Instytutu Konserwacji Zabytków Wydziału Architektury Politechniki Lwowskiej. W uroczystościach zorganizowanych przez Urząd Miasta Chełm, Chełmską Bibliotekę Publiczną im. M. P. Orsetti, Chełmski Dom Kultury oraz Muzeum Ziemi Chełmskiej im. W. Ambroziewicza uczestniczyli m.in. Iwan Hrycak, Konsul Generalny Ukrainy w Lublinie, Stanisław Adamiak, Konsul Honorowy Ukrainy w Chełmie, ks. mitrat Jan Łukaszuk, proboszcz parafii prawosławnej pw. św. Jana Teologa, przedstawiciele Fundacji Partnerstwo i Współpraca w Chełmie oraz Towarzystwa Ukraińskiego. Z tej okazji został zrealizowany z inicjatywy Chełmskiego Domu Kultury film pt. *Gród imieniem Chełm*, prezentujący sylwetkę księcia Daniela Romanowicza oraz początki miasta. O książęcej rezydencji na Wysokiej Górcie opowiadają archeolodzy i historycy, podkreślając, że rozmach budowli zadziwia dzisiejszych badaczy, rodząc skojarzenia z wielkimi zabytkami Włoch i Grecji.

Plany i zamierzenia naukowe dr. Tomasza Dzieńkowskiego oraz jego działalność popularyzatorska dają pewność trwałego wpisania się UMCS w badania nad „miastem pogranicza”. (uk)

GALA MISTRZA MOWY POLSKIEJ I KUŹNI MISTRZA MOWY POLSKIEJ

29 września 2014 r. w Teatrze Miejskim im. W. Gombrowicza w Gdyni odbyła się uroczysta Gala Mistrza Mowy Polskiej i Kuźni Mistrza Mowy Polskiej. CJKP UMCS reprezentowane było przez zastępcę dyrektora dr Annę Dunin-Dudkowską, która z rąk dzienni-

karki Beaty Tadli i abp. Tadeusza Gocłowskiego odebrała nominację do Kuźni Mistrzów Mowy Polskiej. Kapituła w składzie: prof. Halina Zgólkowa, prof. Jan Mazur, prof. Bolesław Faron i prof. Adam Bednarek przyznała główne nagrody następującym laureatom: Zofia Kucówna – aktorka

teatralna i telewizyjna, pisarka; Edward Marszałek – rzecznik prasowy Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Krośnie; Szymon Sędrowski – aktor teatralny i telewizyjny; Walery Tankiewicz – członek zarządu Portu Morskiego w Gdyni.

Anna Dunin-Dudkowska

Fot. Andrzej Kokowski

Drewniane stele na cmentarzu w Nidzie – tak mogły wyglądać cmentarze starożytne

KONFERENCJA KAFU W NIDZIE

Jak co dwa lata, w dniach od 12 do 15 czerwca 2014 r., tym razem w Nidzie na Litwie odbywała się kolejna Konferencja Naukowa Kommission zur Erforschung von Sammlungen archäologischer Funde und Unterlagen aus dem nordöstlichen Mitteleuropa (KAFU). Obradowano na temat „Horizons of Archival Archaeology” na podstawie 12 referatów wygłoszonych przez archeologów: polskich, niemieckich, rosyjskich, litewskich i łotewskich. Na posiedzeniu członków stałych Komisji przyjęto sprawozdania ze stanu badań w poszczególnych regionach¹, m.in. przedstawiony był interdyscyplinarny lubelski projekt o studiach nad obecnością informacji o odkryciach archeologicznych w prasie codziennej dostępnej na terenie dawnej prowincji Grenzmark Posen-Westpreussen, realizowany przez Instytut Archeologii i Instytut Germanistyki UMCS z dotacji Narodowego Centrum Nauki (Nr B/HS3/06407); oraz przyjęto dwóch pierwszych Członków Korespondentów – dr. Jarosława Rolę z Piły i dr. Hansa-Ulricha Vossa z Frankfurtu nad Menem. Decyzją zgromadzenia wskazano też miejsce

Fot. Andrzej Kokowski

Typowa, płaskodenna łódź kurońskich rybaków (XIX/XX w.)

następnej konferencji – Lublin. To wyraz uznania dla efektywności projektów realizowanych w UMCS, ale również wielka odpowiedzialność i równie wielkie wyzwanie czekające nas w roku 2016. Zgodnie z regułą Konferencji, pierwsza jej część poświęcona jest zawsze referatom podsumowującym etapy rekonstrukcji i analizy zasobów archiwalnych; natomiast druga daje szansę prezentacji najważniejszych projektów badawczych realizowanych przez gospodarzy. To unikatowa szansa dla promowania własnych osiągnięć, którą rzecz jasna, w interesie Uczelni, musimy skutecznie wykorzystać.

Atrakcją spotkania był objazd stanowisk archeologicznych i najbardziej atrakcyjnych miejsc Mierzei Kurońskiej. Ta żyjąca trzymiesięcznym sezonem turystycznym część Litwy ujmuję malowniczością krajobrazu i pięknem rybackich osad. Atrakcją są tujejsze Muzea: Tomasza Manna, Historii Miasta Nida, Pracownia Artystyczna zmarłego właśnie Eduardasa Jonušasa, autora interesujących rekonstrukcji steli na lokalnym cmentarzu, czy muzeum w cukierkowym Juodkrante (Schwarzort), gdzie znajdują się kopie słynnego znaleziska bursztynowych figurek z końca neolitu początku epoki brązu. Można tutaj też zobaczyć dokumentację fotograficzną rybaków... wysysających wronią krew na przednówku.

Na czele Litewskiego Komitetu Organizacyjnego stała prof.

Audronė Bliujienė, znakomita badaczka okresu rzymskiego z Uniwersytetu w Kłajpedzie (Institute of Baltic Region History and Archaeology), a jej działania wspierali: Thomas Mann Museum and Thomas Mann Cultural Centre, Research Council of Lithuania oraz Neringa Town Municipality. Uczestnicy spotkania uznali organizację konferencji za perfekcyjną.

Andrzej Kokowski

1. Szczegółowe sprawozdania z działalności KAFU są publikowane – patrz H. Neumayer, *Bericht über die Arbeit der Kommission zur Erforschung von Sammlungen archäologischer Funde und Unterlagen aus dem nordöstlichen Mitteleuropa (KAFU) im Jahr 2012*, „Acta Praehistorica et Archaeologica”, t. 45:2013, s. 301–306.

Archiwum Autora

Uczestnicy konferencji MakeLearn 2014

KONFERENCJA MAKELEARN 2014 ZA NAMI MAKELEARN 2015 WE WŁOSZECH!

W dniach 25–27 czerwca 2014 r. odbyła się kolejna edycja konferencji Make-Learn – Management, Knowledge and Learning International Conference, w tym roku pod hasłem *Human Capital without Borders: Knowledge and Learning for Quality of Life*. Została zorganizowana w Słowenii, w niezwykle urokliwym nadmorskim miasteczku Portorož, przez International School for Social and Business Studies (Słowenia) we współpracy z Kasetsart University (Tajlandia), Wydziałem Ekonomicznym UMCS oraz EMUNI University (Słowenia). Z roku na rok konferencja cieszy się coraz większą popularnością; w tym roku zgromadziła ponad 220 uczestników z 48 krajów (m.in. USA, Austria, Finlandia, Maroko, Bułgaria, Serbia, Tajlandia). Efektem było wydanie publikacji pokonferencyjnej, w której znalazło się 158 artykułów (w tym 34 autorstwa przedstawicieli UMCS).

Celem spotkania była dyskusja naukowa na temat szeroko pojętego rozwoju w obszarze zarządzania wiedzą i nauką, ze szczególnym naciskiem na kapitał ludzki oraz relacje między wiedzą, nauką a jakością życia. Zintegrowanie środowiska naukowego i gospodarczego pozwoliło na wymianę doświadczeń i poglądów dotyczących najnowszych osiągnięć w dziedzinie zarządzania organizacjami, informacją i wiedzą oraz promowania szkolnictwa wyższego centralnej i południowo-wschodniej Europy.

Jednym z tradycyjnych dla konferencji MakeLearn punktów obrad był panel redaktorów 18 czasopism międzynarodowych, podczas którego prof. Zbigniew Pastuszek – Dziekan Wydziału Ekonomicznego UMCS zaprezentował m.in. możliwości publikowania tekstów w czasopiśmie „International Journal of Synergy and Research” (www.ijsr.umcs.lublin.pl), wydawa-

nym przez Wydział Ekonomiczny UMCS. Forum zgromadziło redaktorów naczelnych wiodących czasopism międzynarodowych (w tym 3 z listy „A” MNiSW, notowanych w JCR i ISI) i pozwoliło na przybliżenie uczestnikom warunków, kryteriów i procedur wyboru tekstów przeznaczonych do publikacji.

Podczas uroczystej gali wręczono także nagrody Conference Best Paper Award 2014. Jednym z laureatów został dr Mariusz Kicia, adiunkt w Katedrze Bankowości Wydziału Ekonomicznego UMCS. Odebrał on z rąk prof. Binshana Lin z Louisiana State University (USA) nagrodę naukową za artykuł *The Lubelskie Vocational Qualifications Framework – an Innovative Approach to Effective Teaching of Professionals*, który powstał na bazie doświadczeń autora jako eksperta w projekcie Innowacyjnym „Lubelskie Ramy Kwalifikacji Zawodowych – model efektywnej współpracy szkół zawodowych z pracodawcami”, realizowanym od 2012 r. przez Fundację Polskiej Akademii Nauk, Oddział w Lublinie.

Konferencja stworzyła okazję nie tylko do ciekawej debaty i zapoznania się z badaniami prowadzonymi przez naukowców z różnych ośrodków międzynarodowych, ale także do zawarcie nowych znajomości i przyjaźni. Uczestnicy wysoko ocenili jej program; panele dyskusyjne, wykłady i prezentacje, spotkały się z uznaniem uczestników.

Kolejna edycja konferencji Make-Learn pt. *Managing Intellectual Capital and Innovation for Sustainable and Inclusive Society* odbędzie się w dniach 27–29 maja 2015 r. w Bari we Włoszech. Już teraz serdecznie zachęcamy do udziału wszystkich zainteresowanych – pracowników naukowych, doktorantów i studentów. Więcej informacji na stronie www.makelearn.mfdps.si. Naprawdę warto!

Magdalena Mulawa
*Zakład Finansów Podmiotów
Gospodarczych UMCS*

Fot. Sylwia Skotnicka

Obrady plenarne

SYTUACJA KOBIET WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE

W dniu 17 czerwca 2014 r. na Wydziale Politologii odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa „(Nie)obecność kobiet w przestrzeni publicznej”, zorganizowana przez Zakład Dziennikarstwa Wydziału Politologii UMCS. Została objęta honorowym patronatem Prezydenta Miasta Lublin dr. Krzysztofa Żuka oraz Lubelskiego Porozumienia Doktorantów, Samorządu Doktorantów UMCS. Patronami medialnymi były: Radio Lublin, Gazeta Wyborcza w Lublinie, TVP Lublin oraz Radio Centrum. Była to druga edycja spotkania poświęconego problemom związanym z miejscem kobiet w różnych sferach ich aktywności. Celem dyskusji było zwrócenie uwagi na role kobiet we współczesnym świecie, poruszenie tematu ich (nie)obecności w przestrzeni społecznej, politycznej, medialnej oraz kulturowej.

Konferencję rozpoczęły obrady plenarne, którym przewodniczyła prof. dr hab. Iwona Hofman, Prodziekan ds. Studentów Wydziału Politologii. W dyskusji wzięły udział kobiety aktywnie działające na Lubelszczyźnie: Katarzyna Mieczkowska-Czeriak (Zastępca Prezydenta ds. Kultury, Sportu i Relacji Zewnętrznych), dr Barbara Smoczyńska (trenerka umiejętności psychospołecznych UMCS), Justyna Syroka (Wicepełnomoc-

niczka Kongresu Kobiet na Lubelszczyźnie), Henryka Strojnowska (Dyrektor Zarządu Nieruchomości Wojewódzkich w Lublinie), Małgorzata Stanowska (Kierownik Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Lublinie). Obecna była także Redaktor Naczelna Radia Centrum – Małgorzata Piasecka. Uczestniczki poruszyły w dyskusji szereg problemów dotyczących współczesnych kobiet, m.in. ich szanse i ograniczenia na rynku pracy, działalność polityczną i społeczną, kwestię kwot na listach wyborczych.

Kolejną częścią spotkania były obrady w sekcjach tematycznych. Prelegenci reprezentujący różne ośrodki akademickie w Polsce poruszyli szereg problemów związanych z (nie)obecnością kobiet w przestrzeni publicznej. Obradowano w sześciu sekcjach dotyczą-

cych odpowiednio: sytuacji kobiet na arenie międzynarodowej, w polskiej polityce, poruszono problem reprezentacji oraz wizerunku kobiet w mediach, ich szans i zagrożeń na rynku pracy, pochylono się ponadto nad kwestią kobiet wobec filozofii, nauki i ról społecznych. Podczas spotkania omawiano szereg kwestii pokazujących zarówno działalność kobiet, ich szanse i możliwości na różnych płaszczyznach, wskazywano także na ich ograniczenia i problemy. Szeroki wachlarz tematyczny, różnorodność referatów oraz żywe dyskusje wskazują na dynamikę i rozwój kwestii dotyczących reprezentacji i wykluczenia kobiet w różnych sferach ich życia. Intensyfikacja tych zjawisk skutkuje potrzebą ponownego poruszania zagadnień związanych z kwestią kobiecą, debатовania i poszukiwania rozwiązań problemów, pojawiających się wraz ze zmieniającą się sytuacją kulturalną, społeczną i polityczną.

Magdalena Pataj

Fot. Sylwia Skotnicka

Uczestnicy konferencji

SPOTKALI SIĘ PO LATACH!

ZJAZD ABSOLWENTÓW UMCS ORAZ PIKNIK UMCS

Fot. Agnieszka Galarzyńska

Wzruszające spotkania po latach z profesorami i kolegami z roku, wspólne fotografie, wpisy do ksiąg pamiątkowych i zwiedzanie Uczelni. 14 czerwca 2014 r. absolwenci UMCS przyjechali na swój wielki Zjazd Absolwentów! Przybyli nie tylko z wielu miast Polski – także z zagranicy, nawet z tak odległych miejsc jak Singapur. Przed

południem pojawili się na wszystkich Wydziałach. Czekają na nich wykłady otwarte i dyskusje, pokazy naukowe, prezentacje filmowe i multimedialne, wystawy fotograficzne oraz koncerty. Po południu zarówno absolwenci Uniwersytetu, jak i mieszkańcy Lublina z całymi rodzinami bawili się na Pikniku UMCS na terenie Targów Lublin. Biletem wstępu była cegiełka, emitowana w ramach akcji „Absolwenci UMCS swojej Chatce”, o najniższym nominale 20 zł. Dzieci do lat 12 wchodziły na Piknik za darmo pod opieką rodziców lub opiekunów. Można było także wykupić cegiełkę rodzinną w cenie 50 zł.

Organizatorzy przygotowali szereg atrakcji. Ogromne zainteresowanie najmłodszych wzbudzały m.in. zorganizowane specjalnie dla nich pokazy naukowe, gry i zabawy. Przygotowano także strefę sportową oraz grillową. Do późnych godzin nocnych kolejki chętnych ustawiały się do zdjęć w fotobudce oraz na „czerwonym dywanie”. Wiele wzruszeń wywoływały wystawy związane z 70-leciem Uczelni. Przez cały czas Pikniku można było zapisać się do Programu Absolwent oraz zapoznać z boga-

tą ofertą UMCS. Zjazd Absolwentów i Piknik UMCS objęli honorowym patronatem: Wojciech Wilk, Wojewoda Lubelski, Krzysztof Hetman, Marszałek Województwa Lubelskiego oraz Krzysztof Żuk, Prezydent Miasta Lublin.

W uroczystym otwarciu Pikniku UMCS wzięli udział m.in. parlamentarzyści, radni, przedstawiciele władz lokalnych, środowiska naukowego, gospodarczego, prawniczego oraz artystycznego i sportowego Lublina i regionu, a także byli i obecni pracownicy Uczelni oraz przede wszystkim – absolwenci. Wszystkich powitał Rektor prof. Stanisław Michałowski, dziękując m.in. za obecność oraz wsparcie, okazywane Uczelni. Wojewoda Lubelski, Wojciech Wilk wręczył Rektorowi dyplom uznania dla UMCS za „70-letnią wybitną działalność naukowo-badawczą i dydaktyczną, wszechstronność i komplementarność oferty edukacyjnej, wysoki poziom kształcenia studentów, bogaty dorobek naukowy pracowników, a także istotny wkład w budowanie gospodarki opartej na wiedzy oraz promowanie Uniwersytetu w regionie i w Polsce”. Prof. Stanisław Michałowski

Fot. Jakub Mróz

Fot. Robert Frączek

otrzymał także od Prezydenta Lublina Krzysztofa Żuka Medal Unii Lubelskiej, przygotowany z okazji 25. rocznicy wyborów 4 czerwca 1989 r., w uznaniu zasług na rzecz odzyskania przez Polskę wolności oraz wkład wniesiony w budowanie polskiej demokracji.

Wielkim zainteresowaniem uczestników spotkania cieszyła się prowadzona przez dziennikarza Józefa Szopińskiego aukcja prac plastycznych, monet i innych wartościowych przedmiotów, z której dochód przeznaczony zostanie na remont Sali Widowiskowej ACK UMCS „Chatka Żaka”. Duże brawa należały się występującym na Pikniku grupom artystycznym i studentom związanym z UMCS. Bardzo efektownie zaprezentowali się: Zespół Tańca Ludowego, Łukasz Jemioła oraz studentki Wydziału Artystycznego pod kierownictwem muzycznym Marka Stefankiewicza, wykonujące piosenki Ewy Demarczyk (Julia Darowska, Kingda Nadłonek, Natalia Nejman, Aleksandra Oberda, Agnieszka Ozon, Dominika Tomkowska, Jadwiga Malionowska), a także Orkiestra Św. Mikołaja.

Gwiazdą wieczoru był zespół Bajm, który swoją drogą artystyczną rozpoczynał w „Chatce Żaka”. Beata Kozidrak rozkołysała licznie zgromadzoną w hali Targów Lublin publiczność, wykonując swoje największe przeboje. Obiecała też, że zagra koncert w wyremontowanej już Sali Chatki Żaka. Następnie odbyła się impreza muzyczno-taneczna z zespołem Grzegorz

Kulikowski Band. Do tańca porwali zebranych: Zespół Tańca Towarzystwa „Impetus” oraz Zespół Tańca Ludowego. Bał poprowadził Przemysław Buksiński. Mimo późnej pory, chętnych do wspólnej zabawy nie zabrakło. Piknik oficjalnie zakończył się o północy polonezem w wykonaniu Zespołu Tańca Ludowego, ale wielu absolwentów nie opuściło jeszcze parkietu, bawiąc się później na imprezie prowadzonej przez dziennikarzy Radia Centrum.

Jubileuszową niespodziankę z okazji Pikniku sprawił Uczelnia Zarząd Transportu Miejskiego, uruchamiając dodatkowe, bezpłatne kursy komunikacji miejskiej.

Zarówno w Zjeździe Absolwentów, jak i Pikniku UMCS wzięło udział kilka tysięcy osób. Organizatorami byli: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej oraz Miasto Lublin i Fundacja Absolwentów UMCS, zaś partnerami – Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego i Stowarzyszenie Absolwentów UMCS. Główni sponsorzy to: Perła Browary Lubelskie S.A. oraz Zakłady Azotowe Puławy S.A. Ponadto sponsorami Zjazdu i Pikniku były następujące instytucje: mBank, Port Lotniczy Lublin, PGE Dystrybucja S.A. z siedzibą w Lublinie, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Ergo Hestia, Nord Partner, Fundacja Gozdawa, Medial Light Jacek Mojski, Agencja Reklamowa MAIK, Księgarnia Naukowa.pl, House of Coffee, Poczta Polska, Społem, MUSI Lublin.

Patronatem medialnym imprezy objęli: Forum Akademickie, Per-

Fot. Mateusz Adamski

Fot. Agnieszka Galszyńska

Fot. Agnieszka Galszyńska

spektywy, Telewizja Polska S.A. Oddział w Lublinie, Radio Lublin, Radio Centrum, Gazeta Wyborcza w Lublinie, Nowy Tydzień, Kurier Lubelski, naszemiasto.pl, Wiadomości Uniwersyteckie oraz portal student.lublin.eu.

Magdalena Kozak-Siemińska
Rzecznik Prasowy UMCS

Fot. Aneta Adamska

Fot. Krzysztof Trojnar

Fot. E. Zięba

Przemawia rektor prof. Stanisław Michałowski

NAUKA I PRZEMYSŁ METODY SPEKTROSKOPOWE W PRAKTYCE, NOWE WYZWANIA I MOŻLIWOŚCI

W dniach 10–12 czerwca 2014 r. w budynkach Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki UMCS odbyło się VII Ogólnopolskie Sympozjum „Nauka i przemysł – metody spektroskopowe w praktyce, nowe wyzwania i możliwości”, zorganizowane przez Wydział Chemii UMCS, Polskie Towarzystwo Chemiczne (PTChem) i Instytut Nowych Syntezy Chemicznych (dawny Instytut Nawozów Sztucznych – INS) w Puławach. Spotkanie odbyło się pod honorowym patronatem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prof. Leny Kolarskiej-Bobińskiej.

Sympozjum otworzył prof. Stanisław Michałowski, Rektor UMCS. Głos zabrali również prof. Ryszard Dębicki, Prorektor ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej, prof. Władysław Janusz – Dziekan Wydziału Chemii UMCS, prof. Janusz Ryczkowski – członek zarządu PTChem, prof. Cezary Możejński – dyrektor INS w Puławach, a także prof. Zbigniew Hubicki – przewodniczący Komitetu Organizacyjnego i Naukowego Sympozjum. Wszyscy zgodnie podkreślali, że w obliczu nowej perspekty-

wy programu Horyzont 2020 niezwykle ważna jest współpraca nauki i przemysłu.

Wzorem lat ubiegłych obrady odbywały się w trzech równoległych sekcjach, którym przewodniczyli prof. Zbigniew Hubicki (UMCS), prof. Dorota Kołodyńska (UMCS), prof. Józef Hoffmann (Politechnika Wrocławska), prof. Barbara Kubica (AGH), prof. Jerzy Gęga (Politechnika Częstochowska – PCz), prof. Włodzimierz Lewandowski (Politechnika Białostocka), prof. Anna Deryło-Marczewska (UMCS), prof. Ryszard Dobrowolski (UMCS), prof. Jolanta Narkiewicz-Michalek (UMCS), prof. Barbara Marczewska (KUL), prof. Robert Pietrzak (UAM), prof. Małgorzata Grabarczyk (UMCS) oraz prof. Emilia Fornal (KUL).

Fot. E. Zięba

Prof. Cezary Możejński

Fot. E. Zięba

W trakcie obrad

Fot. R. Filipowski

Konferencja studencka

W pierwszym dniu Sympozjum, w ramach sesji posterowej odbył się także konkurs na najlepszy plakat. I nagrodę przyznano mgr Iwonie Kamińskiej (Politechnika Krakowska – PK), II miejsce uzyskał mgr Jakub Bogusz (INS w Puławach), zaś III miejsce prof. Joanna Karpińska (UwB). Przyznano trzy wyróżnienia: dla mgr inż. Wojciecha Smułka (PP), dr inż. Marty Huculak-Mączki (PWR) oraz mgr inż. Małgorzaty Norman (PP). Fundatorami nagród były Zakłady Azotowe w Puławach, INS w Puławach, Wydawnictwo PWN oraz firmy Vegetro, JarMag, Lanxess, Metrohm, Dow i Standard. Warto nadmienić, że w trakcie trwania sesji posterowej uczestnicy Sympozjum mogli zwiedzić Laboratorium Analityczne Wydziału Chemii UMCS oraz stoiska wystawowe.

Warto podkreślić, że w tegorocznym Sympozjum wzięło udział ponad 200 osób, wygłoszonych zostało ponad 100 wykładów i komunikatów oraz przedstawiono 98 posterów. Wzorem lat ubiegłych konferencji towarzyszyła dwutomowa monografia pt. *Nauka i przemysł – metody spektroskopowe w praktyce, nowe wyzwania i możliwości* wydana pod redakcją prof. Zbigniewa Hubickiego, licząca 1084 strony (ISBN 978-83-939465-1-8). Szczególnie istotne jest również to, że tegoroczne spotkanie wpisało się w obchody jubileuszu 70-lecia UMCS w Lubli-

nie. Przybyli goście w ramach wspólnego spaceru po Lublinie mogli podziwiać piękno i urokliwe zakątki naszego miasta.

Warto wspomnieć, że w ramach organizowanych w Lublinie konferencji po raz drugi również młodzi adepci nauki, studenci ostatnich lat

studiów i doktoranci mogli uczestniczyć w spotkaniu „Nauka i przemysł – lubelskie spotkania studenckie”, które odbyło się 9 czerwca w Lublinie. W tegorocznym Sympozjum zaprezentowano 3 wykłady plenarne oraz 25 komunikatów. Pozostali uczestnicy Konferencji prezentowali swe badania w formie plakatów. Najlepszych nagrodzono drobnymi upominkami. A byli to mgr Grzegorz Kalisz (UM Lublin), mgr Anna Taraba (UMCS), mgr Kamila Wlizio (UMCS), mgr inż. Joanna Ciura (Politechnika Rzeszowska), mgr Bartosz Paprocki (PAN) oraz mgr Grzegorz Szaciłowski (AGH).

Prof. Zbigniew Hubicki, podsumowując Konferencję, podkreślił, że wszystkie wystąpienia były na wysokim poziomie merytorycznym. Wyraził również opinię, że spotkanie w Lublinie było dogodną sposobnością nie tylko do wymiany doświadczeń, pomysłów, informacji na temat aktualnie prowadzonych badań, a także szansą na nawiązanie współpracy na płaszczyźnie nauka – przemysł. Podziękował wszystkim którzy przyczynili się do organizacji Sympozjum i zaprosił na kolejne spotkanie w przyszłym roku.

Wszystkich zainteresowanych konferencjami zapraszamy na nasze strony internetowe: www.npms.umcs.lublin.pl oraz www.nplss.umcs.lublin.pl.

Komitet Organizacyjny

Fot. Marek Obara

KONFERENCJA TEKSTOLOGICZNA NA WYDZIALE HUMANISTYCZNYM UMCS

W dniach 3–5 września 2014 r. w gmachu Nowej Humanistyki UMCS odbyła się konferencja naukowa pt. „Działania na tekście”, zorganizowana przy współpracy zakładów umocowanych w dwóch uniwersytetach – przez Zakład Tekstologii i Gramatyki Współczesnego Języka Polskiego UMCS (Instytut Filologii Polskiej) i Zakład Współczesnego Języka Polskiego Uniwersytetu Wrocławskiego (Instytut Filologii Polskiej). Patronat honorowy nad spotkaniem objęli wybitni filolodzy: prof. dr hab. Jerzy Bartmiński (IFP UMCS / IS PAN), prof. Teresa Dobrzyńska (IBL PAN), prof. Stanisław Gajda (UO), prof. Ryszard Nycz (UJ). Komitet organizacyjny tworzyli: dr hab. Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, prof. nadzw. (IFP UMCS), dr Marta Nowosad-Bakalarczyk (IFP UMCS), ►

Fot. Marek Obara

dr Tomasz Piekot (IFP UW).

Organizatorzy wyszli z założenia, że choć edukacja polonistyczna zarówno na poziomie szkolnym, jak uniwersyteckim jest „tekstocentryczna”, to jednak wiedza naukowa o tekstach jako jednostkach komunikacji językowej, ich strukturze, semantyce, a zwłaszcza pragmatyce, wciąż jest niewystarczająca w stosunku do wyzwań i potrzeb praktycznych. Dotyczy to głównie różnego typu działań na tekstach, które w edukacji szkolnej (zwłaszcza po przyjęciu w roku 2008 nowej podstawy programowej dla przedmiotu język polski) stanowią podstawę wymagań egzaminacyjnych na maturze.

Tytułowe „Działania na tekście” są operacjami, które składają się na kompetencję komunikacyjną użytkowników języka i obejmują zarówno teksty werbalne – mówione i pisane; potoczne, artystyczne, urzędowe i naukowe; teksty literackie, teksty folkloru, prawnicze, sądownicze, historyczne, biblijne, jak też teksty medialne, szeroko pojęte teksty kultury czy teksty elektroniczne. Działania, choć pomijane w naukowych definicjach tekstu, zajmują ważne miejsce w potocznym myśleniu o tekście – mówi się o: *analizowaniu, streszczaniu tekstu, konspektowaniu, komentowaniu, objaśnianiu, interpretacji, indeksowaniu, parafrazie, robieniu planu, „nicowaniu”, robieniu wyciągu tekstu, porównywaniu, konfrontowaniu, przekładzie, poprawianiu, powtarzaniu, edycji, publikacji, rozpowszechnianiu*

Fot. Marek Obara

niowaniu tekstów poprzez *druk, wydawanie*. Różne etapy pracy nad tekstem mają w polszczyźnie swoje nazwy: *redakcja, adiustacja, korekta, skład, łamanie, kopiowanie*.

Celem organizatorów konferencji było skupienie uwagi na tekstach jako rzeczywistych narzędziach komunikacji, co wymaga podejścia integralnego, łączącego wiedzę literacką i kulturową z wiedzą i umiejętnościami językowymi i komunikacyjnymi. W ramach konferencji spotkali się zatem przedstawiciele różnych dyscyplin naukowych: językoznawcy, literaturoznawcy (ogólnie: filolodzy – poloniści i neofilolodzy), folklorysty, medjoznawcy, antropolodzy i kulturoznawcy, dydaktycy i metodocy. Reprezentowali oni różne ośrodki naukowe: krajowe (Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Opolski,

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, Uniwersytet Rzeszowski, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Technologiczno-Humanistyczny im. K. Pułaskiego w Radomiu, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Wrocławski, UMCS) i zagraniczne (Lwowski Uniwersytet Państwowy im. Iwana Franki, Uniwersytet w Lublianie).

W trakcie trzydniowych obrad ogłoszono 37 referatów. Ich tematyka oscylowała wokół takich problemów, jak: działania na tekście w świetle różnych teorii tekstu; transformacje na poziomie składniowym i tekstowym, dostosowujące wypowiedź do konwencji stylowo-gatunkowych i intencji przekazu; analiza i interpretacja tekstu; etapy prac edytorskich nad tekstem; działania na tekście na różnych etapach kształcenia polonistycznego i neofilologicznego: w szkole podstawowej, gimnazjum, liceum, na studiach; problemy przekładu tekstów literackich, naukowych, urzędowych i użytkowych; przekład słowa mówionego na pisane / elektroniczne i odwrotnie; wizualny i przestrzenny wymiar tekstu; łączenie i (nie)współgranie tekstu z obrazem. Wystąpienia zostaną opublikowane w ramach lubelskiej „czerwonej serii” w 2015 r.

Konferencja miała też artystyczny akcent – w jej program wpisano koncert piosenek autorskich Rudolfa Steinera w wykonaniu Barbary Brzozowskiej.

**Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska,
Marta Nowosad-Bakalarczyk**

Archiwum Leszka Mikruta

IV SYMPOZJUM NAUKOWE W ZABYTKOWYM JODŁOWSKIM KOŚCIELE

Tradycyjnie już, po raz czwarty, w celu uświetnienia Dni Stanisławowskich organizowanych w jedynym w Polsce Sanktuarium Dzieciątka Jezus w Jodłowej, niewielkiej podkarpackiej miejscowości na Pogórzu Ciężkowickim, 17 maja 2014 r. miało miejsce sympozjum naukowe. Tym razem było ono tematycznie związane z wcześniejszymi o kilkanaście dni uroczystościami religijno-patriotycznymi z okazji 223. rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja, połączonymi ze 100-leciem miejscowego pomnika Konstytucji 3 Maja i Bitwy Racławickiej. Motywem przewodnim spotkania naukowców na gościnnej Ziemi Jodłowskiej była „Krystalizacja umiłowania Ojczyzny i tęsknoty za wolnością narodową w jodłowskim Pomniku Grunwaldzkim Konstytucji 3 Maja”.

Sympozjum tradycyjnie zostało zorganizowane przez: Parafię Jodłową, Urząd Gminy oraz Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa w Jodłowej. Tym razem, po kolejnym dwukrotnym obejmowaniu (w latach 2012–2013) patronatem naukowym spotkania przez Instytut Filologii Słowiańskiej UMCS, pałeczkę przejął Wydział Teologiczny w Tarnowie Uniwersytetu Papieskiego JP II w Krakowie. Ale lubelska sławistyka, jak co roku, reprezentowana była przez dr. Leszka

Mikruta z Pracowni Glottodydaktyki Języków Słowiańskich UMCS.

Atrakcyjnym i niekonwencjonalnym zarazem miejscem obrad znów był zabytkowy modrzewiowy kościół pw. św. Stanisława BM z końca lat 70. XVII w. Ta urokliwa świątynia otoczona kręgiem starych lip – pomników przyrody, znajduje się na Trasie nr VIII Szlaku Architektury Drewnianej (województwa podkarpackiego) i jest najbardziej wartościowym zabytkiem historycznym w tej niewielkiej wsi. Dzięki staraniom miejscowego proboszcza ks. dr. Zenona Tomasiaka oraz wójta mgr. Roberta Muchy odnowiona została zewnętrzna drewniana elewacja świątyni, odzyskując swój pradawny gontowy wystrój, zaś w najbliższym czasie zaplanowana jest renowacja wnętrza.

Obradom przewodniczył ks. dr hab. Ireneusz Stolarczyk, prof. nadzw. (UPJPII). Wprowadzenia tematycznego dokonał ks. dr Zenon Tomasiak, omawiając nazewnictwo stosowane na określenie przedmiotowego pomnika, zaś temat danego obiektu rozwinął ks. dr Julian Kapłon, przybliżając postać projektanta pomnika ks. Ignacego Zięby. Techniczną i artystyczną konserwację obelisku omówił natomiast jego projektant i wykonawca mgr inż. Hubert Lipka. Dr Leszek Mikrut wygłosił referat pt. „Literackie

odzwierciedlenie wielkich wydarzeń narodowej historii schyłku niepodległej Rzeczypospolitej, zastygłych w pomniku bitewnym Konstytucji 3 Maja w Jodłowej”. Autor odniósł się również do aktualnej sytuacji politycznej i społecznej za wschodnią granicą Polski, szukając paraleli pomiędzy przeszłością a teraźniejszością. Obrady podsumował ks. dr hab. Marek Kluz (UPJPII), rozważając etyczną kwestię wychowania do patriotyzmu dziś.

Tradycyjnie też organizatorzy zadbali o bogatą oprawę artystyczną. Obrady uświetnił koncert Chóru Sanktuarijnego w Jodłowej pod dyr. mgr. Waldemara Sztogrina. Miłą niespodzianką była przygotowana przez uczniów Gimnazjum inscenizacja fragmentów sztuki scenicznej Władysława Anczyca *Kościuszką pod Racławicami* w reż. mgr Beaty Ogu i mgr Barbary Gil.

Kolejne, piąte jodłowskie spotkanie naukowców odbędzie się w maju 2015 r. Jak zapowiedzieli organizatorzy – od lat prężnie działający ks. dr Zenon Tomasiak, wójt mgr Robert Mucha i dyrektor miejscowego centrum kultury mgr Waldemar Sztogrin – sympozjum poświęcone będzie 100. rocznicy bitwy pod Gorlicami, w której brało udział wielu jodłowian, wcielonych do armii austro-węgierskiej, a półroczna kampania odbiła się szerokim echem w całym regionie.

Organizatorzy przewidują także zbiorowe wydanie drukiem materiałów pokonferencyjnych z kilku poprzednich lat.

Dr Leszek Mikrut
Pracownia Glottodydaktyki Języków Słowiańskich UMCS

50 lat INSTYTUTU ANGLISTYKI

INSTYTUT ANGLISTYKI UMCS – HISTORIA

Historia Instytutu Anglistyki sięga roku 1963, kiedy Senat UMCS na posiedzeniu 26 stycznia powołał Zakład Filologii Angielskiej przy Katedrze Języka Polskiego, kierowanej wówczas przez prof. Leona Kaczmarka. W roku akademickim 1963/1964 Zakład zorganizował kurs przygotowawczy dla swoich przyszłych studentów, na którym zajęcia prowadziły trzy osoby: dr Alina Szala, dr Franciszek Lyra oraz mgr Jacek Mikoś.

Swoje istnienie anglistyka zawdzięcza bezpośrednio Rektorowi prof. Grzegorzowi Seidlerowi, który po zamknięciu anglistyki na KUL-u przez ówczesne władze komunistyczne, zaproponował grupie anglistów przejście na UMCS.

W roku akademickim 1964/1965 Zakład Filologii Angielskiej przyjął grupę pierwszych studentów na pięcioletnie studia magisterskie.

W 1970 r. nastąpiła zmiana struktury organizacyjnej Wydziału Huma-

nistycznego: z Katedry Języka Polskiego wyłonił się Instytut Filologii Obcych, którego dyrektorem został prof. Paweł Smoczyński. W skład Instytutu weszły cztery Zakłady Filologii: Słowiańskiej, Rosyjskiej, Angielskiej i Romańskiej. Kierownikiem Zakładu Filologii Angielskiej został doc. dr Walerian Świeczkowski. Szybki rozwój kadry naukowo-dydaktycznej umożliwił już dwa lata później usamodzielnienie się anglistyki i powstanie Instytutu Filolo-

Pracownicy Instytutu Anglistyki

Archiwum Instytutu Anglistyki

gii Angielskiej, którego dyrektorem został prof. dr hab. Henryk Zins.

Funkcje dyrektora Anglistyki UMCS sprawowali: prof. Henryk Zins (1972–1975), doc. dr Walerian Świeczkowski (1972–1979; 1981–1984), prof. dr hab. Edmund Gussmann (1979–1980), prof. dr hab. Artur Blaim (1980–1981), prof. dr hab. Grażyna Bystydzieńska (1984–1989), prof. dr hab. Artur Blaim (1990–2000), prof. dr hab. Jerzy Durczak (2000–2003), prof. dr hab. Henryk Kardela (1989–1990; 2003–2012), dr hab. Przemysław Łozowski, prof. nadzw. (od 2012), zastępca dyrektora: dr hab. Zbigniew Mazur (od 2012).

W chwili obecnej (2014) Instytut Anglistyki liczy dziesięć jednostek organizacyjnych:

Zakład Literatury Angielskiej (Kier. prof. dr hab. Artur Blaim, dr Urszula Terentowicz-Fotyga, dr Andrzej Kowalczyk, dr Katarzyna Pisarska, dr Marta Komsta, dr Justyna Galant, mgr Elżbieta Perkowska-Gawlik).

Zakład Literatury Angloirlandzkiej (Kier. do roku 2011: prof. dr hab. Leszek Kolek, a po jego przejściu na

emeryturę – dr hab. Aleksandra Kędzierska, prof. nadzw., dr hab. Wojciech Nowicki, prof. nadzw., dr hab. Anna Kędra-Kardela, dr Grzegorz Czemieli).

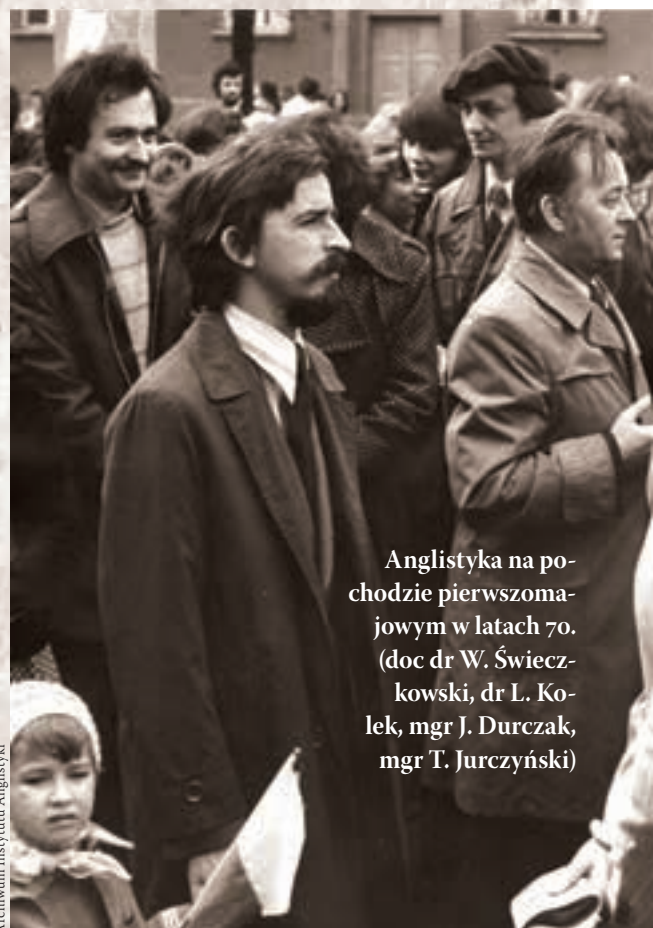
Zakład Studiów Conradoznawczych (Kier. prof. dr hab. Wiesław Krajka, dr Katarzyna Sokołowska, dr Monika Majewska, dr Wojciech Kozak).

Zakład Literatury i Kultury Amerykańskiej (Kier. dr hab. Jerzy Durczak, prof. nadzw., dr Paweł Frelik, dr Małgorzata Rutkowska, dr Ewa Antoszek, dr Izabela Kimak, mgr Julia Nikiel).

Zakład Studiów Amerykanistycznych (Kier.: dr hab. Jerzy Kutnik, prof. nadzw., dr Anna Bendrat, dr Edyta Frelik).

Zakład Kultur Krajów Angielskiego Obszaru Językowego (Kier. dr hab. Irmina Wawrzyczek, prof. nadzw., dr hab. Christopher Garbowski, prof. nadzw., dr hab. Zbigniew Mazur, mgr Katarzyna Góral, mgr Piotr Szczypa).

Zakład Języka Angielskiego (Kier. prof. dr hab. Henryk Kardela, prof. William Sullivan, prof. na-

Archiwum Instytutu Anglistyki

Anglistyka na pochodzie pierwszomajowym w latach 70. (doc dr W. Świeczkowski, dr L. Kolek, mgr J. Durczak, mgr T. Jurczyński)

Archiwum Instytutu Anglistyki

Wizyta Ambasadora USA Richarda Daviesa, lata 70. (od lewej siedzą: prof. dr hab. Wiesław Skrzydło, Rektor UMCS, JE Richard Davies)

dzw., dr hab. Przemysław Łozowski, prof. nadzw., dr hab. Adam Głaz, dr Maciej Pakosz, dr Joanna Jabłońska-Hood, dr Daria Bębeniec, dr Angelina Rusinek, dr Katarzyna Stadnik, dr Konrad Żyśko).

Zakład Fonetyki i Fonologii (Kier. prof. dr hab. Jolanta Szpyra-Kozłowska, dr Wiktor Gonet, dr Radosław Święciński, mgr Marek Radomski).

Zakład Akwizycji i Dydaktyki Nauczania Języka Angielskiego (Kier. dr hab. Halina Chodkiewicz, prof. nadzw., dr Marcin Smolik, dr Małgorzata Krzezińska-Adamek, mgr Ewa Surdacka, mgr Magdalena Postępska-Głaz, mgr Ewelina Wojtyś).

Pracownia Badań Kanadyjskich (Kier. prof. dr hab. Joanna Durczak, mgr Mirella Czerwicz-Dykiel).

W roku akademickim 2013/2014 Instytut Anglistyki liczył 5 profesorów tytularnych, 9 profesorów nadzwyczajnych, 3 adiunktów ze stopniem doktora habilitowanego, 23 pracowników ze stopniem doktora, 9 pracowników ze stopniem magistra oraz jednego wykładowcę obcokrajowca (profesora nadzwyczajnego UMCS).

Dla właściwego funkcjonowania instytutu naukowego równie istotne co kadra naukowo-dydaktyczna jest poprawne działanie zaplecza bibliotecznego i obsługi administracyjnej. Czytelnię instytutową organizowała, a następnie przez szereg lat kierowała nią mgr Danuta Sarzyńska (1973–1983), zaś w latach 1987–2005 funkcję tę pełniła, przy jednoczesnym sprawowaniu kierownictwa Czytelni British Council w Lublinie, mgr Anna Lejman. W latach 2005–2009 mgr Lejman pełniła funkcję kierownika Biblioteki i Czytelni Wydziału Humanistycznego, mieszczącej się w nowym budynku Wydziału Humanistycznego. Od roku 2009 kierownikiem jest mgr Ewa Wierucka, natomiast za księgozbiór anglistyczny odpowiada mgr Ewa Mazur, absolwentka Instytutu Anglistyki UMCS.

Sprawne działanie Instytutu jest także zasługą sekretarek: pani Marii Kasiborskiej (1975–1995), pani Małgorzaty Moczydłowskiej (1995–2003) oraz pani mgr Moniki Chudy (od 2003).

Archiwum Instytutu Anglistyki

Wykład z fonologii dr. Edmunda Gussmanna, lata 70.

W ciągu ostatniego dziesięciolecia pracownicy Instytutu opublikowali ponad 50 książek naukowych, zorganizowali lub współorganizowali ponad 30 konferencji, zrealizowali szereg grantów i uzyskali wiele nagród i wyróżnień. Publikacje naukowe pracowników Instytutu Anglistyki mogą poszczycić się bardzo wysokim stopniem umiędzynarodowienia. Biorąc pod uwagę same monografie, aż 5 z 6, które ukazały się w roku kalendarzowym 2013 zostało opublikowanych w wydawnictwach zagranicznych: Peter Lang – Frankfurt, Cambridge Scholars Publishing – Newcastle czy Versita – Londyn. Pracownicy Instytutu realizują 12 grantów ze środków MNiSW, NCBiR i NCN.

Od roku 2000 z grona pracowników Instytutu Anglistyki 3 osoby uzyskały tytuł profesora (Henryk Kardela – 2001, Jolanta Szpyra – 2009, Joanna Durczak – 2013), 9 osób stopień doktora habilito-

wanego (Christopher Garbowski – 2001, Halina Chodkiewicz – 2002, Aleksandra Kędzierska – 2003, Barbara Kowalik – 2003, obecnie Uniwersytet Warszawski, Ludmiła Gruszewska-Blaim – 2005, obecnie Uniwersytet Gdański, Wojciech Nowicki – 2008, Przemysław Łozowski – 2008, Zbigniew Mazur – 2011, Anna Kędra-Kardela – 2011, Adam Głaz – 2013), a ponad 25 osób stopień doktora.

Miarą osiągnięć naukowych i dydaktycznych Instytutu są certyfikaty oceny jakości kształcenia wydawane przez ogólnopolskie komisje akredytacyjne. Uniwersytecka Komisja Akredytacyjna (UKA) przyznawała Instytutowi swój certyfikat już trzykrotnie (nieprzerwanie od roku 1999, za każdym razem na maksymalny okres czasu, tj. 5 lat).

Przemysław Łozowski

(z wykorzystaniem danych zgromadzonych przez profesorów Leszka Kolka i Jerzego Durczaka)

ZAKŁADY INSTYTUTU ANGLISTYKI

Zakład Literatury Angielskiej

W ramach komparatystycznych i interdyscyplinarnych badań nad historią literatury angielskiej i anglojęzycznej prowadzone są w Zakładzie szczegółowe badania nad: dyskursem utopijnym w literaturze, filmie i nowych mediach; semiotyką angielskiego dramatu średniowiecznego i renesansowego; literackimi reprezentacjami przestrzeni miejskich; gotykem i zjawiskami nadnaturalnymi w filmie i literaturze; konwencjami gatunkowymi współczesnej powieści anglojęzycznej (powieść/post/modernistyczna; powieść szkocka; akademicka powieść sensacyjna); mitem w literaturze i filmie; adaptacją tekstów literackich.

Książki autorskie:

ARTUR BLAIM, *Gazing in Useless Wonder: English Utopian Fictions 1516–1800* (2013); *Aesthetic Objects and Blueprints: English Utopias of the Enlightenment* (1997); *The English Robinsonade of the Eighteenth Century* (1990); *Early English Utopian Fiction: A Study of a Literary Genre* (1984). JUSTYNA GALANT, *Painted Devils, Siren Tongues: The Semiotic Universe Of Jacobean Tragedy* (2014); LUDMIŁA GRUSZEWSKA-BLAIM, *Gra w SS: Poetyka (nie)powieści Jerzego Kosińskiego* (2005); *Wizje i re-wizje w poezji Thomasa S. Eliota* (1996); MARTA KOMSTA, *Welcome to the Chemical Theatre: The Urban Chronotope in Peter Ackroyd's Fiction* (2014); ANDRZEJ KOWALCZYK, *The Voice of God, the Voice of Man: Religious Discourse in Late Medieval English Drama* (2007); KATARZYNA PISARSKA, *Mediating the World in the Novels of Iain Banks: The Paradigms of Fiction* (2013); URSZULA TERENTOWICZ-FOTYGA, *Dreams, Nightmares and Empty Signifiers: The English Country House in the Contemporary Novel* (2014); *Semiotyka przestrzeni*

kobiecych w powieściach Virginii Woolf (2006).

Zakład Literatury Angloirlandzkiej

Zakład Literatury Angloirlandzkiej powstał w 2005 r. W jego skład weszło czworo pracowników: prof. dr hab. Leszek S. Kolek (kierownik), dr hab. Aleksandra Kędzierska (prof. nadzw. 2009), dr Anna Kędra-Kardela (dr hab. 2011) i dr Wojciech Nowicki (dr hab. 2008). W 2011 r. kierownictwo Zakładu przejęła Aleksandra Kędzierska. 1 października 2013 r. do Zakładu dołączył dr Grzegorz Czemieli. Obecnie pod opieką merytoryczną samodzielnych pracowników naukowych Zakładu sześć doktorantów przygotowuje rozprawy doktorskie.

W Zakładzie prowadzone są badania literaturoznawcze i historycznoliterackie z zakresu literatury angloirlandzkiej XIX i XX w., a także narratologii i poetyki kognitywnej. Oprócz działalności naukowo-dydaktycznej, Zakład prowadzi szeroko zakrojoną politykę popularyzacji treści naukowych, organizując – w ramach współpracy ze środowiskiem akademickim – interdyscyplinarne imprezy tematyczne, które na stałe wpisały się w kalendarz wydarzeń Wydziału. Pracownicy Zakładu wraz z doktorantami i studentami z Koła Naukowego Anglistów organizują Dni Patrykowskie (marzec) i Dni gotyckie (listopad/grudzień).

Zakład ma swój istotny wkład w konferencyjną działalność w Instytucie. Współorganizował interdyscyplinarne konferencje „O wyższości świąt Bożego Narodzenia” (2008) oraz „(Non) omnis moriar. Kulturowy i literacki dyskurs o śmierci i nieśmiertelności” (2011). W kwietniu 2014 r. Zakład zorganizował największą z wydziałowych konferencji (ok. 150 uczestników z kraju i zagranicy) – pt. „Visions and Revisions”, wysoko ocenioną od strony merytorycznej i organizacyjnej.

Od chwili powstania Zakładu jego pracownicy uczestniczyli w ponad

30 konferencjach krajowych i zagranicznych. Wypromowano 2 doktorów, ok. 60 studentów uzyskało tytuł magistra i tytuł licencjata.

Pracownicy naukowcy Zakładu są też członkami różnych prestiżowych organizacji (m.in. ESSE i IAUPE) i komitetów redakcyjnych czasopism neofilologicznych.

Zakład Studiów Conradoznawczych

W Zakładzie pracują 4 osoby: prof. dr hab. Wiesław Krajka (kierownik), dr Katarzyna Sokołowska, dr Wojciech Kozak, dr Monika Majewska; w chwili obecnej z Zakładem stowarzyszonych jest troje doktorantów na Neofilologicznych Studiach Doktoranckich na Wydziale Humanistycznym.

Zakład realizuje umowę o międzynarodowej współpracy naukowej podpisaną przez UMCS z Columbia University Press New York (w latach 1992–2013 była to analogiczna umowa z East European Monographs/Social Science Monographs Boulder). Obejmuje ona przygotowywanie przez Zakład do druku książek naukowych serii *Conrad: Eastern and Western Perspectives* (dotychczas wydano 23 tomy), które są następnie wydawane w Wydawnictwie UMCS (w latach 1992–2013 były wydawane przez Wydawnictwo UMCS wspólnie z East European Monographs/Social Science Monographs) i przekazywane do światowej dystrybucji przez Columbia University Press.

Zakład także przygotowuje do druku (redakcja merytoryczna, przekłady tekstów itp.) tomy serii *Joseph Conrad a Polska, Europa Środkowo-Wschodnia i Świat* wydawanej przez Wydawnictwo UMCS (dotychczas ukazały się 2 tomy).

Zakład organizuje cyklicznie co 5 lat międzynarodowe konferencje Conradowskie z udziałem wielu badaczy z całego świata. Dotychczas zorganizowano pięć takich konferencji (w latach 1991, 1996, 2001, 2006 i 2011), a następna odbędzie się w 2016 r. ►

Tematy badań naukowych prowadzonych przez pracowników Zakładu: prof. dr hab. Wiesław Krajka – Joseph Conrad a Polska, Europa Środkowo-Wschodnia i świat; dr Katarzyna Sokołowska – perspektywy badania literatury angielskiej XIX i XX w. i literatury realizmu rosyjskiego; twórczość Virginii Wolf; dr Wojciech Kozak – twórczość Josepha Conrada w kontekście metodologii badań literackich; temat śmierci we współczesnej literaturze angielskiej; dr Monika Majewska – angielsko-rosyjskie relacje literackie; postacie zwierzęce w wybranych utworach literatury angielskiej XIX i XX w.

Zakład Literatury i Kultury Amerykańskiej

Zakład Literatury i Kultury Amerykańskiej w początkowym okresie swojej działalności prowadził głównie badania dotyczące literatury Stanów Zjednoczonych. Natomiast ostatnio pracownicy skoncentrowali się na badaniach interdyscyplinarnych dotyczących różnych aspektów kultury amerykańskiej. Zgodnie z najnowszymi tendencjami w amerykanistyce światowej, badania w coraz większym stopniu wychodzą poza obszar ściśle literacki i obejmują także sztuki wizualne i Nowe Media. Wśród tematów badawczych, nad którymi pracują obecnie uczeni z Zakładu, są: amerykańska literatura etniczna i transgraniczna, autobiografia, literatura podróżnicza, science fiction, kultury wizualne, a także gry wideo i narracje transmedialne.

Wyniki badań przedstawiane są regularnie na międzynarodowych konferencjach naukowych w Stanach Zjednoczonych i Europie, w tym na ważnych sympozjach American Studies Association, European Association for American Studies, The Society for Multi-Ethnic Studies: Europe and the Americas i Science Fiction Research Association. Wśród książek wydanych przez pracowników Zakładu są: *Selves between Cultures: Contemporary American Bicultural Autobiography* Jerzego Durczaka, *In Search of America: The Image of the United*

States in Travel Writing of the 1980s and 1990s Małgorzaty Rutkowskiej, *Out of the Margins: Identity Formation in Contemporary Chicana Writings* Ewy Antoszek, *Bicultural Bodies: A Study of South Asian American Women's Fiction* Izabelli Kimak oraz liczne artykuły Pawła Frelika publikowane w znaczących pismach amerykańskich.

Aktywność naukowa i organizacyjna pracowników Zakładu doceniona została przez polskie i międzynarodowe środowisko amerykanistyczne. Jerzy Durczak był przez dwie kadencje prezesem Polskiego Towarzystwa Studiów Amerykanistycznych oraz przedstawicielem Polski w European Association for American Studies, a Paweł Frelik pełni obecnie funkcję wiceprezesa tej organizacji.

Zakład Studiów Amerykanistycznych

Trzyosobowy zespół – prof. dr hab. Jerzy Kutnik, dr Anna Bendrat i dr Edyta Frelik – prowadzi interdyscyplinarne badania w dwóch dziedzinach. Łącząc obszary zainteresowania politologów, socjologów i specjalistów od komunikacji społecznej, dr Bendrat stosuje narzędzia retoryczne do opisu funkcjonowania w sferze publicznej instytucji władzy, zwłaszcza prezydenta Stanów Zjednoczonych. Dr Frelik i prof. Kutnik badają zjawiska przenikania się różnych rodzajów sztuk i literatury. Ostatnie osiągnięcia pracowników Zakładu to organizacja w 2012 r. obchodów 100. rocznicy urodzin kompozytora, multiartysty i wizjonera Johna Cage'a (we współpracy z Ośrodkiem Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża”), uzyskanie w 2013 r. stopnia doktora przez A. Bendrat i E. Frelik oraz zwycięstwo tej drugiej w międzynarodowym konkursie na najlepszy esej o sztuce amerykańskiej napisany przez badacza spoza Stanów Zjednoczonych. Nagrodę Terra Foundation for American Art International Essay Prize za rok 2013 przyznało Smithsonian American Art Museum w Waszyngtonie.

Pracownia Badań Kanadyjskich

Pracownia Badań Kanadyjskich powstała w 2013 r. w wyniku przekształcenia i związania z Instytutem Anglistyki działającego od 2004 r. przy Wydziale Humanistyki Centrum Badań Kanadyjskich. Kierownikiem Centrum był do roku 2012 prof. dr hab. Maciej Abramowicz, a po jego odejściu z UMCS funkcję tę przejęła i sprawuje nadal, już jako Kierownik Pracowni, prof. dr hab. Joanna Durczak. W skład zespołu badawczego wchodzi mgr Katarzyna Czerwiec oraz trzy doktorantki.

Pracownia prowadzi obecnie badania nad literaturą i kulturą Kanady anglojęzycznej, realizując temat badawczy „Kanadyjczycy i środowisko naturalne w perspektywie literackiej i kulturowej”. Wśród zagadnień podejmowanych przez zespół badawczy znajdują się: ewolucja kanadyjskiej percepcji przyrody, literacki obraz kanadyjskiej Północy, nurt ekofeministyczny w kanadyjskiej literaturze anglofonii oraz topika arktyczna w twórczości Alice Munro. Ekokrytyczna orientacja badań prowadzonych w Pracowni decyduje o jej specyfice na tle innych ośrodków kanadianistycznych w Polsce.

Wśród osiągnięć badawczych Centrum/Pracowni Badań Kanadyjskich należy wymienić publikację pod redakcją prof. dr hab. M. Abramowicza i prof. J. Durczak *Canadian Ghosts, Hopes, Values* (2008) oraz książkę prof. J. Durczak *Rozmowy z ziemią* (2010). W roku 2007 Centrum było organizatorem IV Kongresu Polskiego Towarzystwa Badań Kanadyjskich, a w roku 2014 konferencji „Canadians and the Environment”.

Na zaproszenie placówki na UMCS gościli z wykładami ambasadorowie Kanady, David Preston i Daniel Costello, Prezes Europejskiej Asocjacji Badań Kanadyjskich, Hartmut Lutz, a także liczni kanadyjscy twórcy i krytycy. Dzięki działalności Centrum/Pracowni na Anglistyce zostały wprowadzone do programu nauczania kursy poświęcone literaturze i kulturze Kanady, a w roku 2014 dyplomy magistra otrzymali

pierwsi absolwenci kanadianistycznego seminarium magisterskiego.

Zakład Języka Angielskiego

Zakład Języka Angielskiego prowadzi badania nad morfoskładnią, semantyką i pragmatyką języka angielskiego i polskiego, historią języka angielskiego, nad związkami języka i kultury oraz nad filozofią i metodologią językoznawstwa.

Badania prowadzone są w ramach paradygmatu kognitywnego, w szczególności w ramach gramatyki kognitywnej, rozwijanej przez językoznawcę amerykańskiego prof. Ronalda Langackera. Uczony ten trzykrotnie przyjeżdżał do Lublina z wykładami na zaproszenie Zakładu. Wykłady te, nagrane i przetłumaczone na język polski, ukazały się nakładem Wydawnictwa UMCS w roku 1995 i 2005. Aktualnie w opracowaniu znajdują się wykłady, które prof. Langacker wygłosił w Lublinie w maju 2014 r.

Pracownicy Zakładu opublikowali: 7 książek autorskich, (m.in.: H. Kardela, *Dimensions and Parameters in Grammar. Studies on A/D Asymmetries and Subjectivity Relations in Polish* (2000); P. Łozowski, *Language as Symbol of Experience. King Alfred's cunnam, magan and motan in a Panchronic Perspective*, 2008; A. Głaz, *Extended Vantage Theory in Linguistic Application*, 2012); zredagowali 19 publikacji zbiorowych; dokonali 8 przekładów książek naukowych. W Zakładzie powstały 22 rozprawy doktorskie.

W maju 2014 r., decyzją Senatu UMCS, Zakład Języka Angielskiego został podzielony na dwa Zakłady: Językoznawstwa Kognitywnego (Kierownik: prof. Henryk Kardela) oraz Językoznawstwa Kulturowego (Kierownik: prof. Przemysław Łozowski). Zakład Językoznawstwa Kognitywnego będzie prowadził badania w zakresie podstaw filozoficzno-metodologicznych paradygmatu kognitywnego, intersubiektywności języka, motywacji w języku, konceptualizacji czasu w języku oraz lingwistycznej analizy humoru, zaś Zakład Językoznawstwa Kulturowego – nad związkami języka i kultury w ujęciu

antropologicznym, historycznym, socjolingwistycznym i kognitywnym.

Zakład Fonetyki i Fonologii

Zakład Fonetyki i Fonologii powstał w 2000 r. Zatrudnia tylko 4 osoby, lecz należy do najaktywniejszych naukowo placówek tego typu w Polsce. Jego pracownicy biorą udział w krajowym i międzynarodowym życiu naukowym poprzez liczne publikacje (w tym 5 książek autorskich oraz redakcja 4 tomów zbiorowych), uczestnictwo w konferencjach, kontakty i wymianę ze znanymi ośrodkami badawczymi (uniwersytety w Amsterdamie, Nijmegen, Berlinie, Reading i Londynie). Zakład uzyskał grant zespołowy KBN (2003–2006), dr R. Święciński grant NCN (2013–2017), a mgr M. Radomski trzykrotnie otrzymał grant dla doktorantów. Członkowie Zakładu prowadzą również działalność popularyzatorską (w ramach Lubelskiego Festiwalu Nauki, prelekcje i warsztaty). Dr Wiktor Gonet jest jednym z niewielu w Polsce biegłych sądowych z zakresu fonoskopii (ponad 170 ekspertyz). W 2011 r. Zakład zorganizował (we współpracy z Instytutem Filologii Polskiej) konferencję pt. „Gender. Płeć w języku, literaturze i edukacji”, a w 2013 – międzynarodową konferencję pt. „Approaches to Phonetics and Phonology”, z udziałem wielu wybitnych fonetyków i fonologów z całego świata (kolejna edycja w 2015). W Zakładzie powstały cztery rozprawy doktorskie pod kierunkiem prof. Szpyry-Kozłowskiej.

Problematyka badawcza Zakładu obejmuje następujące zagadnienia: fonetyka artykulacyjna, akustyczna i eksperymentalna języka angielskiego i polskiego (w tym artykulografia elektromagnetyczna); fonologia języka angielskiego i polskiego, w tym fonologia laboratoryjna; współdziałanie fonetyki z fonologią oraz fonologii z morfologią; fonetyczna i fonologiczna adaptacja zapożyczeń; fonoskopia; akwizycja fonetyki angielskiej przez Polaków; polski akcent w angielszczyźnie i jego percepcja; obcy

akcent w polszczyźnie i jego percepcja; dydaktyka fonetyki angielskiej i polskiej; językoznawstwo genderowe.

Zakład Akwizycji i Dydaktyki Języka Angielskiego

Badania prowadzone w Zakładzie Akwizycji i Dydaktyki Języka Angielskiego poświęcone są szeroko rozumianej problematyce przyswajania podsystemów językowych i doskonalenia podstawowych sprawności w języku angielskim w różnych kontekstach edukacyjnych ze szczególnym naciskiem na stosowanie przez uczących się skutecznych strategii niezbędnych dla opanowania wysokiego stopnia biegłości językowej, wiedzy przedmiotowej, prowadzących do autonomii uczącego się.

W obszarze zainteresowań naukowych pracowników Zakładu pozostają psycholingwistyczne aspekty procesu przetwarzania dyskursu pisanego, specyfika dyskursu akademickiego, modele procesu czytania w języku obcym, akwizycja słownictwa obcojęzycznego, język formułiczny i jego znaczenie dla poprawności wypowiedzi, rola języka rodzimego w procesie dydaktycznym, wykorzystywanie korpusów językowych w dydaktyce językowej, a także stosowanie metod ilościowych i jakościowych w testowaniu znajomości języka angielskiego jako obcego.

Prowadzone ostatnio badania empiryczne dotyczą: dynamiki rozwoju kompetencji leksykalnej, ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy receptywnej i produktywnej, znajomości słownictwa akademickiego, roli definicji słownikowych w rozwijaniu słownictwa i sprawności językowych, analizy przetwarzania tekstów dydaktycznych i akademickich przy wykorzystaniu takich strategii jak generowanie pytań, streszczanie tekstu, parafrazowanie, notowanie, konstruowania zadań w czytaniu w świetle realizowanych celów poznawczych i językowych oraz świadomego zauważania wyrażen formułicznych podczas zespołowego tłumaczenia tekstów jako uwarunkowania procesu akwizycji językowej.

POCZĄTKI ANGLISTYKI – WSPOMNIENIA OSOBISTE

50 lat temu, 1 października 1964 r., dołączyłam do grupy studentów, którzy rozpoczynali pięcioletnie studia na filologii angielskiej jako pierwsi w historii UMCS. Zakład Języka Angielskiego, przy Katedrze Języka Polskiego, dysponował wówczas dwoma pokojami na pierwszym piętrze tzw. „Starej Humanistyki”, jedną salą wykładową i dostępem do Laboratorium Językowego. Księgozbiór był bardzo ubogi i nasi wykładowcy niejednokrotnie musieli na maszynie, w kilku egzemplarzach przez kalkę, przepisywać ćwiczenia i teksty do analizy. Nasz rok liczył 15 osób i kilkoro tzw. „wolnych słuchaczy”, a nauczycielami na pierwszym roku byli dr Alina

Szala (z błyskotliwymi wykładami z literatury angielskiej), dr Franciszek Lyra (po kilku latach na uniwersytetach w USA, specjalista w zakresie literatury amerykańskiej), prof. Henryk Zins (historia Anglii) oraz asystenci Jacek Mikoś (obecnie profesor University of Wisconsin) i Marta Wiszniewska (później profesor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu).

Niezwykle ważnymi osobami w naszej edukacji byli wykładowcy British Council, John H. M. Butler i Ida Luiza Butler. Mieliśmy z nimi 14 godzin zajęć

Archiwum Instytutu Anglistyki

Studenckie przedstawienie *Kupca weneckiego* Szekspira. I rok studentów anglistyki; pośrodku prof. John Butler, pierwszy *native speaker*, 1965 r.

tygodniowo, z wielką korzyścią dla naszych sprawności językowych. Dla większości z nas był to pierwszy kontakt z *native speakers*. Reprezentowali szeroki świat zza żelaznej kurtyny, uczyli wcześniej w Hiszpanii i krajach arabskich, opowiadali o kulturach, które były dla nas odległe. Co tydzień podejmowali nas rotacyjnie na kolacjach, Luiza przygotowywała angielskie przysmaki, John przywoził specjały ze sklepu przy Ambasadzie. Wychowani w dobrych tradycjach szkół i uniwersytetów angielskich reżyserowali sceny z *Kupca weneckiego* i jednoaktówki, a przedstawienia te przyciągały publiczność lubelską, tak spragnioną kontaktu z żywym językiem angielskim.

Na studiach bardzo dbano o nasz język mówiony: mieliśmy sześć godzin konwersacji z trzema różnymi osobami. Po drugim roku braliśmy udział w tzw. „Experiment in International Living”: grupa Amerykanów spędziła lato w naszych domach, podróżowaliśmy razem po Polsce i wszyscy studenci anglistyki uczestniczyli w obozie językowym w Kazimierzu. Na drugim roku do grona nauczycieli dołączył dr Walerian Świeczkowski, po pobycie w Oxfordzie i na Uniwersytecie Harvarda w USA, gdzie przygotował rozprawę doktorską pod kierunkiem Romana Jakobsona. Prowadził wykłady ze składni i historii języka. W tym samym roku podjął pracę w Zakładzie także

Archiwum Instytutu Anglistyki

Wręczenie pamiątkowego tomu prof. dr hab. Alinie Szali z udziałem Rektora UMCS, prof. dr hab. Kazimierza Goebła, Dworek Kościuszków 1997 r.

Andrzej Zgorzelski, późniejszy profesor Uniwersytetu Gdańskiego. On również opiekował się teatrem studenckim. Najważniejszym wydarzeniem było wystawienie kilka lat później przez dr. Świeczkowskiego pełnej wersji *Wieczoru Trzech Króli* Szekspira, z udziałem wykładowców i studentów.

Na wyższych latach mieliśmy zajęcia również z prof. Leonem Kaczmarkiem, polonistą językoznawcą i niezwykle ciekawe seminarium ze znanym szekspiologiem prof. Witoldem Chwalewikiem. Nad naszym językiem praktycznym pracowała również pani Eleonora Horoszkiewicz. Wymagania były wysokie: na piątym roku nasza grupa liczyła już tylko siedem osób i tyle z nas uzyskało pierwsze dyplomy w 1969 r. Wszyscy zostaliśmy zatrudnieni jako wykładowcy lub lektorzy na różnych lubelskich uczelniach, Leszek Kolek zostanie profesorem literatury angielskiej, Bożydar Kaczmarek profesorem psychologii, a Andrzej Jaroszyński ambasadorem w Norwegii i Australii. Anglistyka rozwijała się. Do grona wykładowców dołączyły panie: Anna Zagórska, Modesta Rusinek, Magdalena Pelc i Alicja Wesołowska, a wkrótce troje absolwentów anglistyki warszawskiej, późniejsi profesorowie Grażyna Bystydzieńska, Bogusław Marek i Edmund Gussmann. Rosła też liczba studentów.

Opracowała: Teresa Olszewska
Konsultacja: Leszek Kolek
i Anna Zagórska

Egzamin wstępny na filologię angielską (języki angielski i polski), lata 90.

Teatr Studentów Anglistyki
Brainstorming Donkeys

NASI CUDZOZIEMSCY NAUCZYCIELE Z BRITISH COUNCIL

Nasi cudzoziemscy nauczyciele z British Council (BC), *native speakers*: Graham McMaster, James Cormick, Jessica Munns, Angus Collins, Val Sismey, George Hyde, Sean Molloy zapisali barwną kartę w historii anglistyki. Pomimo ograniczeń minionego systemu, dzięki senatorowi Fulbrightowi i jego idei stypendiów dla obywateli amerykańskich zainteresowanych pracą na polskich uczelniach i mądrej polityce British Council, studenci anglistyk w Polsce mieli nie tylko dostęp do żywej, autentycznej formy języka, lecz też do odmiennych wzorców kulturowych.

Graham McMaster przyjechał do Lublina z Zagrzebia, miał zatem kontakt z warunkami podobnymi do tych, które zaoferował mu UMCS. Nie był on typem powściągliwego Anglika, a jego niezaprzeczalne talenty aktorskie poznaliśmy, gdy anglistyka nasza wystawiła *Wieczór Trzech Króli* Williama Szekspira. Graham szybko był w stanie porozumiewać się po polsku; bawiło go tworzenie zabawnych zwrotów. Czas także wy-

pełniała mu praca nad wydanym wkrótce tomem esejów o poezji W. Wordswortha, nad tłumaczeniem *Quo Vadis* i monografią Waltera Scotta.

James Cormick również spędził na UMCS trzy lata, wypełniając warunki kontraktu British Council. Można przy tej okazji poczynić uwagę bardziej ogólną, tyjącą wybór kandydatów przez tę instytucję: byli oni nauczycielami doskonale przygotowanymi do zawodu, z doświadczeniem, także różnych kultur i stylów pracy na uczelni. James, urodzony w Rodezji, kształcony w szkołach prywatnych, był absolwentem Trinity College w Dublinie. Przed przyjazdem do Lublina pracował w krajach arabskich Afryki Północnej. Jako kolega był pomocny, bezpośredni; jako nauczyciel akademicki usiłował przenieść na nasz grunt angielski zwyczaj prowadzenia zajęć akademickich w formie tzw. *tutorials* – mniej formalnych spotkań z małymi grupami studentów.

Jessica Munns należała do grupy najmłodszych pracowników BC. Jej wcześniejsze doświadczenie to pra- ▶

„Christmas Party”, Dworek Kościuszków

Wykłady prof. Ronalda Langackera, maj 2014 r.

Konferencja PASE, kwiecień 2014 r.

ca na anglistyce w Bydgoszczy. Była postacią wyrazistą, impulsywnie reagowała, żywo gestykulowała, cieszyła się popularnością wśród studentów. Wkrótce dołączył do niej ojciec, George Munns i przez pewien czas prowadził na anglistyce zajęcia z języka praktycznego. Jego charakterystyczna pochylona sylwetka była łatwo rozpoznawalna na terenie kampusu UMCS.

Stan wojenny zastał ich oboje w Lublinie, lecz nie skorzystali z możliwości natychmiastowego opuszczenia kraju, jak to zrobili niektórzy *native speakers*. Od wyjazdu z Lublina Jessica pracuje w USA, jest bardzo aktywnym profesorem literatury, ma liczne publikacje książkowe.

Angus Collins przed podjęciem pracy na naszej anglistyce pracował w USA; tam też doktoryzował się. Był on w pewnym sensie przeciwieństwem Jessici – powściągliwy, zamknięty w sobie, uosabiał cechy potocznie przypisywane jego rodakom. Wiele dalszych lat pracy Angus spędził w Japonii. Gdy porównywał swoich studentów tu i tam,

nieodmiennie stwierdzał, że zajęcia na UMCS były dla niego dużą przyjemnością ze względu na wysoki poziom nauczania.

Val Sismey przyjechała do Lublina w roku 1990 jako *teacher trainer*, w związku z utworzeniem przy Instytucie Anglistyki UMCS Nauczycielskiego Kolegium Języka Angielskiego. Była wysokiej klasy specjalistką w dziedzinie metodyki nauczania języka angielskiego, szkolenia nauczycieli oraz testowania. Poza pracą dydaktyczną w lubelskim kolegium, szkoliła nauczycieli Instytutu Anglistyki UMCS oraz podległych kolegiów w Zamościu, Rzeszowie i Sandomierzu. Dodatkowo zaangażowana była jako koordynator egzaminów międzynarodowych Cambridge w Lublinie. Była uwielbiana przez studentów i kolegów za poczucie humoru i ogromną życzliwość. Obecnie Val pracuje w University of Cambridge International Examinations.

Anna Zagórska
Współpraca:
Teresa Olszewska,
Anna Charęzińska

WSPOMNIENIE PROFESORÓW AMERYKAŃSKICH, STYPENDYSTÓW FULBRIGHTA

(ŹRÓDŁO: AMERYKANISTYKA.UMCS.LUBLIN.PL)

Dr Robert Forrey (pierwszy profesor-stypendysta Fulbrighta w Lublinie /1972/, wiceprezydent Bradford College, Massachusetts):

Jestem dumny z tego, że byłem pierwszym profesorem, jaki przebywał w Lublinie w UMCS w ramach programu akademickiego Fulbrighta, jednej z form wymiany kulturowej, która przyczyniła się do zakończenia ery zimnej wojny. Cieszę się, że mogłem nauczać w Uniwersytecie, który nosi imię kobiety-naukowca, którą zawsze podziwiałem — Marii Curie-Skłodowskiej. Mój syn urodził się w Lublinie, w szpitalu położonym niedaleko Majdanka. Napisałem wiersz o Majdanku. Utwór ukazał się w czasopiśmie „Poland Illustrated Magazine” (lipiec 1972). Później opisywałem swój pobyt w Lublinie w periodyku „International Educational and Cultural Exchange” (1974). W 2000 r. wraz z synem ponownie odwiedziłem Lublin. Do mojego gościnnego wykładu dołączyłem wtedy jeden z moich wierszy o wielkim człowieku, kobiecie-naukowcu, której pomnik stoi na miasteczku akademickim. Polacy są niezrównani w radzeniu sobie z przeciwnościami. Byli i są w stanie przetrwać, ponieważ zawsze walczą, a nic i nikt lepiej nie ilustruje tej prawdy niż Maria Curie-Skłodowska.

Prof. Helen Jaskoski (professor literatur porównawczych, University of Fullerton, California):

Kiedy myślę o Polsce, myślę przede wszystkim o moim pobycie w Lublinie na UMCS jako profesor-stypendysta Fulbrighta... Myślę o studentach, których nauczałam i którym tyle zawdzięczam. Wspominam wielką gościnność Leszka Kolka i jego rodziny, Boba i Danuty Marków. Pamiętam Marię Dakowską, Jamesa Cormicka, wykładowcę British Council i legendarną Alinę Szalę.

W maju 2010 r. wraz z mężem odwiedziliśmy Warszawę, Lublin i Mazury. Byłam ciekawa, co zmieniło się w Polsce od 1975 r., od czasu mojego ostatniego pobytu. Pytano mnie o to w Polsce i nie bardzo wiedziałam, co odpowiedzieć... Co się zmieniło? Zatłoczone ulice, reklamy — właściwie nic nowego... Wtedy przypominałam sobie, że kiedy dawniej w Polsce zamawialiśmy herbatę, zawsze serwowano ją w czajniczku w stylu angielskim. Herbatę piło się wtedy w szklankach — to taki sympatyczny polski, a być może wschodnioeuropejski zwyczaj. W 2010 r. chciałam na-

wet kupić sobie szklanki do herbaty, ale nigdzie ich nie widziałam. Co się z nimi stało? Oh — usłyszałam: nareszcie się ich pozbyliśmy... Być może szklanki wiązały się z dawnym politycznym systemem w Polsce?

Prof. Christopher Gray (College at Lafayette College in Easton, Pennsylvania) i **Donna Gray**:

Pamiętam nasze mieszkanie na Lipowej... W pamięć zapadła mi gościnność naszych kolegów i koleżanek z Zakładu Anglistyki: organizowane pikniki z Anną Zagórską, ożywione dyskusje z Edmundem Gussmannem... gościnność Małgosi Górnej i jej Rodziców. Z innych wspomnień: kiedyś na zajęciach z literatury amerykańskiej z zapalem opowiadałem o *Walden* Thoreau i wtedy jeden ze studentów powiedział: „beznadziejny ten Thoreau — i pomyśleć, że w takich okropnych czasach żyli także nasi dziadkowie!” Kiedy dodałem, że Thoreau zmarł na gruźlicę, student triumfalnie obwieścił: „widzicie — miałem rację!”

Prof. Bernard F. Rodgers (profesor literatury na Bard College at Simon's Rock):

Chociaż minęło już ponad trzydzieści lat od czasu mojego pobytu w UMCS — wyjechałem z Polski na miesiąc przez strajkami sierpniowymi w Lublinie i Gdańsku w 1980 r. — moje wspomnienie tamtego okresu w dalszym ciągu jest bardzo żywe. Studenci, z którymi miałem zajęcia, czytali dużo i chcieli na temat amerykańskiej literatury i kultury. Spotkałem wielu ciepłych ludzi, ludzi nieznajomych, wraz z którymi stałem w kolejkach przed sklepami, spotykałem ich na przystankach, w pociągach i autobusach... Pamiętam [...] wzruszający i niezapomniany widok o zmierzchu na cmentarz w dniu Wszystkich Świętych z balkonu mojego mieszkania. Stałem... przytłoczony widokiem setek świec zapalanych przez tych, którzy przyszli wspominać swoich bliskich zmarłych.

Przyjechałem do Polski, ponieważ chciałem poznać kraj, z którego pochodziła trójka moich dziadków. Dzięki serii redagowanej dla wydawnictwa Penguin przez Philipa Rotha, *Pisarze z innej Europy*, zainteresowałem się literaturą wschodnioeuropejską. Do dzisiaj prowadzę w Ameryce kursy z literatury: Schulz, Borowski, Konwicki, Miłosz, Herbert, Szymborska... w dalszym ciągu śledzę, co się dzieje w Polsce (tej wiosny czytałem — i szczególnie polecam — książkę Timothy'ego ▶

Snydera *Bloodlands: Europe Between Hitler and Stalin*, z której wiele się dowiedziałem o Polskiej historii... i ostatnie eseje Timothy'ego Gartona Asha *Facts Are Subversive*, które są kontynuacją dogłębnych opisów tego regionu, jakie pisał ćwierć wieku temu). Kiedy przyjechałem do Polski w 1979 r., przywiozłem ze sobą kilka skrzyń książek, jako że dostęp do literatury zagranicznej był niezwykle utrudniony. Książki pozwoliły mi na zrealizowanie programu nauczania literatury. Dzisiaj wiem, że to wszystko się zmieniło, także i to, że Polacy mogą teraz swobodnie podróżować po świecie. Jestem wszak przekonany, że Zakłady Literatury Amerykańskiej i Kultury, jak również Studiów Amerykanistycznych, pozostały tymi niezwykle mi miejscami, gdzie wykładowcy i studenci w dalszym ciągu przejawiają ciekawość poznawczą, gdzie realizują się poważne intelektualne ambicje.

Prof. Natalie Harris (profesor literatury amerykańskiej, autorka wielu opowiadań i esejów, Colby College in Waterville, Maine):

Mój pobyt w Polsce w ramach stypendium Fulbrighta przypadł na lata 1980/1981, na ekscytujący okres Solidarności, powstałej pod przywództwem Lecha Wałęsy. Pamiętam fale radości, uniesienia mieszające się z unoszącym się w powietrzu niepokojem. Tak wiele się wtedy działo! A z drugiej strony życie płynęło obok dalej – były próby zakupu produktów na załamującym się rynku, była „dostawa” mięsa przez hojnych i pomocnych przyjaciół lub znajomych. Były jednak także wystawne obiady, pomimo ogólnych braków, ożywione dyskusje przy stole i świetna zabawa. Jurek Kutnik oraz Jurek i Joanna Durczakowie byli nieskończenie gościnni i pomocni, oferując nam pomoc w sytuacjach, gdy potykaliśmy się o kilka polskich słów, jakie znaliśmy. Jakkolwiek wydarzenia polityczne, które w tym czasie działy się w Polsce, miały ogromny zasięg i rezonans, najbardziej sobie cenię serdeczne ciepłe uczucia, jakie żywię w stosunku do osób, które dane mi było spotkać w Lublinie. O ich gościnności i szczodrości nigdy nie zapomnę.

Prof. Thomas S. Gładsky (emerytowany profesor literatury, University of Central Missouri):

Po trzydziestu latach przychodzi pokusa, aby przedstawić mój pobyt w UMCS w latach 1981–1982 w romantycznych barwach, mówiąc np., iż moi Polscy koledzy w Instytucie Anglistyki byli bardzo pomocni, że studenci byli pracowici, że Uniwersytet był modelową i szlachetną instytucją, że Polacy byli natchnieni przez niebiańskie moce i że ja byłem wybitnym akademikiem mającym głębokie zrozumienie dla polskiego doświadczenia. Otóż nic takiego nie powiem. Jeśli chodzi o moją działalność akademicką, to niewiele się działo – czytałem i pisałem, wybuchały strajki, organizowano lokauty, potem został wprowadzony stan wojenny, nastąpiło ogólne przygnębienie, szaleńcza próba przetrwania

absorbowała wszystkich. Bardzo słabo znałem historię i kulturę Polski, nie do końca rozumiałem, na jakich zasadach funkcjonował Instytut, masę czasu traciłem na rzeczy całkowicie zbędne. Codziennie odkrywaliśmy głębie polskiego socjalizmu – ja, moja dzielna żona Rita i dwie córki, Kristen i Jennifer, które studiowały na polskim uniwersytecie katolickim. Czy jednak zamieniłbym doświadczenie tamtego okresu na górę złota? W żadnym wypadku! Trzydzieści lat później w dalszym ciągu widzę twarze moich studentów, widzę na korytarzu Instytutu Anglistyki mojego dobrego przyjaciela, profesora Franciszka Lyre. Słyszę głosy wspólnych sąsiadów, rodziny Rodkiewiczów mieszkających, podobnie jak ja, na ulicy Langiewicza. Chodzę po ulicach Lublina, drząc z zimna o zmierzchu w zimowy popołudniowy dzień w oczekiwaniu na trolejbus. Obserwuję ludzi stojących w długich kolejkach... Wszystko to bezcenne ubogacające doświadczenie... Mam nadzieję, że moja działalność naukowa jest choćby w pewnym tylko stopniu spłatą długu za to cenne doświadczenie, jakie było moim udziałem w Lublinie w latach 1981–1982.

Prof. Gary Thompson (profesor literatury amerykańskiej, medioznawca, Valley City State University):

Miałem dużo szczęścia, przebywając jako młody naukowiec na stypendium Fulbrighta wśród przyjaciół w Instytucie Anglistyki w wyjątkowo złych czasach, które przypadły na lata 1982–1984. Solidarność została zepchnięta do podziemia przez Generała w ciemnych okularach, w dniach upamiętniających rocznice odbywały się demonstracje na Placu Litewskim, mięso było racjonowane, w powietrzu unosił się dym węglowy i spaliny. Liczyło się to, że jednak rozwijała się kultura i edukacja. Moi młodzi przyjaciele (dzisiaj starsza kadra Instytutu) byli bardzo pomocni. Ola Kędzierska wyjaśniała mi sprawy związane z Polską, o których nigdy bym się nie dowiedział, Irmina Wawrzyczek, mój opiekun, pełna gracji, z cudownym poczuciem humoru, Jurek Kutnik, ambitny, z poczuciem cierpkiego humoru, Zbigniew Mazur, student piątego roku, wyniosła niepozobawiona gracji Jola Szpyra, Joanna i Jerzy Durczakowie, inetelektualiści, ciepłi i serdeczni... Pokolenie po roku 1989 ma podobnie jak Amerykanie luksus przyjęcia postawy apolitycznej, a nawet ahistorycznej. Kiedy swego czasu zapytałem mojego rozmówcę, czy nie myślał o emigrowaniu, odpowiedział mi: „Chcę mieć tutaj to, co Ty masz tam”. Trzydzieści lat później to się stało – i uważam to za przywilej, że było mi to dane doświadczyć.

Prof. Christopher J. Knight (wykładowca literatury amerykańskiej, University of Montana):

Na jesieni 1986 r. przyjechałem do Lublina z Uniwersytetu Teksańskiego w Austin. Spotkałem tu wspaniałych ludzi, do których żywię głęboki sentyment. Wykładowcy – przyjaciele z UMCS realizowali program

nauczania literatury i kultury amerykańskiej, który jest prawdopodobnie najlepszym programem nauczania literatury i kultury amerykańskiej w Polsce. Uczenie studentów było prawdziwą przyjemnością. Wspominam te lata z wielkim sentymentem. W sensie politycznym był to czas napięć. Nie tylko wewnętrznych, lecz także zewnętrznych między dwoma systemami, zimnowojennymi politycznymi obozami. Amerykańscy dyplomaci mogli opuszczać Polskę, mając specjalnie potwierdzone pozwolenia. Na kilka miesięcy przed moim przybyciem do Polski wydarzyła się katastrofa w Czarnobylu, co sprawiło, że moja poprzedniczka przebywająca w Instytucie Anglistyki, profesor Jill Goodman, będąca w tym czasie w ciąży, musiała opuścić Lublin. Tymczasem zaarrestowano jej męża pod zarzutem fotografowania zbyt blisko granicy ze Związkiem Radzieckim. Aresztowano wtedy także Stana Musicala, dawną sławę baseballową podczas jego podróży do Łodzi. Stan Musical przyjechał do Polski, aby promować baseball w kraju swoich przodków. W pierwszym tygodniu mojego pobytu w Lublinie zapytano mnie, czy chciałbym znać nazwiska studentów, którzy byli informatorami policji. Milicja zapraszała mnie do swojej siedziby, wysoki rangą milicjant odwiedził mnie także w moim mieszkaniu. Podczas mojego drugiego roku pobytu w Lublinie odbyły się demonstracje na KUL-u. Tymczasem Generał Jaruzelski odwiedził – bez widocznej ochrony – grób swojej matki tuż za blokiem mieszkalnym na ul. Lipowej.

Mam nadzieję odwiedzić Polskę w towarzystwie moich synów, którzy jeszcze tu nie byli, chociaż mój starszy syn prawie „zamieszkał” w czerwonej koszulce z napisem Polska, którą przywoziłem mu z ostatniej wizyty w Lublinie.

Prof. William Lang (Theatre Arts, University of Arizona):

Uważam swój pobyt w UMCS za jeden z najważniejszych punktów w mojej karierze naukowej. Wraz z moimi studentami z Instytutu Anglistyki założyliśmy grupę teatralną *The Back End of the Donkey Theatre Company* i wystawiliśmy dla przyjaciół w UMCS sztukę *Mother McFadden*. Sztukę tę wystawiliśmy także w Gdańsku w kwietniu. Publikowaliśmy także w UMCS studencki czasopismo literackie w 1995 r. Wspaniały, ekscytujący rok! Po wyjeździe prof. Lang opiekunem grupy został James Jensen.

Prof. William Sullivan (University of Floryda, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej) i **Mary Sullivan** (tekst napisany po polsku przez Autora):

Przyjechałem do Lublina w 1979–1980 w ramach wymiany Fulbrighta. Początkowo zamieszkaliśmy w Hotelu Studenta. Później przeprowadziliśmy się. Naszymi sąsiadami byli Państwo Rodkiewiczowie. Docent Gussmann był wtedy dyrektorem Anglistyki, pani Ma-

ria Kasiborska — sekretarką. Pokój w pracy dzieliłem z Maciejem Pakoszem i Teresą Olszewską. Jola Szpyra i Monika Adamczyk pomagały nam w różnych sprawach. Jedną z moich studentek była Anna Malicka, teraz profesor KUL. Wśród kolegów byli Jerzy Durczak, Wiktor Gonet, Henryk Kardela, Anna Kędra-Kardela, Bob Marek i Ola Kędzierska.

Pod koniec roku akademickiego Papież Jan Paweł II odwiedził Polskę. Powtórnie przyjechaliśmy do Polski w 1990 r. w ramach wymiany, tym razem bez dzieci. Dwoje z nich studiowało w Stanach, starsza córka kończyła uniwersytet w Poznaniu – zakochała się w Polsce w czasie jej pierwszego pobytu. Docent Świeczkowski był wtedy dyrektorem, pani Maria dalej pracowała jako sekretarka. Dawni koledzy i sąsiedzi znowu witali nas, chociaż w tym czasie docent Gussmann przeszedł na KUL. Pamiętam z tego okresu młodego studenta Adama Głaza, zdolnego dobrze zapowiadającego się.

W Polsce odbywały się wybory. Na ulicy jakaś pani zapytała mnie, kogo popieram. Odpowiedziałem, że nie jestem obywatelem polskim, nie mogę nikogo popierać. Wybory odbyły się, bez mojego udziału.

W roku 2000 zostałem emerytowanym profesorem na Uniwersytecie we Florydzie. Otrzymałem trzecie stypendium w ramach wymiany Fulbrighta, tym razem na Uniwersytecie Wrocławskim. W następnym roku dostałem propozycje nauczania także na UMCS. Henryk Kardela został wtedy dyrektorem, pani Monika Chudy była wtedy sekretarką, pani Maria została sekretarką studentów zaoczných.

Przejazdy z Wrocławia do Lublina co dwa tygodnie w „opóźnionym pociągu pośpiesznym Bolko” (jak ogłaszały megafony) były wprawdzie długie, ale dawały mi czas na poprawianie prac studenckich, pisanie recenzji doktorskich, artykułów i rozdziałów do mojej książki *The tense-aspect system of Polish narrative* (współautor David R. Bogdan), pozwalały również wykonywać prace redaktorskie związane z serią wydawniczą *The LACUS Forum*. Zająłem się także analizą błędów językowych w polskim i angielskim. W niedalekiej przyszłości ukaże się, oparta na analizie błędów moja książka poświęcona mechanizmom funkcjonowania języka.

Kiedy 2010 r. skończył się mój kontrakt na Uniwersytecie Wrocławskim, przeprowadziliśmy się z żoną do Lublina. Na ulicy Lipowej znalazłem siłownię „Samson”, gdzie mogę formować ciało, i kościół Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Panny Marii, gdzie możemy formować dusze w czasie mszy tradycyjnej w języku łacińskim.

W sumie spędziłem 16 lat w Polsce. Przez 50 lat małżeństwa i przez te 16 lat w Polsce obok mnie była żona Mary. W Lublinie i w Instytucie znaleźliśmy prawdziwy dom. Smutny to będzie dla nas dzień, kiedy się skończy nasz pobyt w Polsce.

**Przetłumaczył i opracował
na podstawie wspomnień:
Henryk Kardela**

Fot. Włodzisław Kosko

Inauguracja Lata Polonijnego

LATO POLONIJNE 2014

170 osób z ponad 20 krajów świata wzięło udział w tegorocznej, 24. edycji Lata Polonijnego, organizowanego przez Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS. W tym roku najliczniejszą grupę uczestników, bo aż 94 osoby – stanowili obywatele Ukrainy. Pozostali kursanci przyjechali do Lublina z krajów UE oraz ze Stanów Zjednoczonych, Kazachstanu, Armenii, Rosji czy Gruzji.

11 lipca br. w ACK UMCS „Chatka Żaka” odbyła się uroczysta inauguracja Lata Polonijnego 2014. Udział w niej wzięli m.in.: bp Mieczysław Cisko, Minister Tadeusz Sławecki z Ministerstwa Edukacji Narodowej, Jacek Junosza-Kisielewski – Dyrektor Departamentu Polonii w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, dr Bogusław Szymański – Dyrektor BUWiWM w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prof. Stefan Pastuszka – członek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Anna Atlas – Dyrektor z Organizacji Edukacji Polskiej za Granicą ORPEG oraz przedstawiciele władz Lublina i UMCS na czele z Rektorem UMCS prof. Stanisławem Michałowskim oraz Prorektorami prof. Urszulą Bobryk i prof.

Spotkanie z władzami UMCS

Fot. Włodzisław Kosko

Barbarą Hlibowicką-Węglarz, Kanclerz Grażyną Fiok oraz Dziekanami. Obecni byli także przedstawiciele sponsorów, zaprzyjaźnionych instytucji i lokalnych mediów. Inaugurację uświetnił koncert tańców polskich w wykonaniu Zespołu Tańca Ludowego. Prof. Jan Mazur, będący gospodarzem uroczystości, z rąk Ministra Tadeusza Sławeckiego i Dyrektora Anny Atlas otrzymał „Medal z podziękowaniem za krzewienie polskiej oświaty za granicą”.

24 lipca 2014 r. w auli CJKP odbyło się spotkanie słuchaczy Lata Polonijnego z Rektorem prof. Stanisławem Michałowskim i Prorektorem ds. Studenckich prof. Urszulą Bobryk oraz dyrektorem Centrum Promocji UMCS Marcinem Gołębiowskim, Natalią Derevinską-Sobiecką z Biu-

ra Rekrutacji oraz przedstawicielką Urzędu Miasta Wiktoria Herun, zajmującą się programem *Study in Lublin*. Rozmawiano na temat możliwości studiowania cudzoziemców na naszej Uczelni oraz form współpracy pomiędzy UMCS i uniwersytetami ukraińskimi. Mamy nadzieję, że spotkanie to zaowocuje nawiązaniem nowych kontaktów między naszą Uczelnią i uniwersyteckimi ośrodkami na Wschodzie, a także wzrostem zainteresowania cudzoziemców z tych regionów studiami na UMCS.

Uczestnicy Lata przybyli do Lublina w ramach trzech grantów, współfinansowanych przez trzy Ministerstwa: Ministerstwo Spraw Zagranicznych – grant „Wymiary polskości – warsztaty dla działaczy

i animatorów środowisk polonijnych” (50 osób); Ministerstwo Edukacji Narodowej – grant „Warsztaty kwalifikacyjne dla nauczycieli przedmiotów ojczystych, pracujących w szkołach polonijnych na Wschodzie” (60 osób); Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej – grant „Letnia Szkoła Języka i Kultury Polskiej dla Cudzoziemców” (46 osób).

W programach kursów znalazły się warsztaty dla działaczy i animatorów środowisk polonijnych oraz nauczycieli przedmiotów ojczystych pracujących w szkołach polonijnych na Wschodzie, a także zajęcia dla cudzoziemców – z języka i kultury polskiej.

Wiktorii Zubarewa

Fot. Włodzisław Kostko

Jedną z uczestniczek tegorocznej edycji Lata Polonijnego była Wiktorii Zubarewa z Żytomierza na Ukrainie, która jest nauczycielką języka polskiego. Prowadzi kółko języka polskiego w Szkole Ogólnokształcącej nr 27 w Żytomierzu, lekcje fakultatywne w Humanistycznym Gimnazjum nr 1 w Żytomierzu oraz pracuje w szkółce sobotnio-niedzielnej przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie, który obchodzi w tym roku swoje 25-lecie. Jej mama jest Polką, tato zaś Ukraińcem. W Lublinie jest już po raz czwarty, z czego się cieszy: „Bardzo mi się tutaj podoba, bo poznałam na Uniwersytecie dobrych ludzi – przede wszystkim wykładowców, którzy całym sercem uczyli mnie nie tylko gramatyki języka polskiego, ale także polskiej kultury i tradycji. Lublin przypomina mi Żytomierz – moje miasto na Ukrainie, dlatego że tutaj ludzie również są spokojni, mili i przyjaźni”.

Wiktorii jest także kierownikiem Polskiego Dziecięcego Teatru Lalek

„Modern Poll”, który powstał cztery lata temu z jej inicjatywy. Obecnie działa on przy Żytomierskim Obwodowym Związku Polaków na Ukrainie. Zapraszane są do niego dzieci w wieku 3-18 lat. „Modern Poll” łączy w sobie sztukę graną na żywo i posługiwanie się lalką. „Lalki robimy sami, w tym roku zrobiliśmy także własną kurtynę, z którą jeździmy do innych szkół. W czerwcu byliśmy na Międzynarodowym Festiwalu Zespołów Teatralnych w Płocku i otrzymaliśmy wyróżnienia specjalne dla teatru i dla dziesięciorga dzieci” – opowiada Wiktorii. W 2012 r. na zaproszenie Fundacji Pomocy Polskim Szkołom na Wschodzie im. T. Goniewicz Teatr Lalek spędzał czas w katolickiej szkole imienia św. Królowej Jadwigi w Lublinie i tam prezentował fragmenty spektakli. Jak mówi sama Wiktorii: „Nasz teatr stanowi swojego rodzaju rozrywkę dla młodych Polaków, którzy dzięki niemu chcą odkryć swoje ukryte umiejętności, uczyć się empatii i dobrze spędzić czas w doskonałym towarzystwie”.

Dina Chalimonczuk

Fot. Włodzisław Kostko

W kursach w CJKP wzięła też udział Dina Chalimonczuk, nauczycielka w szkole muzycznej, w której naucza gry na fortepianie. Jest również Prezesem organizacji polonijnej – Związku Polaków na Ukrainie Oddział w Olewsku, która działa już od trzech lat. Głównym zadaniem organizacji jest przede wszystkim odrodzenie kultury polskiej na terenach ukraińskich. Dina prowadzi trzy wokalne zespoły polonijne: dla dzieci, młodzieży i dorosłych, które śpiewają przede wszystkim pieśni ludowe. Jak sama mówi: „Zależy mi na ćwiczeniu nauki języka polskiego, po to, abym swoją wiedzę o języku mogła potem przekazywać dalej na Wschodzie”. Uczelnia i Lublin po-

zostawiły w niej wiele wspaniałych wrażeń. Jest wdzięczna za organizację zajęć w ramach Lata Polonijnego, interesujące wycieczki i możliwość poznania wspaniałych ludzi. W najbliższym czasie chciałaby jeszcze raz przyjechać do Lublina.

Olgi Sklarskiej

Fot. Włodzisław Kostko

Uczestniczką Lata Polonijnego w ramach grantu Wymiary Polskości była Olga Sklarska, studentka Akademii Sztuk Pięknych we Lwowie, która zajmuje się ceramiką oraz malarstwem olejnym. Pochodzi z Sambora, gdzie uczyła się w Sobotniej Szkole Polskiej im. Jana Pawła II. Nadal uczęszcza tam do Chóru Sursum Corda, za pośrednictwem którego przyjechała na kurs Wymiary Polskości, żeby doskonalić język. Jej marzeniem są studia w Polsce. Kurs w Lublinie ocenia bardzo dobrze: „Jestem szczęśliwa, że miałam możliwość, żeby tutaj przyjechać, nauczyć się jeszcze języka. Nauka tutaj jest na innym poziomie – bardziej europejskim, zachodnim. Poznałam wielu ciekawych ludzi z innych krajów. Jeśli będzie taka możliwość, to przyjadę tu za rok. Mam nadzieję, że jeszcze będę studiować w Polsce”.

Igora Baczur

Fot. Włodzisław Kostko

Igor Baczur z Iwano-Frankowska, nauczyciel języka polskiego i literatury w szkole ogólnokształcącej z polskim i rosyjskim językiem nauczania przyjechał do Lublina na Warsztaty kwalifikacyjne. Wcześniej był na kursach w Warszawie i Lublinie, do ▶

którego wrócił, bo jak mówi – podobają mu się najbardziej ze wszystkich dużych polskich miast. Nauczycielem polskiego został z zamiłowania do tego języka. Polskie korzenie ma, ale na tyle dalekie, że trudno je udowodnić: „Język polski jest moją pasją i z tego powodu najpierw uczyłem się polskiego, a potem zacząłem go uczyć. Iwano-Frankowski był dawniej Stanisławowem i jesteśmy blisko granicy z Polską. Czasami dostają się do nas jakieś wiadomości z Polski. Na wsiach ludzie czasami mówią gwarami zbliżonymi do języka polskiego i może stąd wzięło się to zamiłowanie do języka polskiego”. We wcześniejszych kursach brał udział głównie po to, by nauczyć się mówić po polsku i doskonalić umiejętności komunikacyjne. W tym roku przyjechał z powodu zawodowych zainteresowań metodyką nauczania języka polskiego. Chciałby wrócić do Polski, bo bardzo podobają mu się kultura i język polski. To jest jego pasja i zawód.

Oprócz merytorycznego programu, innego dla każdego kursu, obejmującego m.in. wykłady, seminaria i warsztaty, uczestnicy Lata Polonijnego brali również udział w bogatym programie kulturalnym i turystycznym umożliwiającym poznanieabytów Lublina i regionu, naszej kultury regionalnej, ale też obejmującym wycieczki do Warszawy, Krakowa i Wieliczki. Poza tym podczas letniej szkoły nie zabrakło również imprez integracyjnych, pokazów filmowych, dyskusji, koncertów i różnego rodzaju spotkań. Na zakończenie uczestnicy kursów otrzymali świadectwa uczestnictwa, zaświadczenia i dyplomy.

Aneta Adamska
Ewa Kawałko-Marczuk

Zajęcia w CJKP

Fot. Włodzisław Kosko

Archiwum Autorów

Dyskusja z przedstawicielami PKN Orlen

REPREZENTACJA UMCS NA EUROPEJSKIM KONGRESIE FINANSOWYM (EFC)

W dniach 23–25 czerwca 2014 r. w Sopocie odbył się IV Europejski Kongres Finansowy, którego celem było podjęcie debaty nt. przyszłego bezpieczeństwa i stabilności gospodarczej UE oraz wypracowanie rozwiązań dla wspólnego sukcesu Polski i UE. Tegoroczni goście, którzy wzięli udział w dyskusjach, to m.in. Jan Krzysztof Bielecki, Przewodniczący Rady Gospodarczej przy Prezesie Rady Ministrów, Danuta Hübner, Poseł do Parlamentu Europejskiego, Janusz Lewandowski, Komisarz UE ds. planowania finansowego i budżetu, Jacek Rostowski, Wicepremier i Minister Finansów w latach 2007–2013, Komisarz Europejski Günter Verheugen. Rezultatem spotkań jest wypracowana przez Kongres rekomendacja dotycząca kilku kluczowych dla europejskiej gospodarki kwestii, m.in. bezpieczeństwa energetycznego czy stabilności systemu finansowego.

Podczas tegorocznej edycji po raz pierwszy swój głos w debacie

otrzymali przedstawiciele młodego pokolenia. 100 najlepszych studentów z całej Polski oraz 20 studentów z Ukrainy wzięło udział w Akademii EFC. Nie mogło tam zabraknąć również studentów Wydziału Ekonomicznego UMCS, którzy godnie reprezentowali Karolina Mojsym i Przemysław Machaj. Studenci brali udział w dyskusji z przedstawicielami PKN Orlen, a także uczestniczyli w warsztatach przygotowanych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie. Na koniec uczestnicy stworzyli własną rekomendację w sprawie, która bezpośrednio dotyczy przyszłości młodych ludzi na rynku pracy. Rekomendowane zmiany dotyczyły głównie włączenia do programu nauczania w szkołach wyższych elementów praktyki i lepszego przygotowania ich do radzenia sobie na rynku pracy.

Studenci zostali zaproszeni również do współtworzenia rekomendacji na kolejny Kongres.

Karolina Mojsym
Przemysław Machaj

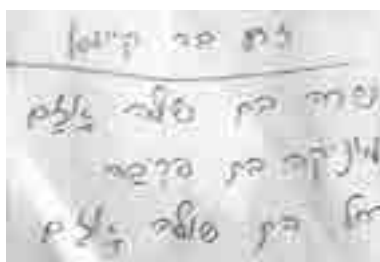
Fot. Andrzej Trzciniński

Synagoga w Łańcucie

CHASYDZKIM SZLAKIEM PO GALICJI

Już po raz drugi członkowie Koła Naukowego Studentów Judaistyki UMCS swoją wyprawę edukacyjną odbyli wraz z „Perełkami” – członkami Koła Naukowego Studentów Judaistyki Uniwersytetu Wrocławskiego. „Sznirele Perele” (sznur pereł) – to nazwa ich koła, wywodząca się od słów chasydzkiej piosenki w języku jidysz, wyrażającej oczekiwanie na przyjście Mesjasza. Ona, i inne żydowskie pieśni, zarówno w jidysz, jak i po hebrajsku, towarzyszyły nam na galicyjskim szlaku. Na przełomie maja i czerwca (31.05 – 2.06.2014) wędrowaliśmy śladami chasydów, ich rabinów i cadyków – przejechaliśmy prawie 800 km.

Pierwszym miastem, do którego dotarliśmy, był Rzeszów, a po nim pojechaliśmy do Łańcuta, Sieniawy, Leżajska, Jarosławia, Przemyśla, Leska i Rymanowa. Niestety, pogoda pokrzyżowała nasze plany i krętymi górkami drogami nie dotarliśmy do dwóch planowanych miejsc – Bobowej i Tarnowa. Odwiedziliśmy natomiast tragiczne miejsce zagłady Żydów – Bełżec, który część z nas mogła odwiedzić po raz kolejny, gdyż w zeszłym roku nasz objazd dotarł i tam. Ponadto zwiedzaliśmy tym razem przede wszystkim zabytki –

Fot. Agata Rybińska

Kwitlech – każdego, kto chce nauczyć się tak pisać – zapraszamy na judaistykę!

synagogi i cmentarze – typowe dla Galicji Zachodniej. Mogliśmy przy tym wysłuchać nie tylko referatów przygotowanych przez studentów, ale i opowieści pracujących tam osób, pasjonatów i znawców kultury żydowskiej (np. opiekuna synagogi w Łańcucie). Prof. Andrzej Trzciniński, jako specjalista od architektury i sztuki, wzbogacił merytorycznie poziom informacji, odwołując się do własnych kwerend i wyników badań. Pod jego okiem studenci podjęli też próbę odczytania hebrajskojęzycznych inskrypcji sprzed stuleci. Szabat – czas święty – przeszkodził nam w odwiedzeniu grobu leżajskiego cadyka Elimelecha. Nie wetknęliśmy tam tradycyjnego *kwitlech* – karteczki z prośbą, ale wierzymy, że osiągnię nas jego błogo-

ślawieństwo. Być może to właśnie dzięki cadykowi, a na pewno dzięki staraniom dr Joanny Lisek i wrocławskich studentów, mogliśmy za to zobaczyć miejsca, które w tym czasie były niedostępne dla turystów.

W Leżajsku, w Bazylice Zwiastowania Najświętszej Marii Pannie, posłuchaliśmy gry na wyjątkowych organach, a tamtejszy zakonnik – kustosz opowiedział o historii i walorach artystycznych kościoła. W Przemyślu, poza godzinami pracy, wpuszczono nas do Muzeum Narodowego Ziemi Przemyskiej. W tym nowym, imponującym gmachu znajduje się warta zobaczenia kolekcja judaików. Podobnie ciekawe, godne uwagi miejsce to muzeum w Jarosławiu, znajdujące się w uroczej kamienicy Orsettich. W Rymanowie niezwykle

gościnnie przyjęli nas panowie ze Stowarzyszenia Przyjaciół Rymanowa Zdroju, inspirując do wielokulturowej działalności. Tam udało nam się stanąć pod „Ścianą płaczu” (!) – malowidłem w tamtejszej synagodze, a także zostawić kilka *kwitlech* na grobach rymanowskich cadyków. Jakie życzenia na nich napisano, pozostanie tajemnicą. Zapewne były to prośby o dobre zdanie egzaminów w sesji letniej, a może o kolejny interesujący objazd? Faktycznie, aż chce się tam wrócić... Miejmy nadzieję, że nasze wakacyjne szlaki znowu powiodą chasydzkim szlakiem! Do takich wypraw zachęcamy wszystkich czytelników „Wiadomości Uniwersyteckich”!

Dr Agata Rybińska
Opiekunka KNSJ UMCS

Pod „ścianą płaczu”.
Synagoga
w Rymanowie

Fot. Agata Rybińska

Reprezentacja UMCS. Od lewej: J. Staszewski, W. Trochonowicz, K. Szpruch, E. Legieć, A. Poniewozik, I. Malewska, W. Markowska, M. Tararuj, I. Pasternak

STUDENCI UMCS W BELGRADZIE

W dniach 15–20 września 2014 r. w stolicy Serbii, Belgradzie odbył się III Międzynarodowy Festiwal Studencki „Друзья! Прекрасен наш союз!” („Wspaniałe są nasze przyjaźnie!”), zorganizowany przez Fundację „Russkij Mir” (Moskwa) oraz Wydział Humanistyczny Uniwersytetu Belgradzkiego. Poprzednie dwie edycje odbywały się w Polsce: na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie (2009) i na Uniwersytecie Warszawskim (2010).

W Belgradzie spotkało się niemal 250 studentów uczących się języka rosyjskiego w 12 wiodących uniwersytetach państw europejskich – Hiszpanii, Belgii, Włoch, Austrii, Polski, Czech, Bułgarii, Serbii, Czarnogóry, Węgier, Bośni i Hercegowiny i Rumunii (23 dziesięcioosobowe drużyny). Na wspomnianych uczelniach działają utworzone przez Fundację „Russkij Mir” tzw. „centra rosyjskie”, analogiczne do Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej utworzonego przy UMCS w 2009 r. Zaproszenie do udziału w Festiwalu zostało skierowane bezpośrednio do Centrum, które wspólnie z Instytutem Filologii Słowiańskiej podjęło się przygotowania reprezentacji UMCS. Organizatorzy zapewnili uczestnikom zakwaterowanie, wyżywienie oraz bogaty program ar-

tystyczno-kulturalny. Wyjazd oraz występ grupy na Festiwalu został zorganizowany przez Dyrektora CJKR dr Swietlanę Szaszkową, mgr Elwirę Michalską (CJKR) oraz Weronikę Markowską (Pracownia Glottodydaktyki Języków Słowiańskich).

Studenci przyjechali do Belgradu, żeby zaprezentować swój poziom znajomości języka rosyjskiego oraz wiedzę w zakresie literatury, kultury i historii Rosji. Festiwal studencki stał się także znakomitą okazją do poznania swoich rówieśników – rusycystów z całej Europy. W skład reprezentacji UMCS weszli studenci I i II roku studiów drugiego stopnia filologii rosyjskiej: Ewelina Legieć, Iwona Malewska, Iwona Pasternak, Anna Poniewozik, Magdalena Tararuj, Weronika Trochonowicz, Jacek Staszewski i Krystian Szpruch. Studenci nie zawiedli! Już pierwszego

dnia festiwalowych zmaganiów drużyna z Lublina zajęła III miejsce w konkursie „Praca domowa” na najlepszą prezentację w języku rosyjskim swojego państwa, kultury, miasta oraz Alma Mater. Podczas 10-minutowego występu przed europejską publicznością znalazły się: polonez M. K. Ogińskiego odtąńczony przez studentów w przepięknych polskich strojach szlacheckich i przy skrzypcowym akompaniamencie Ani Poniewozik oraz nagrany samodzielnie przez studentów film o najważniejszych lubelskich zabytkach. Studenci wykonali również autorską piosenkę o Lublinie i Uczelni (Ania Poniewozik i Magdalena Tararuj).

Oprócz zwiedzania licznych atrakcji turystycznych, organizatorzy przygotowali dla uczestników szereg zajęć kształtujących kompetencje językowe, kulturowe i komunikacyjne. Dzięki liczным konkursom, quizom i warsztatom tematycznym, studenci mieli możliwość sprawdzić swoją wiedzę w zakresie języka, literatury i kultury rosyjskiej oraz szeroko pojmowanego „krajoznawstwa” („rosjoznawstwa”). Udało się stworzyć wspaniałą atmosferę zdrowego grupowego współzawodnictwa i przede wszystkim dobrej zabawy.

Zaproszeni do Belgradu goście mieli okazję wykazać się również umiejętnościami artystycznymi. Uczestnicy wieczorku poetyckiego poświęconego twórczości Michaiła Lermontowa (w 2014 r. przypada 200. rocznica urodzin rosyjskiego poety) tym razem nie byli wyłącznie biernymi słuchaczami – w formie poetyckiej przedstawiali najważniejsze fakty z życia i twórczości literata. Należy tutaj wspomnieć o kolejnym sukcesie naszych studentów – III miejscu w konkursie teatralnym na najlepsze przedstawienie fragmentów dramatów rosyjskich autorów.

Festiwal stał się nie lada gratką również dla fanów muzyki rosyjskiej. Uniwersytet Belgradzki swoją obecnością zaszczylił gwiazdor rosyjskiej estrady Grigorij Gładkow – kompozytor, bard, autor wielu piosenek dla dzieci (Gładkow jest rekordzistą Guinnessa w liczbie wydanych płyt z muzyką

Fot. Elwira Michalska

Zmagania konkursowe

dziecięcą). Muzyk poprowadził warsztaty, podczas których wykonał swoje największe hity i zaprezentował kilka swoich zupełnie nowych aranżacji.

Tydzień spędzony w Belgradzie był również czasem wyjątkowych spotkań z serbską kulturą, architekturą i historią. Niezapomnianym przeżyciem stała się wizyta w cerkwi św. Sawy – będącej jedną z największych świątyń prawosławnych na świecie, oraz w twierdzy Kalemegdan – jednej z najważniejszych atrakcji turystycznych stolicy (jej początki sięgają czasów celtyckich). Z twierdzy rozciąga się malownicza panorama na ujście rzeki Sawy do Dunaju – nieprzypadkowo Belgrad nazywany jest „miastem dwóch rzek”. Na uwagę zasługują również wizyty w belgradzkich muzeach, przede wszystkim w Muzeum Etnograficznym. Właśnie w jego zbiorach znajduje się ponad 150 tys. eksponatów prezentujących wiejską i miejską kulturę na Bałkanach. Natomiast w oddalonym o 80 km od Belgradu mieście Topola odwiedziliśmy muzeum Karadjordje Petrovića (Jerzy Czarny), wodza pierwszego serbskiego powstania przeciwko Turkom (1804) i założyciela dynastii Karadjordjevićów. Na wzgórzu nad miastem Topola – Oplenac – znajduje się cerkiew św. Jerzego, będąca mauzoleum wspomnianej wyżej serbskiej rodziny królewskiej. Sama cerkiew słynie ze swych przepięknych i misternie wykonanych mozaik – uwieczniono na nich 1500 figur, a ich ogólna powierzchnia wynosi 3500 m². Do

wykonania mozaik użyto 40 mln szklanych elementów w 15 tys. kolorów i odcieni.

Czym jeszcze wyjazd do Belgradu i udział w III Międzynarodowym Festiwalu Studenckim zapisze się w pamięci studentów? Zapytajmy samych bohaterów.

Weronika Trochonowicz najlepiej będzie wspominać pierwszy dzień: „W moim odczuciu najciekawszym punktem programu było główne zadanie Festiwalu, czyli prezentacja poszczególnych drużyn z każdego zaproszonego kraju. Była to niepowtarzalna możliwość zapoznania się u źródła z obyczajami danego narodu, a także z urokami studiowania na innych europejskich uczelniach. W przyszłości może to zaowocować decyzją o udziale w wymianie studenckiej, odbyciu stażu zagranicznego i innego rodzaju aktywnością.

Z uśmiechem wspominam także nasze wystąpienie – emocje z nim związane są wprost nie do podrobienia”.

Iwona Malewska od dłuższego już czasu myślała o wizycie w Serbii: „Serbia była dla mnie kolejnym krajem z listy tych, które zawsze chciałam odwiedzić. Na

pewno mnie nie zawiodła, a wręcz przeciwnie: zachwyciła i zauroczyła swoją nietuzinkowością. Belgrad odróżnia się od wielu stolic europejskich, zdecydowanie jest o wiele spokojniejszy, bardziej cichy. Niedaleko centrum znajdują się twierdza Kalemegdan, z której można podziwiać panoramę miasta. Zaledwie kilka kroków od niej znajduje się deptak, na którym możemy skosztować, równie niezwykłych, lokalnych specjałów”.

Studenci podkreślają również okazję spotkania z młodzieżą z wielu państw europejskich. Iwona Pasternak: „Najbardziej zaskoczyło mnie to, w jak wielu krajach studenci uczą się języka rosyjskiego. Niektórych, np. Włochów czy Hiszpanów, nie podejrzewałabym o tak dobrą jego znajomość”.

Krystian Szpruch: „Ja z kolei najbardziej cenię sobie możliwość poznania tak wielu osób z jakże różnych zakątków Europy. Osobiście bardzo zaskoczyła mnie – to w ramach ciekawostki – znajomość języka polskiego przez serbskich studentów z Novi Sadu”.

Studenci Instytutu Filologii Słowiańskiej wraz z opiekunami pragną złożyć serdeczne podziękowania Rektorowi UMCS oraz Fundacji „Russkij Mir” za umożliwienie wzięcia udziału w tym niezapomnianym wydarzeniu.

**Weronika Markowska
Elwira Michalska**

Fot. Jacek Staszewski

Przed soborem św. Sawy (Belgrad)

LUBLIN W BIAŁO- -ZIELONYCH BARWACH

Fot. A. Marczyk

Do początku października starty zainaugurowały wszystkie drużyny ligowe **AZS UMCS Lublin**: tenis stołowy kobiet, piłka ręczna kobiet i mężczyzn, futsal oraz koszykówka kobiet i mężczyzn. W tym samym czasie sezon w **Tamex Ekstraklasie Lidze Lekkoatletycznej 2014** zakończyli lekkoatleci, plasując się na historycznej piątej pozycji.

W Białej Podlaskiej został rozegrany II rzut Ligi, w którym lubelscy lekkoatleci zdobyli 2800 punktów. Zsumowanie punktów z dwóch imprez, wliczających się w końcowe zestawienie, dało drużynie **AZS UMCS Lublin** 5802 punkty [I rzut 3002 / II rzut 2800], dzięki czemu zajęła ona piątą pozycję w tabeli. Zespół odnotował tym samym awans w porównaniu z rokiem ubiegłym, w którym zakończył sezon na ósmym miejscu (2013 – 8/12; 2014 – 5/14 drużyn).

Rozgrywki drużynowe rozpoczął, w pierwszym tygodniu września, pierwszoligowy zespół tenisa stołowego **AZS UMCS Optima Lublin**. Zawodniczki początek sezonu mogą zaliczyć do udanych, gdyż po trzech kolejkach były liderkami tabeli. W związku z remontem obiektów sportowych w Centrum

Kultury Fizycznej UMCS, tenisistki rozgrywają mecze „u siebie” w Centrum Rekreacyjno-Sportowym UP przy ul. Głębokiej.

Archiwum AZS UMCS Lublin

W drugim tygodniu września do boju o punkty przystąpiła **drużyna szczypiornistów AZS UMCS Lublin**. Drugoligowy zespół, pod wodzą **Jakuba Ignaszewskiego**, rozkręcał się z meczu na mecz, przechodząc od porażki, poprzez remis i kończąc miesiąc wygraną u siebie, z drużyną **SPR Pabiks Pabianice**. Wyniki nie odzwierciedlają w pełni dramaturgii każdego spotkania, dlatego najlepiej udać się na halę Globus i zobaczyć chłopaków w akcji na własne oczy.

We wspomnianej hali swoje mecze rozgrywają również dwie drużyny pierwszoligowe: **szczypiornistki MKS AZS UMCS Lublin** i **futsaliści**. Zawodniczki zaprezentowały się bardzo dobrze w meczu inauguracyjnym, przed własną publicznością, z **AWF Warszawa**. Niestety po dramatycznej końcówce drużyny podzieliły się punktami. W rozegranych do tej pory meczach po udanych okresach gry następowała dekoncentracja i uzyskiwane rezultaty nie zaspokajały ambicji zawodniczek. Podopieczne **Izabelli Puchacz** będą chciały

pokazać w nadchodzących spotkaniach pełnię swoich możliwości.

Archiwum AZS UMCS Lublin

Futsaliści AZS UMCS Lublin, pod przewodnictwem nowego trenera **Artura Gadzickiego**, rozegrali dwa spotkania, w których stosunek zwycięstw do porażek wyniósł 1–1. Wyjazdowy mecz z **Futsalem Nowiny** zakończył się triumfem akademików, u siebie natomiast nie zdołali pokonać silnej drużyny **Nbitu**. Na boisku pojawił się nowy zawodnik z brazylijskim paszportem **Marco Aurelio**, który będzie wspierał „Dziki” w tym sezonie. Runda jesienna zapowiada się bardzo interesująco.

Archiwum AZS UMCS Lublin

W piątek 3 października 2014 r. w Lublinie odbyła się inauguracja **Tauron Basket**

Archiwum AZS UMCS Lublin

Ligi Kobiet, gdzie koszykarki lubelskiego beniaminka, **Pszczółki AZS UMCS Lublin**, podjęły u siebie czwartą drużynę poprzedniego sezonu Energe Toruń. Klub Uczelniany AZS UMCS Lublin, oprócz sportowych emocji, zagwarantował kibicom program pełen atrakcji, m.in. występy formacji UDS czy możliwość wygrania 1000 zł dzięki celnemu rzutowi z połowy boiska. Drużyna została wzmocniona trzema Amerykankami: **Chelsea Poppens, Darą Taylor i Hanną Luburgh**. W składzie zobaczymy również m.in. reprezentantkę Polski Aldonę Morawiec czy powracającą do zespołu Katarzynę Trzeciak.

Koszykarki drużyny **AZS UMCS Lublin II** będą kontynuować swoje występy w pierwszej lidze pod egidą asystentki **Krzysztofa Szewczy-**

ka – Darii Cybulak. Obie drużyny będą rozgrywać swoje mecze na **hali MOSiR przy al. Zygmunta**.

W sezonie 2014/2015 drużyna koszykarzy **STALMA AZS UMCS Lublin** będzie walczyć o punkty w drugiej lidze. W swoim debiucie podopieczni **Przemysława Łuszczewskiego** zmierzyli się, 4 października, na wyjeździe, z zespołem Polonii Warszawa. Beniaminek z Lublina ma ambicje, żeby „zamieszkać” w lidze. Trzymamy kciuki.

Zachęcamy do śledzenia sportowych wydarzeń na naszej stronie internetowej **azs.umcs.pl** i na profilu na **facebooku KU AZS UMCS Lublin** oraz do czynnego wspierania naszych sportowców z trybun! Ze sportowym pozdrowieniem zespół KU AZS UMCS Lublin.

Anna Skóra

Archiwum AZS UMCS Lublin

Fot. Justyna Magda

LAUREACI II EDYCJI STYPENDIUM IM. LEOPOLDA UNGERA

23 września 2014 r. w siedzibie „Gazety Wyborczej” w Warszawie odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów laureatom II edycji Stypendium im. Leopolda Ungera.

Nagrode główną, 5 tys. zł na realizację reportażu na temat ekspansji rosyjskiej, otrzymała Paulina Pacuła. W gronie zwycięzców konkursu znaleźli się również: Dominika Pietrzyk, która odbędzie dwutygodniowy staż w „Le Soir”, Agnieszka Bąder (UMCS) i Karol Kopańko nagrodzeni miesięcznym stażem w „Gazecie Wyborczej” oraz Judyta Banaszyńska wyróżniona miesięcznym stażem w tygodniku „Polityka”.

Spotkanie rozpoczął Jarosław Kurski, który przywitał wszystkich gości, a następnie przedstawił zawiłą i bolesną biografię Leopolda Ungera.

Głos zabrał także Adam Michnik, który z uznaniem odniósł się do roli, jaką Unger odgrywał jako dziennikarz, przytaczał także wspomnienia i anegdoty. Marek Unger (syn Patrona) odczytał list swojej matki Małtyldy Unger, osoby bardzo zaangażowanej w powstanie stypendium. Następnie przewodnicząca Kapituły Stypendium prof. Iwona Hofman (kierownik Pracowni Badań nad Instytutem Literackim w Paryżu) wraz z przedstawicielami Kapituły wręczyła laureatom dyplomy i przeczytała fragmenty kilku niepublikowanych listów z korespondencji między Ungerem a Jerzym Giedroyciem, odzwierciedlających styl współpracy i świadczących o zażyłości we wzajemnych relacjach.

Na spotkaniu obecni byli także zeszłorocznici laureaci, którzy podzielili się doświadczeniami i wrażeniami zdobytymi podczas realizacji stypendiów. Olga Bierut, która otrzymała nagrodę pieniężną na realizację reportażu o Abchazji, opowiedziała o rozwoju kariery zawodowej po publikacji tekstu pt. *Prezydent nie lubi poniedziałków* w „Dużym Formacie”. Podobnie Łukasz Goniak (staż w „Le Soir”) i Małgorzata Osowiecka (staż w „Polityce”) z uznaniem mówili o możliwościach, jakie dało im stypendium.

W spotkaniu uczestniczyli także członkowie Kapituły Stypendium oraz znakomici goście, m.in.: Monika Unger, Zygmunt Berdychowski, ks. Adam Boniecki, Alicja Kapuścińska, prof. Jacek Purchla, prof. Adam Daniel Rotfeld, Janusz Sepioł, Marian Turski.

Ustanowione przez UMCS Stypendium im. Leopolda Ungera jest cyklicznym programem skierowanym do młodych dziennikarzy, który powstał z inicjatywy Rodziny Patrona. Obsługa Stypendium jest jednym z zadań Pracowni Badań nad Instytutem Literackim w Paryżu, która powstała w 2010 r., by pielęgnować spuściznę po Redaktorze J. Giedroyciu.

Więcej informacji o Stypendium znajduje się na stronie: www.umcs.pl

Justyna Maguś

STUDENCI UMCS NA BIAŁORUSI

Archiwum Autorki

Studenci przed Biblioteką Państwową

W dniach 8–26 września 2014 r. studenci Instytutu Filologii Słowiańskiej odbywali praktykę językowo-kulturową na Wydziale Filologicznym Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego w Mińsku w ramach umowy o współpracy pomiędzy uniwersytetami.

W wyjeździe wzięło udział dziesięcioro studentów: Kornelia Czok, Sylwia Iwaniuk, Tetyana Lyashetska, Dominika Madej, Katarzyna Mazur, Anna Mikiciuk, Paulina Nalklicka, Dorota Wakulczyk, Mateusz Maziarz, nad którymi opiekę sprawowała mgr Małgorzata Kulikowska (która składa podziękowania za pomoc w organizacji wyjazdu dr hab. Alinie Orłowskiej oraz dr Ewie Białek z IFS). Praktykanci z UMCS zostali ciepło przyjęci przez pracownice Katedry Literatur Słowiańskich: dr Jelenę Wołkową, dr Elżę Diukową, Jekatierinę Namiestnikową, Annę Naumową oraz studentki tamtejszej polonistyki.

Przez cały okres pobytu studenci uczestniczyli w zajęciach z języka rosyjskiego oraz białoruskiego, współczesnej literatury rosyjskiej, literatury na ekranie, kultury Białorusi oraz folklorystyki. Mieli również zaszczyt gościć u prof. Wiczesława Ragojszy. Pracownice Katedry Literatur Słowiańskich przygotowały bogaty program kulturalny, w ra-

mach którego studenci zwiedzili zabytkowe zespoły zamkowe rodu Radziwiłłów w Mirze oraz Nieświeżu, uczestniczyli w spektaklu *Pigmalion* w Teatrze Kinoaktora, zobaczyli zbiory Muzeum II Wojny Światowej, Muzeum Janki Kupały, Muzeum Historii i Kultury. W Narodowym Muzeum Sztuki w Mińsku praktykanci mieli również okazję podziwiać marynistyczne obrazy Iwana Ajwazowskiego. Ponadto, zostali zaproszeni na spacer po wielkim Ogrodzie Botanicznym położonym w centrum Mińska.

W czasie wolnym lubelscy studenci odbyli podróż do Grodna, obejrzeli mecz hokejowy na trybunach stadionu Junost'-Minsk, zwiedzali stolicę, spacerowali nad Świsłoczą, a gdy byli zmęczeni zwiedzaniem, wracali do akademika na wspólne kolacje, po których doskonalili znajomość języka rosyjskiego, rozmawiając z białoruskimi i... chińskimi kolegami. Zapobiegliwi filolodzy, mając na uwadze nadchodzący rok akademicki, przeprowadzili kwerendę w nowoczesnym budynku Biblioteki Państwowej oraz skorzystali z oferty mińskich księgarń, zakupując podręczniki, słowniki oraz dzieła klasyków rosyjskich w oryginale.

Praktyka językowo-kulturowa była doskonałą okazją do ćwiczenia języka białoruskiego oraz rosyjskiego, poznania Białorusi oraz zawarcia znajomości z naszymi wschodnimi sąsiadami.

Małgorzata Kulikowska

Fot. Jarosław Wojtaszko

Laureaci konkursu

ROSJA W ZWIERCIADLE SYMBOLI ARCHITEKTURY

25 czerwca 2014 r. w Centrum Języka i Kultury Rosyjskiej odbyło się uroczyste podsumowanie I Wojewódzkiego Konkursu Plastycznego „Rosja w zwierciadle symboli architektury”. Wydarzenie było jednym z punktów obchodów „Roku Kultury Rosyjskiej”, jakim został ogłoszony w Rosji 2014 rok.

Konkurs został ogłoszony w kwietniu br. i odbywał się w dwóch kategoriach wiekowych: szkoła podstawowa i gimnazjum. Łącznie nadesłano ponad 200 prac.

Wszystkie prace przedstawiają zabytki i osobliwości architektoniczne Rosji, np. Sobór Wasyla Błogosławionego na Placu Czerwonym, Sobór Chrystusa Zbawiciela, Teatr Bolszoi, Klasztor Nowodziewicz w Moskwie, Sobór Zmartwychwstania Pańskiego (Cerkiew na Krwi) i Sobór Smolny w Sankt-Petersburgu, Ławrę Troicko-Siergijewską w Sergijew Posadzie oraz inne, mniej znane świątynie i sobory Złotego Pierścienia Rosji.

Laureatami konkursu zostali:

Kategoria: szkoła podstawowa

- I Grzegorz Białkowski, SP nr 24 w Lublinie

Fot. Jarosław Wojtaszko

Laureatka konkursu

- II Wojciech Tkaczyk, SP nr 30 w Lublinie
 - III Kamila Czupryn, SP nr 30 w Lublinie
- ## **Wyróżnienia:**
- Agata Zygmunt, SP w Korytkowie Dużym
 - Katarzyna Wicińska, SP nr 30 w Lublinie
 - Wiktoria Krasoń, SP nr 30 w Lublinie
 - Wiktor Grabowski, SP nr 30 w Lublinie
 - Klaudia Kierozalska, SP nr 30 w Lublinie

Kategoria: gimnazjum

- I Weronika Krzepisz, ZS im. H. Sienkiewicza w Siedliszczu, Publiczne Gimnazjum
- II Marcelina Strup, ZSO nr 8 z oddziałami sportowymi w Chełmie
- III Joanna Maciocha, Powiatowe Gimnazjum w Biłgoraju

Wyróżnienia:

- Natalia Michel, Gimnazjum nr 11 w Lublinie
- Ewa Piwoni, ZS Gimnazjum im. T. Kościuszki w Tucznaj
- Julita Czerniak, ZS im. H. Sienkiewicza w Siedliszczu, Publiczne Gimnazjum
- Eryk Gronowski, Gimnazjum im. Jana Pawła II w Miączynie
- Michalina Ostrowska, Gimnazjum nr 3 w Lublinie
- Rafał Gawrylak, Gimnazjum nr 16 w Lublinie

W październiku br. planowane jest otwarcie wystawy najlepszych prac konkursowych. Wszystkie można obejrzeć w galerii elektronicznej na stronie internetowej: www.cjkr.umcs.pl.

Dr Swietłana Szaszkowa
Dyrektor CJKR

Fot. Ilona Bęczkowska

Uczestnicy Turnieju w trakcie wykonywania zadań laboratoryjnych

TURNIEJ ALCHEMICZNY ROZSTRZYGNIĘTY!

„Uczymy się nie dla
szkoły, lecz dla życia”

Seneka Młodszy

„Życie to tylko chemia”

Terry Pratchett

6 czerwca 2014 r. na Wydziale Chemii UMCS, w budynku Małej Chemii, odbył się finał Turnieju Alchemicznego, organizowanego przez Koło Naukowe Studentów Chemii ALKAHEST. Tym razem etap finałowy składał się z konkurencji laboratoryjnych. Osiem trzysobowych drużyn, które najlepiej zaprezentowały swoją wiedzę podczas I etapu Turnieju, miało za zadanie przeprowadzić określone eksperymenty chemiczne z zakresu nieorganicznej chemii jakościowej i ilościowej. Arkusz zadań obejmował następujące zagadnienia: maskowanie jonów, analizę płomieniową, analizę miareczkową, iloczyn rozpuszczalności oraz analizę jakościową wybranych kationów. W konkurencji laboratoryjnej w szranki stanęli uczniowie: I LO im. Jana Zamoyskiego w Zamościu (2 drużyny), Gimnazjum im. Elwiro Michała Andriollego w Nałęczowie, I LO im. ks. Adama Jerzego Czartoryskiego w Puławach, Zespołu Szkół Chemicznych i Prze-

Fot. Marta Frelik

Dziekan Wydziału Chemii prof. Władysław Janusz rozdaje dyplomy laureatom Turnieju Alchemicznego

mysłu Spożywczego im. Franciszka Kleeberga w Lublinie, Zespołu Szkół nr 2 im. Władysława Sikorskiego w Tomaszowie Lubelskim, III LO im. Cypriana Kamila Norwida w Zamościu oraz I LO im. Władysława Broniewskiego w Świdniku.

Finałiści Turnieju Alchemicznego dobrze wykorzystali swoje 120 minut. Uczciwie i w skupieniu wykonywali poszczególne zadania, choć atmosfera na sali daleka była od powagi. Po złożeniu kart odpowiedzi konkursowych uczestnicy Turnieju mogli odbudować swoje siły podczas smacznego poczęstunku. Tym razem, wedle su-

gestii uczniów zawartych w ankiecie dotyczącej organizacji I etapu Turnieju, ciasteczka zastąpiono solidnie wyglądającymi kanapkami z wędliną. Ta opcja spotkała się z dużą przychylnością uczestników – nic dziwnego, wszak większość z nich stanowili młodzi mężczyźni. Uświetnieniem etapu finałowego stało się zwiedzanie Centrum Nanomateriałów Funkcjonalnych UMCS. Wycieczka była tak interesująca, że niektórzy jej uczestnicy spóźnili się nawet na rozdanie dyplomów.

Poziom wiedzy i umiejętności praktycznych finalistów zaprezentowany podczas konkurencji laboratoryjnych okazał się bardzo wyrównany. Minimalną liczbą punktów najlepsi okazali się uczniowie Zespołu Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego im. Gen. Franciszka Kleeberga w Lublinie, których opiekunem była Barbara Sieńko. II i III miejsce zajęli uczniowie ze szkół zamojskich: z I LO im. J. Zamoyskiego w Zamościu, których opie-

kunami były: Lucyna Mielniczuk, Marta Dynowska i Agata Waszek oraz z III LO im. C. K. Norwida w Zamościu, których do Turnieju przygotowała Małgorzata Gwóźdź. Nagrody wręczył Laureatom oraz ich opiekunom Dziekan Wydziału Che-

mii prof. dr hab. Władysław Janusz.

W imieniu członków Koła Naukowego Studentów Chemii ALKAHEST chciałabym podziękować wszystkim uczestnikom I Turnieju Alchemicznego, ich wspaniałym nauczycielom oraz pracownikom Wydziału Chemii zaangażowanym w przygotowanie tego wydarzenia. Wierzę gorąco, że tegoroczny Turniej Alchemiczny stanie się początkiem wspaniałej naukowej przygody dla kolejnych pokoleń „zarażonych” chemią i alchemią uczniów szkół średnich naszego regionu.

Magdalena Makarska-Białokoz
Opiekun naukowy Turnieju

NOWOŚCI WYDAWNICZE WYDAWNICTWA UMCS

Oprac. Aneta Okuń

Wizerunki polityków w cieniu zdarzeń nadzwyczajnych. Kampania wyborcza na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w 2010 roku
Wojciech Maguś

W kręgu integralnego nacjonalizmu. Czynny nacjonalizm Dmytra Doncowa na tle myśli nowoczesnych Romana Dmowskiego. Studium porównawcze
Roman Wysocki

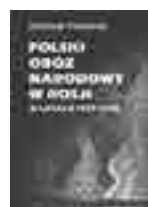
„Sekret” Wojny chocimskiej Wacława Potockiego
Elżbieta Torój

O języku i stylu polskiego dramatu. Studia i szkice
Maria Wojtak

Szkice systematyczne z filozofii dziejów
Leszek Kopciuch

Polski obóz narodowy w Rosji w latach 1917–1918
Dariusz Tarasiuk

Globalne zarządzanie bezpieczeństwem żywnościowym na przełomie XX i XXI wieku
Katarzyna Marzęda-Młynarska

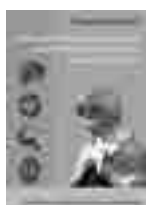
Marzenia i polityka
Stanisław Jedynak

Prolegomena do historii komunikacji, t. I O komunikacji
Włodzimierz Mich

Instytucja referendum w wybranych państwach Europy Środkowej i Wschodniej (1989–2012)
Małgorzata Podolak

Charakterystyka antropologiczna przedrolniczych społeczności na ziemiach polskich
Wanda Kozak-Zychman

Psychospołeczne korelaty gotowości do uczenia się i rozwoju pracowników wykwalifikowanych
Andrzej Różański

Edukacja geometryczna dzieci

Barbara Bilewicz-Kuźnia

Podstawy interakcyjności w komunikacji językowej.

Interakcje językowe z udziałem dzieci w wieku przedprzedszkolnym

Anna Granat

Rosyjska Straż Graniczna w Królestwie Polskim w latach 1851–1914

Krzysztof Latawiec

Testament jako zwierciadło kultur. Polsko-amerykańskie studium komparatystyczne

Anna Dunin-Dudkowska

Twórczość i praktyka pedagogiczna Janusza

Korczaka w kontekście teorii socjologicznej

Floriana Znanieckiego

Maria Chodkowska, Renata Bednarz-Grzybek

„BUDOWANIE” UMCS w karykaturach Leona Jeśmanowicza

Anna Łosowska

Obraz współczesnej Ukrainy w mediach w Polsce

Red. Iwona Hofman, Justyna Maguś

Miasta, aglomeracje, metropolie w nurcie globalnych przemian

Red. Katarzyna Kuć-Czajkowska, Monika Sidor

Teacher Education in Ukraine: Historical experience and modern challenges

Red. Mariya Chepil, Oresta Karpenko, Joanna Konashewska

Learning in Montessori Classroom in Search of Quality in Education

Red. Beata Bednarczuk, Dorota Zdybel

Sociology from Lublin

Red. Ryszard Radzik, Bogdan Szajkowski, Artur Wysocki

Wieloaspektowe działania muzyczne we współczesnej rzeczywistości kulturowej

Red. Renata Gozdecka

Wydział Biologii i Biotechnologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie w 70-lecie Uczelni

Sen o potęgze. Bezpieczeństwo – Suwerenność – Mocarstwowość

Red. Ewa Maj, Jerzy
Gryz, Eleonora Kirwiel,
Ewelina Podgajna

**Finansowe
instrumenty wsparcia
rozwoju innowacyjności
przedsiębiorstw
w województwie lubelskim**

Red. Anna Korzeniowska,
Jolanta Szołno-Koguc,
Jerzy Węclawski

**Lublin 2020.
Cztery oblicza
przeszłości miasta**

**O płci, ciele
i seksualności
w kulturze i historii**

Red. Małgorzata Karwatowska,
Robert Litwiński, Adam
Siwiec

**O płci, ciele i seksualności
w języku i mediach**

Red. Małgorzata Karwatowska,
Robert Litwiński, Adam
Siwiec, Beata Jarosz

FRASZKI SERGIUSZA RIABININA

Drugie wydanie fraszek Sergiusza Riabinina *Nie pisz Pan fraszek*, poszerzone o materiały, które zachowały się w moim archiwum domowym, ukazało się w 70. rocznicę istnienia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Sergiusz Riabinin (1918–1997) – przyrodnik, poeta i myśliciel. Wśród tekstów o humanistycznych aspektach ochrony przyrody pozostawił także wiele publikacji z zakresu fonologii, wędrówek ptaków i awifauny nadrzecznych. Odrębną grupę stanowią tomiki poetyckie poświęcone m.in. św. Franciszkowi, św. Maksymilianowi Marii Kolbemu, Matce Bożej, a także zamyśleniom nad Krzyżem.

Fraszki, szczególnie rozdział twórczości literackiej, rządzący się odrębną specyfiką tworzenia, były dla Sergiusza Riabinina swoistym obrazem środowiska akademickiego. Formy te oparte są na postrzeganiu zachowań kolegów uprawiających różne dziedziny nauki, zdobywaniu stopni naukowych i stanowisk administracyjnych. Są one wykładnią nie tylko dla środowiska akademickiego UMCS, w którym poeta i przyrodnik żył i pracował, ale także dla podobnych środowisk w Polsce.

Utwory te powstawały przez z górą 40 lat i są wciąż aktualne. Rozbudzają wśród odbiorców refleksje. Często wywoływały u kolegów i przełożonych krytykę, a niektórzy uważali je nawet za obrazę. Ale przecież po to są fraszki!

Stąd też i jedna z nich napisana po wymianie zdań między Rektorem Grzegorzem Leopoldem Seidlerem i ówczesnym Prodziekanem Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi

Sergiuszem Riabininem. Padły wtedy z ust Rektora znamienne słowa skierowane do poety: „... nie pisz Pan fraszek, bo zaszkodzi Panu w karierze”. Czy były to prorocze słowa? Sergiusz Riabinin do końca swoich dni pozostał przecież docentem.

A tak oto, w sposób dla siebie charaktery-

styczny, podsumował fakt starań o profesurę:

*Między leśnym mrowiskiem
a uczonym środowiskiem
różnica na tym polega:
tam – zagryzany jest intruz,
tutaj zaś – kolega.*

Tomik fraszek Sergiusza Riabinina z rysunkami i szatą graficzną piszącego te słowa został starannie wydany przez Wydawnictwo UMCS z zachowaniem wierności tekstów pozostawionych przez autora. Należy także wskazać na znakomicie dobrane przez autora tytuły rozdziałów, których jest siedemnaście. Przytoczę niektóre z nich: „Do miodu pochwał przyzwyczajeni”, „Naukowy przerób”, „Nauka urzędolona”, „Juble-buble”, „Żabi dylemat” czy „Nad grobami uczonych”.

Fraszki Riabinina to lektura do zadumań, ale także wskazująca na próżność, zadufanie w sobie, o chociażby:

*Każdy mały
Kocha piedestały!*

Byłem u początku twórczości Riabinina-fraszkopisarza często pierwszym ich czytelnikiem, pisanych przez poetę przy goleniu i na Radach Wydziału. Miałem to szczęście być obserwatorem, a nawet uczestnikiem procesu twórczego. To był fascynujący, wyjątkowy człowiek!

Zbigniew Józwik
Józwiczówka II we wrześniu 2014 r.

JUBILEUSZOWO – FRASZKOWO

Jubileusz Uniwersytetu można świętować naukowo, artystycznie, dydaktycznie, organizując konferencje bądź spotkania większe lub mniejsze. Pan Jan Fiedurek świętuje nietypowo. Biolog (profesor zwyczajny o dużym dorobku naukowym i autor podręczników akademickich oraz specjalistycznych książek o żywieniu człowieka, a także tomiku fraszek *Drogowska-zy*, Lublin 2012, ss. 52) wydał opatrzone jubileuszowym logo UMCS tom własnych fraszek pt. *W poszukiwaniu wartości* (Wydawnictwo UMCS 2014, ss. 269), z pięknymi i ciekawymi grafikami

znanego artysty dr. Zbigniewa Józwicka. Tom zawierający ponad 1100 fraszek został podzielony na trzy zbiory: akademickie standardy, paradoksy społeczno-obyczajowe oraz meandry polityki. W słowie wstępnym autor zwierza się: „Przyznaję, pisanie fraszek stało się moją – coraz bardziej pogłębianą pasją. [...] W dobie szumu informacyjnego, ucieczki od odpowiedzialności za słowo, kiedy liczba informacji przekracza możliwość ich percepcji i zrozumienia, fraszki mogą odegrać ważną rolę. Przemawia za tym ich lapidarność, rodząca refleksję, budząca nadzieję w świecie programowo wręcz wprowadzanego relatywizmu – poznawczego, estetycznego, etycznego” [s. 7].

Wybór rymowanej, krótkiej, najczęściej 2-3 wersowej fraszki jako formy wypowiedzi pozwala na komen-

townie otaczającej rzeczywistości w sposób krótki, dowcipny, ironiczny, ukazuje zmienność zachowań ludzi związaną z działaniami nieetycznymi:

Zasługa fraszek

Fraszki czynią spustoszenie na absurdów scenie. (s. 59)

Autor, stosując pozornie lekką formę, zmusza czytelnika do myślenia, zadaje mu niełatwe pytania, tworzy lapidarne konkluzje, np.:

Laureat

Dostał owacje na stojąco, lecz warto wiedzieć, że nie było na czym siedzieć. (s. 24)

Oczytany

Czytał Nietzschego – nie zrozumiał niczego, Czytał też Kanta, a rozmyślał o... kantach. (s. 60).

W swoich fraszkach Autor wykorzystuje różnorodne środki semantyczne i językowe, uruchamia znaczenia naddane, metaforyczne, uwarunkowane kontekstowo. Fraszkki Jana Fiedurka błyszczą humorem, dowcipem, grą słów, np.

Drogi kariery
Od hitu
do kitu. (s. 14)

Powtórka z historii

Od Mieszka I
do mieszk pustego. (s. 215)

Metamorfoza

Wczoraj kaci,
dziś demokraci. (s. 211)

Dobra dieta

Dieta to byle jaka
bez zawartości afrodyzjaka. (s. 155)

Dieta cud

Dieta cud –
seks i głód. (s. 83)

Smutny finał

Uwiodła go przy świecach,
później go nie rozpieszczała,
dopiero na łożu śmierci
zapalić je obiecała. (s. 104)

Miniaturowe wiersze Jana Fiedurka mogą być wielką przyjemnością i przygodą intelektualną dla czytelnika myślącego, wrażliwego na wartości i piękne słowo. Zachęcając do lektury tomu *W poszukiwaniu wartości*, wyrażam nadzieję, że nie jest to ostatni zbiór fraszek i że doczekamy się publikacji kolejnych tomów, czego Autorowi i czytelnikom szczerze życzę.

**Władysława
Książek-Bryłowa**

Archiwum Chóru UMCS

Archiwum Chóru UMCS

WŁOSKIE TOURNÉE CHÓRU AKADEMICKIEGO UMCS W LUBLINIE

W roku 2014 przypada dla Chóru Akademickiego UMCS podwójna rocznica, Jubileusz 70-lecia istnienia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej oraz 65. rocznica powstania Chóru UMCS.

Aby uczcić i zaakcentować te rocznice, Chór postanowił zaprezentować swój kunszt w utworach sakralnych *a cappella*, kompozycjach Piotra Selima do tekstów Karola Wojtyły, a także *Misa A Buenos Aires* Martina Palmeriego podczas koncertów we Włoszech.

19 września 2014 r. w Bazylice Sant'Andrea Valle odbył się długo oczekiwany koncert, który składał się z dwóch części. W pierwszej z nich chórzyci pod batutą prof. Urszuli Bobryk zaprezentowali dawną i współczesną muzykę polską *a cappella*, w drugiej została wykonana msza jazzowa Martina Palmeriego *Misa A Buenos Aires*, utwór niezwykle ciekawy i nowatorski. Koncert zaszczytli swoją obecnością biskup argentyński oraz polski Ambasador przy Stolicy Apostolskiej Piotr Nowina-Konopka z małżonką, obecni byli także księża teatyni oraz rzymska Polonia. Koncert został nagrodzony gromkimi brawami.

Następnego wieczoru, tym razem w przepięknej Bazylice Santa Maria degli Angeli e dei Martini przy

Archiwum Chóru UMCS

piazza Repubblica, lubelscy chórzyci zaprezentowali się w pełnej gali, gotowi do nowych wyzwań. Rzymscy melomani nie zawiedli. Fenomenalna akustyka Bazyliki Santa Maria oraz zdawałoby się anielski śpiew chórzystów stworzyły niepowtarzalną atmosferę i klimat koncertu. Gdy popłynęły pierwsze dźwięki *Misa A Buenos Aires* w wykonaniu chóru oraz towarzyszących solistów: Aleksandry Bubicz (sopran), Elwiry Śliwkiewicz-Cisak (akordeon), Piotra Chilimoniuka (fortepian), pod dyktando Urszuli Bobryk, przenieśliśmy się w inny wymiar, poczuliśmy, my słuchacze niepowtarzalną lekkość bytu, doświadczyliśmy podczas koncertu szczególnego prze-

życia wiary, które stworzyła nadzwyczajna harmonia piękna, dobra i prawdy. To był piękny, niezapomniany wieczór, niezwykle chwile emocji ogarnęły słuchaczy, melomanów rzymskich.

Wykonawcom oraz dyrygent prof. Urszuli Bobryk tak zwyczajnie pragnęłabym podziękować, tak szczerze jak robią to Włosi. *Mille Grazie. Grazie di cuore.*

Kolejny koncert, w którym nie dane mi było uczestniczyć ze względu na obowiązki, odbył się w Bazylice Świętego Marka w Wenecji. Żywię głęboką nadzieję, że był to kolejny piękny koncert Chóru Akademickiego UMCS, któremu z okazji Jubileuszu życzę wielu sukcesów artystycznych i radości śpiewania.

Anna Pankowska

Archiwum Chóru UMCS

Archiwum Autora

Wernisaż wystawy. Menthe Wells i prof. Artur Popek

MENTHE WELLS W GALERII ZAJEZDNIA

Europejska wystawa ponad 60 prac malarstwa i rzeźby autorstwa Menthe Wells ma miejsce w Lublinie – wschodzącym centrum sztuki w Europie. Artystka otworzyła swoją wystawę w dniu 2 października 2014 r. w Galerii Zajezdnia UMCS, a następnie w Zamojskiej Galerii Biura Wystaw Artystycznych w Zamościu. Ekspozycje w Polsce są organizowane dzięki kuratorskiej opiece i pod kierunkiem dziekana Wydziału Artystycznego UMCS prof. Artura Popka, artyści o międzynarodowym dorobku.

Prace Menthe Wells przynoszą siłę i wrażliwość w wyrazistym kolorze stanowiącym rdzeń amerykańskiej sztuki współczesnej. Artystka wystawia malarstwo i rzeźbę odbiegające od jej aktualnie prezentowanych w Stanach Zjednoczonych rzeźb w stali spawanej i powraca do swojej dawniejszej roli i charakterystycznej nazwy nadanej jej przez prasę amerykańską (Harford Courant) cztery dekady temu jako „niezwykłej rzeźbiarki miękkich rzeźb”. Wystawa zawierać będzie miękką rzeźbę z włókna o nazwie Plasty Księżyca, przedstawiającą jej osobiste wyobrażenie jako artystki o misji Apollo. Żywe kolory w pracach prezentowanych

Archiwum Autora

Menthe Wells przy montażu wystawy w Galerii Zajezdnia

na wystawach w Lublinie i Zamościu stanowią zdecydowany kontrast wobec miękkości barw uży-

tych w „Synergii”, która była jedną z jej ostatnich wystaw muzealnych w Muzeum Sztuki Obispo, San Luis.

Idea Menthe Wells, że doświadczenie jest synestetyczne z uczuciem widoczne jest jeszcze dobitniej w obecnej wystawie, wobec wiosennej instalacji Synergy w Muzeum Sztuki Obispo, San Luis. „Synesthesia” w polisensorycznej wypowiedzi absolutnie charakteryzuje twórczość artystki jako naturalne doświadczenie, choć w pewnym sensie przywołuje również inne doznania. Menthe Wells dzieli się z widzami doświadczeniami zmysłów, komunikując się poprzez kolor i kształt.

W tegorocznym jesiennym sezonie obrazy i rzeźby Menthe Wells można oglądać na wystawach w USA: Southern California – prestiżowym centrum designu, Laguna Design Center, Provasi Collections, San Luis Obispo Museum of Art, California Spirit Animal Painting Exhibition oraz na wystawach europejskich: Galeria Zajezdnia, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej Lublin oraz BWA Galeria Zamojska, Zamość. Oprócz tego jej prace są obecnie na wystawach w wielu galeriach w całej Ameryce oraz w trybie online, m.in.: www.menthewells.com, www.Gallery104.com, Art Cena i NewYorkArt.com. Na uwagę zasługuje fakt, że na niedawnej premierze jej dużej wystawy „California – SYNERGY” 29 prac w San Luis Obispo Museum of Art uczestniczyło około 500 widzów. Menthe Wells została powołana jako kurator przyszłych wystaw muzealnych w Azji, w tym jednej na Tajwanie w 2015 r. Historycznie, jej duża indywidualna wystawa „Tandem” 44 obrazów i rzeźb spawanych w Brewery Art Center w 2013 r. została wyróżniona przez brytyjskie opiniotwórcze pismo artystyczne „Cassone” jako jeden z ważniejszych projektów w tym największym centrum sztuki w Ameryce.

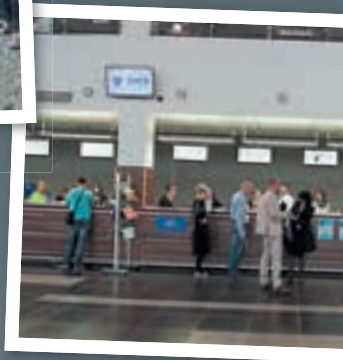
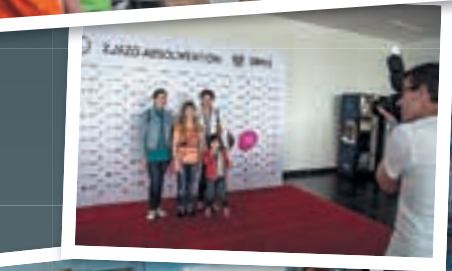
Oprac. Artur Popek na podstawie materiałów nadesłanych przez Artystkę

ABSOLUTORIA 2014

Fot. Daniel Drobik

ZJAZD ABSOLWENTÓW I PIKNIK UMCS 14.06.2014

Fot. Robert Frączek, Marcin Moszyński, Maciej Przysucha

